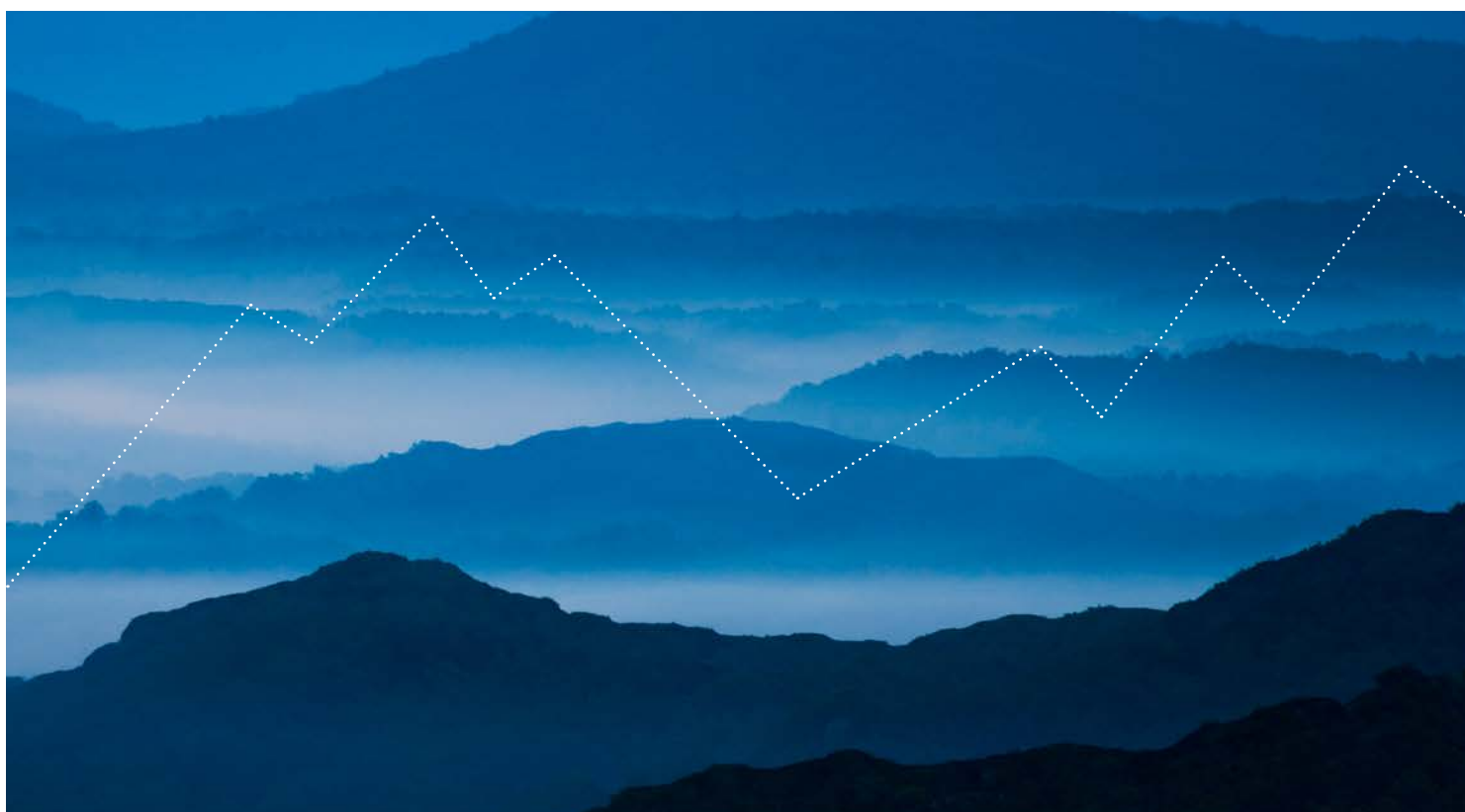

Årsrapport **2013**
Statkraft SF

Årsberetning

Statkrafts resultat for 2013 var preget av god drift, ny produksjonskapasitet og høyere nordiske kraftpriser. Alle segmentene bidro positivt til konsernets underliggende EBITDA, som endte på 12,5 milliarder kroner. Dette var en forbedring på 7 % fra 2012. Store negative valutaeffekter preget konsernets resultat, og resultatet etter skatt var 131 millioner kroner. Valutaeffektene har imidlertid ingen kontanteffekt og motvirkes fullt ut av omregningseffekter i egenkapitalen.

Prosjektaktiviteten var høy og det ble ferdigstilt utbyggingsprosjekter innen alle konsernets teknologier i løpet av 2013. Konsernet har i tillegg mange pågående byggeprosjekter, spesielt innen vann- og vindkraft. Vannkraften i Norge representerer den største andelen av Statkrafts inntekter og verdi. Det viktigste for Statkraft er å drive, vedlikeholde og utvikle denne porteføljen for å maksimere den langsiktige verdien av

kraftverkene. Energihandel og tjenester har vist gode resultater gjennom mange år, og dette området ønsker konsernet å utvikle også i de fremvoksende markedene hvor Statkraft bygger nye vannkraftverk.

Konsernet vil styrke posisjonen som en ledende internasjonal leverandør av ren energi gjennom integrasjon av virksomhetene i Sør-Amerika og Sør-Asia og utvikling av vannkraft i Sørøst-Europa.

Høydepunkter

- ▶ Oppdatert strategisk plattform fokuserer på europeisk fleksibel kraftproduksjon, energihandel og tjenester, vannkraft i fremvoksende markeder, vindkraft og fjernvarme.
- ▶ Planlegger betydelig opprustning av eksisterende norske og svenske vannkraftverk.
- ▶ Styrker internasjonal posisjon gjennom integrasjon av virksomhetene i Sør-Amerika og Sør-Asia i Statkraft, en videre satsing på SN Power og utvikling av vannkraft i Sørøst-Europa.
- ▶ Styrket posisjon innen vindkraft gjennom nye vindparker og nye lisenser.
- ▶ Frigjorde kapital til egne investeringer ved å selge aksjeposten i E.ON SE for 8,5 milliarder kroner.

Helse, miljø og sikkerhet

Det inntraff en arbeidsrelatert dødsulykke i konsernet i 2013 da en entreprenøransatt omkom i forbindelse med tunnelarbeid ved SN Powers Cheves utbygging i Peru. Hovedkonklusjonen fra granskningen var at arbeidet pågikk i et område som var for dårlig sikret, og entreprenørens praksis ble umiddelbart endret etter ulykken.

Konsernet arbeider målrettet for å unngå skader i all virksomhet. Alle hendelser med stort skadepotensiale følges opp tett i henhold til fastlagte krav, og det legges opp til erfaringsoverføring på tvers i organisasjonen. Et nytt verktøy for egenevaluering av helse- og sikkerhetsarbeid ble implementert i alle forretningsområder i 2013, og resultatene fra denne blir tatt inn som en del av konsernets resultatoppfølgingsprosess.

Sykefraværet var 2,9 % i 2013, og dette vurderes som tilfredsstillende.

Konsernet hadde ingen alvorlige miljøhendelser i 2013.

Statkrafts visjon, verdier, strategi og viktige hendelser i 2013

Statkraft har i mer enn 100 år utviklet og forvaltet norsk vannkraft. Da selskapet ble etablert som uavhengig statseid selskap i 1992 hadde selskapet en kraftproduksjon på 32 TWh i Norge. Vel 20 år etter er konsernet nå Europas største produsent av fornybar energi med en årsproduksjon i 2013 på 56 TWh og har om lag 3500 ansatte med tilstedeværelse i mer enn 20 land. Statkrafts internasjonale posisjon er et resultat av vekst bygget på norske ressurser og kompetansebygging over mange år. Statkrafts ambisjon er å styrke posisjonen som en ledende internasjonal leverandør av ren energi.

Verdier Konsernets kjerneverdier er styrende for virksomheten og førende for medarbeidernes opptreden:

- Kompetent. Bruke kunnskap og erfaring til å nå ambisiøse mål og bli anerkjent som ledende.
- Ansvarlig. Skape verdier med respekt for medarbeidere, kunder, miljø og samfunn.
- Nyskapende. Tenke nytt, søke mulighetene og utvikle og skape gode løsninger.

Kjerneverdiene gjelder for alle medarbeidere og andre som engasjeres til å representere Statkraft.

Strategi og viktige hendelser i 2013

Statkraft har over flere år lagt vekt på å utvikle konsernets strategiske ressurser. Dette er ressurser som kan gi Statkraft konkurransefortrinn og dermed et grunnlag for meravkastning i forhold til andre selskaper. Statkrafts konkurransefortrinn er først og fremst knyttet til:

- Unike aktiva og vannkraftkompetanse.
- Integrert forretningsmodell og markedskompetanse.
- Dyktig organisasjon.

Statkraft har produksjonsanlegg med lave variable kostnader, lang levetid og lave CO₂-utslipp. Anleggene har høy regulerings- evne og en betydelig andel av den totale europeiske magasin- kapasiteten. God drift, vedlikehold og markeds kunnskap samt integrerte forretningsprosesser gjør det mulig å optimalisere kraftproduksjonen i forhold til korte og lange prisvariasjoner

i kraftmarkedet. Konsernet har utviklet en markedsorientert organisasjon med lang erfaring fra deregulerte markeder. Innen energihandel og tjenester har Statkraft vist evne til å være til- pasningsdyktig når det gjelder endringer i markedsbetingelsene.

Statkraft har videre etablert attraktive markedsposisjoner i fremvoksende markeder og vindkraft som vil være sentrale i verdiskapingen fremover.

Konsernet var tidlig ute med å investere i fremvoksende markeder, og har i dag posisjoner i en rekke markeder med høy vekst i kraftforbruket og gode muligheter for utbygging av vannkraft. Engasjementene er fortsatt i en tidlig fase, og selskapet ønsker å styrke posisjonen ved å ta i bruk de konkurranse- fortrinn selskapet har bygget opp i Europa.

Statkraft har over tid utviklet en sterk posisjon innen land- basert vindkraft. Konsernet åpnet i 2003 Norges første vindpark på Smøla, og har siden utviklet solid kompetanse i alle faser fra prosjektutvikling til drift og vedlikehold. Statkraft har særlig utviklet kompetanse knyttet til prosjektgjennomføring og kost- nadseffektiv drift og vedlikehold. Samtidig er det etablert en stor prosjektportefølje i Norge og Sverige. Statkraft har også etablert en posisjon innen havbasert vindkraft i Storbritannia.

Konsernet er godt posisjonert for å delta i Europas omleg- ging til renere kraftproduksjon og bidra med ny, ren produksjon i fremvoksende markeder. De følgende fem strategiske områdene vil bli prioritert:

- Europeisk fleksibel kraftproduksjon
- Energihandel og tjenester
- Vannkraft i fremvoksende markeder
- Vindkraft i Norge, Sverige og Storbritannia
- Fjernvarme i Norge og Sverige

Statkrafts strategi er basert på vurderinger av markedets attraktivitet og Statkrafts evne til å skape verdi. Premissene for strategien er at forretningsutvikling, utbygging og drift av kraft- verk samt annen virksomhet skal basere seg på bærekraftige miljømål og en forpliktelse til et sunt og sikkert arbeidsmiljø. Høye krav innen helse, miljø og sikkerhet og samfunnsansvar er hovedprioriteringer i hele organisasjonen. Planlagt aktivitet i nye vekstmarkeder bidrar til økte utfordringer knyttet til helse, miljø og sikkerhet samt ivaretagelse av Statkrafts samfunns- ansvar. Disse utfordringer må håndteres på en god måte for over tid å kunne skape verdi. Konsernet arbeider systematisk for å opprettholde en høy etisk standard og har nulltoleranse for korrupsjon.

Statkraft arbeider for å styrke den finansielle plattformen og vurderer nye forretningsmuligheter som oppstår som følge av energiomleggingen i Europa. Konsernet vil løpende tilpasse det totale investeringsnivået slik at selskapet opprettholder en sterk finansiell stilling.

I tillegg til de fem fokusområdene vil Statkraft fortsette å støtte en solid utvikling av de deleide regionale kraftselska- pene i Norge innen miljøvennlig energi. Småkraft vil fortsatt utvikles gjennom det industrielle eierskapet av Småkraft AS. Videre vil Statkraft styrke innovasjonsaktivitetene for å øke konkurransefortrinnene innen kjernevirksomheten og fremme ny forretningsutvikling.

Europeisk fleksibel kraftproduksjon

Europeisk fleksibel kraftproduksjon består av vannkraft i Norden, på kontinentet og i Storbritannia, samt gasskraftverk. Nordisk vannkraft står for hoveddelen av Statkrafts inntekter og verdier.

Statkrafts hovedmål innen europeisk fleksibel kraftproduksjon er å maksimere den langsiktige verdien av anleggene gjennom god drift, oppgraderinger og investeringer i ny kapasitet innen eksisterende reguleringsområder for vannkraft.

Viktige hendelser i 2013 innen europeisk fleksibel kraftproduksjon.

1960-tallet var tiåret med flest kraftutbygginger i Norge, og mange av Statkrafts vannkraftverk i Norge og Sverige begynner å bli gamle. Statkraft går derfor inn i en periode med mange store rehabiliteringer, og planlegger å investere 12 milliarder kroner i opprustning av eksisterende norske og svenske vannkraftverk i perioden 2014-18

Det tyske gasskraftverket Robert Frank ble lagt i kald reserve som følge av markedssituasjonen i Europa.

Statkraft kjøpte de resterende aksjene i de tyske biomasseanleggene Landesbergen og Emden fra E.ON SE.

Energihandel og tjenester

Det europeiske kraftmarkedet er i betydelig endring. Nye aktører i kraftmarkedet og mye desentralisert kraftproduksjon, øker behovet for kompetansebaserte tjenester som et bindeledd mellom kraftproduksjon og marked. Statkraft har vist evne til å skape verdier i denne omleggingen. Statkraft tilbyr tjenester knyttet til å håndtere markedsadgang for desentraliserte produsenter av fornybar kraft, og vil gradvis øke aktivitetene innen energihandel for å skape nye forretningsmuligheter i et europeisk marked i endring. I tillegg er Statkrafts mål å utvikle markedsoperasjoner i utvalgte internasjonale markeder hvor Statkraft har eierandeler i kraftproduksjon.

Viktige hendelser i 2013 innen energihandel og tjeneste

Statkraft styrket sine aktiviteter innen markedsadgang for produsenter av fornybar energi ved å inngå nye kontrakter i Norge og i Storbritannia. I Tyskland har konsernet beholdt en ledende posisjon i dette markedet, og hadde ved inngangen til 2014 inngått kontrakter på totalt 8500 MW.

Statkraft utvidet energihandelsvirksomheten i Brasil samt startet med energihandel i Tyrkia og India.

Vannkraft i fremvoksende markeder

Statkraft, SN Power og Agua Imapara har i løpet av de siste årene etablert virksomheter i flere attraktive fremvoksende markeder med store muligheter innen vannkraft. Statkrafts mål er å styrke konsernets posisjon i disse vekstmarkedene gjennom lønnsom vekst. Med utgangspunkt i et fortsatt samarbeid med Norfund, vil Statkraft etablere integrerte operasjoner i Sørøst-Europa (Tyrkia og Albania), Sør-Amerika (Brasil, Chile og Peru) og Sør-Asia (India og Nepal). Dette skal gjøres ved å bygge på konsernets kompetanse, omorganisere SN Power, samt styrke prosjektgjennomføring.

Viktige hendelser i 2013 innen vannkraft i fremvoksende markeder

Statkraft og Norfund signerte en avtale om å restrukturere og forlenge samarbeidet innen fornybar energi for å styrke satsingen i fremvoksende markeder hvor både behovet for miljøvennlig energi og potensialet for å utvikle vannkraft er stort. Formålet er å utvikle et ledende internasjonalt vannkraftmiljø som bidrar til utviklingen av fornybar energi gjennom lønnsomme investeringer. Det er to hovedelementer i den nye strukturen. SN Powers eksisterende portefølje i Sør-Asia og Sør-Amerika samles og

blir operasjonelt integrert med Statkrafts øvrige portefølje, og Statkrafts eierandel økes fra 60 % til 67 % i denne delen av porteføljen. Et reorganisert SN Power får geografisk fokus på Sørøst-Asia, Afrika og Mellom-Amerika. Initialt vil Statkraft og Norfund eie SN Power med 50 % hver. Afrika og Mellom-Amerika dekkes gjennom Agua Imapara, hvor BKK og TrønderEnergi er minoritetseiere. En egen utbyggingsenhet etableres i Statkraft. Utbyggingsenheten skal være en foretrukket leverandør av utbyggingstjenester til alle internasjonale vannkraftprosjekter i både Statkraft og SN Power. Avtalen terminerer samtidig Norfunds opsjon til å selge sine aksjer i SN Power til Statkraft, og erstattes av et revidert program mellom Statkraft og Norfund med salgs- og kjøpsopsjoner for aksjene i den internasjonale vannkraftvirksomheten for perioden 2017-2023. Avtalen forventes gjennomført i løpet av 2014.

Statkraft kjøpte østerrikske EVN's 50 % andel i Devoll Hydropower Sh.A., og eier nå 100 % av selskapet som utvikler vannkraftprosjekter i Albania.

Vindkraft

Statkraft vil føre en fokusert strategi med sikte på å ferdigstille prosjekter under bygging, realisere prosjekter i Fosen- og Snillfjordområdet i Midt-Norge samt utvikle nåværende markedsposisjon innen landbasert og havbasert vindkraft i Storbritannia. Innen havbasert vindkraft vil Statkraft fortsette å videreutvikle kompetanse for å ta operatøransvar i hele verdikjeden.

Viktige hendelser i 2013 innen vindkraft

Tre nye landbaserte vindkraftverk ble satt i drift i 2013, Stamåsen (60 MW) og Tollarpbjär (3 MW) i Sverige samt Baillie (52,5 MW) i Storbritannia. I tillegg har Statkraft ytterligere tre landbaserte vindkraftverk under bygging i Sverige og et i Storbritannia.

SAE Vind mottok fire vindkraftkonsesjoner på til sammen inntil 660 MW i Sør-Trøndelag i Norge og en i Sogn og Fjordane på inntil 105 MW fra Norges vassdrags- og energidirektorat

Statkraft har også to prosjekter innen havbasert vindkraft. For Dudgeon-prosjektet (400 MW), som utvikles sammen med Statoil, forventes investeringsbeslutning i andre halvdel av 2014. En eventuell investeringsbeslutning for Doggerbank-prosjektet, hvor Statkraft er en av fire partnere, ligger noen år frem i tid.

Fjernvarme

Statkraft vil videreutvikle lønnsomheten i den eksisterende porteføljen og organisk vokse i tilknytning til eksisterende anlegg i Norge og Sverige.

Viktige hendelser i 2013 innen fjernvarme

Statkraft åpnet et nytt fjernvarmeanlegg på Ås i Norge (24 MW).

Ny biokjel i Kungsbacka i Sverige ble ferdigstilt (12 MW).

Alingsås Energi benyttet en opsjon om å kjøpe tilbake produksjonsanlegget i Alingsås (85 MW) i Sverige.

Andre viktige hendelser i 2013

For å frigjøre kapital til egne investeringer og nedbetale gjeld solgte Statkraft aksjeposten på 4,17 % i E.ON SE for 8,5 milliarder kroner.

Intensjonsavtalen mellom Statkraft og BKK, Haugaland Kraft, Sunnhordland Kraftlag og Sognekraft om å gjennomføre endringer i eierskap i BKK og kraftverk på Vestlandet ble avsluttet i november da partene ikke kom til enighet.

Fortsatt drift

I samsvar med regnskapslovens krav bekrefter styret at årsregnskapet er avlagt under forutsetning om fortsatt drift.

Marked og produksjon

Den største delen av Statkrafts produksjon er i Norden, og i 2013 var 91 % av produksjonen i dette markedet. I tillegg har konsernet direkte eid produksjon i Tyskland, Storbritannia og Tyrkia. I øvrige land er konsernet eksponert gjennom datterselskapet SN Power. Disse kraftmarkedene reflekterer den globale økonomiske utviklingen med et modent europeisk marked som har lav vekst og fremvoksende markeder med høy vekst. Til tross for ulikheter i markedene blir alle påvirket av globale trender som priser på olje, gass og kull, klimaendringer og -politikk, samt fallende produksjonskostnader for fornybar energi.

Kraftmarkedet i Europa

Kraftmarkedene i Europa er påvirket av utflating i etterspørselen og at vekst i fornybar produksjonskapasitet har medført et mindre behov for øvrig kraftproduksjon. Som en følge av disse to forholdene er kraftprisene på kontinentet moderate og prisen for CO₂-utslipp har falt til et lavt nivå.

Kraftprisene i Norden var i 2013 preget av lavere magasin-fylling enn normalt i første del av året. Mot slutten av året normaliserte fyllingsgraden seg, og ved utgangen av 2013 var den 97 % av normalt nivå. Den gjennomsnittlige systemprisen på Nord Pool var 38,1 EUR/MWh, 22 % høyere enn i 2012 og 10 % lavere enn gjennomsnittet for årene 2008-12.

Kraftprisene i Tyskland var preget av god tilgang på ikke-regulerbar kraftproduksjon (sol- og vindkraft) samt relativt lave priser på kull. Den gjennomsnittlige spotprisen (base) var 37,8 EUR/MWh, 12 % lavere enn i 2012 og 22 % lavere enn gjennomsnittet for årene 2008-12.

Kraftprisene i Storbritannia påvirkes i betydelig grad av gassprisen, og økningen i denne medførte at kraftprisene gikk noe opp i 2013. Den gjennomsnittlige spotprisen (base) var 59,1 EUR/MWh, 7 % høyere enn i 2012 og 3 % høyere enn gjennomsnittet for årene 2008-12.

Kraftforbruket i Norden er relativt høyt per innbygger sammenlignet med andre europeiske land, som følge av kombinasjonen kalde vintre, høy andel av elektrisk oppvarming og relativt stor andel kraftkrevende industri. Etterspørselen etter kraft i 2013 var på nivå med 2012 både i Norge og Norden. Samlet produksjon var 133,7 TWh i Norge og 379,8 TWh i Norden, en nedgang på henholdsvis 8 % og 5 % i forhold til 2012. Norge hadde en nettoeksport av kraft tilsvarende om lag 4 % av produksjonen, mens Norden totalt hadde en marginal nettoimport på cirka 1 % av forbruket.

Øvrige kraftmarkeder

Kraftprisene i Tyrkia settes i all hovedsak av gassprisen da gass står for nesten halvparten av landets kraftproduksjon. Forbruket er betydelig lavere per innbygger enn gjennomsnittet for EU-landene, men fortsatte å stige i 2013 til 246 TWh, en økning på 1,3 % sammenlignet med 2012. Gjennomsnittlig spotpris (base) var om lag 60 EUR/MWh, en nedgang på cirka 8 % fra året før. I lokal valuta var det imidlertid en marginal økning i gjennomsnittsprisen.

Kraftprisene i det bilaterale markedet (merchant price)

i India er fortsatt relativt lave, hovedsakelig på grunn av rasjonering grunnet anstrengt økonomi i distribusjonsselskapene og generelt lavere økonomisk vekst. På Filippinene er prisene stabile rundt 80 USD/MWh, og det er generelt god økonomisk vekst i landet. I Peru er prisene lave i spotmarkedet, men SN Power har inngått flere kontrakter med ulik løpetid til priser som ligger høyere enn spotprisene. I Chile er kraftprisene på et høyt nivå, rundt 200 USD/MWh, som følge av tørrår og lav produksjon ved landets vannkraftverk. Det samme gjelder Brasil hvor lave tilsig de siste 18 måneder har resultert i gjennomsnittlige markedspriser rundt 125 USD/MWh. I Nepal selges kraften gjennom en kraftsalgsavtale med fast KPI-regulert pris. I Zambia selges kraften gjennom en langsiktig kraftsalgsavtale som reflekterer produksjonskostnadene.

Statkrafts produksjon

Konsernet er den største kraftprodusenten i Norge, og sto for 34 % av landets kraftproduksjon i 2013. Selskapet er Nordens tredje største produsent av elektrisk kraft, Europas største produsent av fornybar energi, og samlet sett den tiende største produsenten av vannkraft globalt.

Statkrafts konsoliderte produksjonskapasitet består av 77 % vannkraft, 16 % gasskraft, 4 % fjernvarme/biomasse og 3 % vindkraft. 71 % av kapasiteten befinner seg i Norge, 9 % i Norden utenom Norge, 18 % i Europa utenom Norden og 2 % utenfor Europa.

Statkrafts produksjon bestemmes av etterspørsel, produksjonsevne, ressurstilgang (hydrologisk balanse og vind), margin mellom kraft- og gasspris og energidisponering. Ved utgangen av 2013 var konsolidert installert kapasitet (kapasiteten til investeringer som Statkraft fullkonsoliderer i regnskapet) 16 715 MW, fordelt på 12 886 MW vannkraft, 2600 MW gasskraft, 514 MW vindkraft, 674 MW fjernvarme og 40 MW biokraft. Statkraft har også eierandeler i tilknyttede selskaper med produksjonskapasitet, og totalt sett har konsernet eierskap i kraftverk med en total installert kapasitet på 17 607 MW kraftproduksjon og 685 MW fjernvarme.

Etterspørselen etter kraft varierer både gjennom døgnet og året, og kraftmarkedene er avhengig av kapasitet som kan reguleres i forhold til etterspørselen. Statkraft har en stor andel fleksibel produksjonskapasitet, og i kombinasjon med høy kompetanse innen analyse og produksjon bidrar dette til at konsernet gjennomgående klarer å forvalte vannressursene på en god måte. Konsernet har en avansert prosess for energidisponering og planlegger å ha tilgjengelige kraftverk i perioder med høy etterspørsel. Statkrafts store magasin-kapasitet med både sesong- og flerårsmagasiner gjør konsernet i stand til å disponere vannressursene i et lengre perspektiv enn ett år. Følgelig kan produksjonen holdes høy i perioder med høye priser, mens den kan holdes lavere i perioder med lave priser.

Etter betydelige svingninger gjennom året var den samlede magasin-fyllingen i Norden 97 % av normalt nivå ved utgangen av 2013. Dette tilsvarer 82,1 TWh, hvilket er 67,6 % av maksimal magasin-kapasitet på 121,4 TWh.

I 2013 hadde konsernet en kraftproduksjon på totalt 55,9 TWh (60 TWh) samt 1,1 TWh fjernvarme (1,1 TWh). Vannkraftproduksjonen falt 8 % sammenlignet med 2012, som var et år med høy vannkraftproduksjon, men var noe høyere enn konsernets normalproduksjon. Vindkraftproduksjonen økte 77 % fra året før som følge av ny produksjonskapasitet. Markedsituasjonen medførte av det kun var en marginal kraftproduksjon ved Statkrafts gasskraftverk.

Spotsalg er omsetning av elektrisk energi til markedspris med fysisk levering kommende døgn. Prisen fastsettes for kortere tidsintervaller, for eksempel for hver time i døgn i Norden. I 2013 solgte konsernet 32,5 TWh (37,8 TWh) i spotmarkedet, tilsvarende 58 % (63 %) av total produksjon.

Statkraft er storleverandør til kraftintensiv industri. I 2013 utgjorde volumet levert på langsiktige kontrakter 20,2 TWh, hvorav 17,5 TWh til industrien i Norden. Den høye kontraktsdekningen virker stabiliserende på Statkraft inntekter. Størstedelen av kontraktsvolumet med nordisk industri har løpetid til 2020.

I Norge er Statkraft pålagt å avgi en andel av kraftproduksjonen til fylker og kommuner hvor kraften produseres, såkalt konsesjonskraft. Prisen for denne kraften tilsvarende, i korte trekk, den gjennomsnittlige produksjonskostnaden, og er dermed betydelig lavere enn markedsprisen for kraft. Konsesjonskraftvolumet utgjorde cirka 6 % av konsernets nordiske vannkraftproduksjon i 2013.

Statkrafts virksomhet

Statkrafts segmentstruktur presenteres etter samme inndeling som den interne styringsinformasjonen som ledelsen systematisk gjennomgår og benytter for ressursallokering og måloppnåelse. Segmentene er Nordisk vannkraft, Kontinental energi og handel, Internasjonal vannkraft, Vindkraft, Fjernvarme og Industrielt eierskap. Områder som ikke vises som et eget segment presenteres under Annen virksomhet.

Nordisk vannkraft er det klart største av segmentene målt etter installert kapasitet og aktiva så vel som netto driftsinntekter og resultater. Segmentet omfatter vannkraftanlegg i Norge, Sverige og Finland. Produksjonsaktivaene er i hovedsak regulerbare. Segmentets inntekter kommer primært fra salg av kraft i spotmarkedet og på langsiktige kontrakter, sistnevnte i hovedsak med kraftkrevende industri i Norge. Det leveres også konsesjonskraft i Norge. Flerårsmagasiner og fleksibiliteten i kraftverkene muliggjør optimalisering av kraftproduksjonen i forhold til den hydrologiske situasjonen og prisbildet. Nordisk vannkraft optimaliseres derfor over en lengre tidsperiode enn et år.

Volumet som blir omsatt i spotmarkedet kan variere betydelig mellom årene, ut fra ressurstilgang og energidisponering. Disponering av Statkrafts flerårsmagasiner i Norge medfører at konsernet normalt oppnår en høyere gjennomsnittspris enn øvrige kraftselskap i Norge. Optimaliseringsevnen vurderes gjennom måltallet «Realisert prismargin», som måler hvor mye bedre gjennomsnittspris Statkraft oppnår i forhold til rest-Norge. Statkraft har et langsiktig mål, og et kortsiktig mål. I 2013 var realisert prismargin høyere enn målsettingen både på kort og lang sikt.

Produksjonskostnadene knyttet til vannkraft er relativt lave og følges opp gjennom måltallet «Kostnad per kWh»¹. De lave produksjonskostnadene blir til en viss grad motvirket av høyere skattesats på norsk vannkraftproduksjon gjennom grunnrentebeskatning.

Tilgjengelighet er en viktig faktor i forhold til å optimalisere inntektene fra vannkraft, og gjennom måltallet «Nyttejustert utilgjengelighet»² måler Statkraft i hvilken grad den installerte effekten er tilgjengelig når det er mest lønnsomt å produsere og derigjennom hvor godt man planlegger vedlikehold.

Måltallene viser gjennomgående gode resultater, og den gode driften gjenspeilte seg i segmentets EBITDA, som var 10 043 millioner kroner i 2013 (9409 millioner kroner). I tillegg til god drift, skyldes forbedringen hovedsakelig høyere inntekter som følge av høyere nordiske kraftpriser.

Kontinental energi og handel omfatter gasskraftverk i Tyskland og Norge, vannkraftverk i Tyskland og Storbritannia, biobaserte kraftverk i Tyskland samt Baltic Cable, sjøkabelen mellom Sverige og Tyskland. Kraftproduksjonen optimaliseres i forhold til prisen på innsatsfaktorene (brensel, CO₂ og hydrologi) og salgsprisene (kraft og grønne sertifikater). Segmentet inkluderer trading og origination, samt inntektsoptimalisering og risikoavlastning knyttet til både den kontinentale og den nordiske produksjonsvirksomheten.

For å avlaste risiko knyttet til usikkerhet i fremtidig pris og produksjonsvolum sikrer Statkraft produksjonsinntekter gjennom finansiell handel med kraft. Andelen av produksjonen som sikres varierer med forventningene til markedsutviklingen. Kraftprisen påvirkes av andre råvarepriser som kull, olje, gass og CO₂, og fordi disse prisene både kan inngå som innsatsfaktorer i gasskraftproduksjonen (gass og CO₂) og som prisjusteringsfaktorer i kontraktene driver Statkraft finansiell handel også i disse råvarene.

Statkrafts analysevirksomhet har en sentral posisjon i hele handelsvirksomheten. Denne er basert på innsamling og bearbeiding av hydrologiske data og andre markedsdata. Dataene benyttes til å beregne forventede markedspriser og optimalisere den regulerbare produksjonen.

Dynamisk forvaltningsportefølje er viktig for å optimalisere fremtidige inntekter, og Statkraft måler prestasjonene gjennom måltallet «Merverdi fra forvaltningsporteføljene» for både den nordiske og den kontinentale porteføljen. Begge porteføljene skapte en høyere merverdi enn konsernets mål i 2013.

Statkraft driver også med relativt kortsiktig posisjonering med finansielle standardkontrakter (trading) og handel med strukturerte produkter og skreddersydde avtaler for industri og næringsliv (origination). Inntektene kan variere betydelig mellom perioder og år. Statkraft måler prestasjonene i trading og originationaktiviteten gjennom måltallet «Verdiskapning fra trading og origination», som måler resultatet etter skatt i forhold til risikokapitalen. Verdiskapningen var betydelig over konsernets mål i 2013.

Markedsaktivitetene bidro totalt sett positivt til segmentets EBITDA, men i mindre grad enn året før som var et rekordår for dette segmentet. EBITDA endte på 402 millioner kroner i 2013 (809 millioner kroner).

Internasjonal vannkraft har virksomheten i fremvoksende økonomier med antatt høy vekst og økende behov for energi. Statkraft satser i utvalgte markeder der konsernets vannkraftkompetanse kan skape verdi. Virksomheten omfatter eierandelen på 60 % i SN Power samt konsernets vannkraftaktiviteter i Sørøst-Europa med hovedvekt på Tyrkia og Albania. SN Power har eiendeler på totalt 1052 MW, hvorav 317 MW i konsolidert virksomhet, i vannkraftanlegg i Sør-Amerika, Asia og Afrika. I tillegg har selskapet to vannkraftverk på til sammen 186 MW (SN Powers andel) under bygging. I Brasil driver SN Power også krafthandelsvirksomhet. SN Powers investeringer foretas ofte sammen med lokale partnere eller internasjonale investorer.

1) Kostnad per kWh: Alle variable produksjonskostnader/normalisert produksjonsvolum.

2) Nytejustert utilgjengelighet: Andel tilgjengelig installert effekt når markedsprisen er høyere enn vannverdien.

I Tyrkia eier Statkraft et vannkraftverk på 20 MW, mens tre vannkraftverk på til sammen 619 MW er under bygging. I Albania har Statkraft startet byggingen av to kraftverk på til sammen 243 MW.

Segmentets EBITDA endte på 272 millioner kroner i 2013 (314 millioner kroner), mens resultatandel i tilknyttede selskaper og felles virksomhet var 580 millioner kroner (183 millioner kroner). Forbedringen i resultatandelene skyldes primært at det i 2012 ble foretatt nedskrivninger i India.

Vindkraft omfatter Statkrafts satsing innenfor land- og havbasert vindkraft. Segmentet har landbaserte vindparker i drift i Norge, Sverige og Storbritannia og en havvindpark i Storbritannia. Inntektene kommer fra salg av kraft til spotpris samt grønne sertifikater. Segmentet har tre vindparker i Sverige og en i Storbritannia under bygging. Disse vil få en installert effekt på totalt 339 MW (Statkrafts andel).

Kostnadene knyttet til vindkraft følges opp gjennom måltallet «Kostnad per kWh»³ for både land- og havbasert vindkraft, mens tilgjengeligheten følges opp gjennom måltallet «Nyttejustert utilgjengelighet»⁴.

God drift, ny produksjonskapasitet og høyere kraftpriser medførte at segmentet doblet omsetningen til over en milliard kroner, og med en EBITDA-margin på nærmere 50 % var segmentets EBITDA 507 millioner kroner i 2013 (-25 millioner kroner).

Fjernvarme driver virksomhet i Norge og Sverige. Inntektene er påvirket av kraftpris, nettleie og avgifter, og pris til kunde reguleres månedlig eller kvartalsvis. Avfall, biomasse, olje og gass er viktige innsatsfaktorer i produksjonen av fjernvarme.

God og stabil drift medførte at segmentets EBITDA bare hadde en mindre nedgang til tross for salg av produksjonsaktiva, og endte på 133 millioner kroner i 2013 (142 millioner kroner).

Industrielt eierskap omfatter forvaltning og utvikling av norske eierposisjoner, og inkluderer selskapene Skagerak Energi, Fjordkraft, BKK, Istad og Agder Energi. De to førstnevnte konsolideres i konsernregnskapet, mens de tre øvrige rapporteres som tilknyttede selskaper. Skagerak Energis virksomhet er konsentrert om produksjon av kraft, fjernvarmevirksomhet, nettvirksomhet, elektroentreprenørvirksomhet og naturgassdistribusjon. Fjordkrafts virksomhet er konsentrert rundt salg av strøm til privatpersoner og bedrifter.

Segmentets EBITDA var 1583 millioner kroner i 2013 (1495 millioner kroner). Forbedringen skyldes primært høyere inntekter som følge av høyere nordiske kraftpriser. Resultatandel i tilknyttede selskaper og felles virksomhet var 640 millioner kroner (781 millioner kroner). Nedgangen i resultatandelene skyldes hovedsakelig lavere produksjon for BKK og urealiserte verdiendringer for Agder Energi.

Annen virksomhet omfatter småskala vannkraft, innovasjon og konsernfunksjoner. Aksjeposten på 4,17 % i E.ON SE ble solgt i 2013.

Økonomiske resultater⁵

Høyere nordiske kraftpriser og ny produksjonskapasitet innen vindkraft var de viktigste driverne bak bedringen i resultatet fra den underliggende driften. Netto underliggende driftsinntekter økte med 5 % fra 2012 til 20 667 millioner kroner, mens EBITDA økte med 7 % til 12 529 millioner kroner.

Store negative valutaeffekter under finanspostene preget konsernets resultat, og resultatet før skatt var 2763 millioner kroner (9108 millioner kroner), mens resultatet etter skatt var 131 millioner kroner (4702 millioner kroner). Valutaeffektene knyttet seg til en svekkelse av norske kroner, og var i hovedsak urealiserte. Effektene motvirkes fullt ut av omregningseffekter i egenkapitalen, som styrket seg med i overkant av 6 milliarder kroner til 71 milliarder kroner.

I det etterfølgende legges hovedvekten på fremstilling av resultatet fra den underliggende driften for poster til og med driftsresultat. Urealiserte verdiendringer for energikontrakter og vesentlige engangsposter i konsolidert virksomhet forklares i avsnittet «Poster holdt utenfor underliggende driftsresultat». Resultatelementer etter driftsresultat analyseres i henhold til regnskapsmessig resultat.

Avkastning

Målt ved ROACE⁶ viste konsernet en avkastning på 12,8 % i 2013, hvilket var 0,5 % lavere enn i 2012. Dette skyldes en økning i sysselsatt kapital, primært som følge av investeringer i ny kapasitet.

Underliggende driftsinntekter

Statkrafts inntekter kommer fra spotsalg, salg på kontrakter til industrien, finansiell handel, nettvirksomhet samt fjernvarme og kraftsalg til sluttbruker. I tillegg leverer konsernet konsesjonskraft. Det fundamentale grunnlaget for Statkrafts inntekter er kraftpris, energidisponering og produksjon. Produksjonsinntektene optimaliseres gjennom finansiell handel med kraft, og konsernet driver med trading og energihandel.

Netto driftsinntekter endte på 20 667 millioner kroner i 2013, en økning på 5 % sammenlignet med 2012. Segmentene som bidro mest til konsernets økning var Nordisk vannkraft, som økte inntektene primært som følge av høyere nordiske kraftpriser, og vindkraft, som økte inntektene som følge av høyere kraftpriser og ny produksjonskapasitet. Inntektsøkningen fra Industrielt eierskap relaterte seg til høyere nordiske kraftpriser og økte inntekter fra nettvirksomheten. Størst nedgang hadde segmentet Kontinental energi og handel som hadde lavere inntekter fra markedsaktivitetene sammenlignet med 2012 som var et rekordår. Øvrige segmenter hadde mindre endringer i netto driftsinntekter.

Underliggende driftskostnader

Totalt økte konsernets driftskostnader med 4 % sammenlignet med 2012. Av økningen på 434 millioner kroner relaterte 273 millioner kroner seg til avskrivninger. Denne økningen knyttet seg primært til segmentet Vindkraft, og skyldes økt avskrivningsgrunnlag fra nye vindkraftverk. Resterende økning

3) Kostnad per kWh: Alle variable produksjonskostnader/normalisert produksjonsvolum.

4) Nytejustert utilgjengelighet: Faktisk produksjon / (Faktisk produksjon + Beregnet tapt produksjon ved produksjonsstans).

5) Tall i parentes viser sammenlignbare tall for 2012.

6) ROACE (%): (Driftsresultat justert for urealiserte verdiendringer energikontrakter og vesentlige engangsposter x 100)/Gjennomsnittlig sysselsatt kapital.

i driftskostnadene relaterte seg primært til eiendomsskatt som økte med 265 millioner kroner, tilsvarende 25 %. Økningen i eiendomsskatt knyttet seg primært til segmentet Nordisk vannkraft, og skyldes endrede rammevilkår i Norge og Sverige samt overføring av utleide vannkraftverk fra Statkraft SF.

Det var mindre endringer for konsernets øvrige driftskostnader sammenlignet med 2012.

Underliggende EBITDA og underliggende driftsresultat

Statkraft har historisk sett hatt høye EBITDA-marginer⁷ som følge av at driftskostnadene for vannkraftproduksjon er lave. I 2012 startet Statkraft ny forretningsaktivitet som tilbyr markedsadgang for mindre produsenter av fornybar energi i Tyskland og Storbritannia. Kontraktene bokføres brutto i resultatregnskapet og øker dermed både salgsinntektene og energikjøpskostnadene betydelig. Denne virksomheten bidrar positivt til konsernets EBITDA, men marginene fra denne virksomheten er lave og medfører derfor en reduksjon i den samlede EBITDA-marginen.

EBITDA (driftsresultat før av- og nedskrivninger) økte med 7 % fra 2012 og driftsresultatet økte 6 %, til henholdsvis 12 529 millioner kroner og 9700 millioner kroner. Konsernets EBITDA og driftsresultat stammer i stor grad fra segmentet Nordisk vannkraft, som bidro med henholdsvis 80 % og 91 % av totalen.

Forbedringen sammenlignet med 2012 relaterte seg primært til høyere inntekter for segmentene Nordisk vannkraft og Vindkraft. Reduksjonen i EBITDA for segmentet Kontinental energi og handel skyldes hovedsakelig lavere inntekter fra markedsaktivitetene, noe høyere driftskostnader som følge av konsolidering av biomasseanlegg i Tyskland som nå er 100 % eid samt kostnader knyttet til gasskraft i Tyskland.

Poster holdt utenfor underliggende driftsresultat

Totalt utgjorde urealiserte verdiendringer og vesentlige engangsposter 3413 millioner kroner i 2013 (-3254 millioner kroner).

Urealiserte verdiendringer energikontrakter

Urealiserte verdiendringer som det er justert for i det underliggende driftsresultatet utgjorde 3288 millioner kroner (-1030 millioner kroner). Om lag halvparten av den positive resultateffekten knyttet seg til innebygde derivater som utviklet seg positivt som følge av en svekkelse av norske kroner mot euro. Det var også betydelige positive resultateffekter knyttet til finansielle energiderivater og forvaltningsporteføljene, primært drevet av fallende kraftpriser i Norden og på kontinentet. Gasskontraktene utviklet seg også positivt i 2013, primært som følge av realisering gjennom året, og dette reduserte den negative markedsverdien knyttet til disse kontraktene.

Vesentlige engangsposter

Engangsposter som det er korrigert for i beregning av underliggende resultat beløp seg til 125 millioner kroner i 2013 (-2224 millioner kroner).

Termineringen av en energikontrakt medførte en inntektsføring på 164 millioner kroner. I forbindelse med at eierandelen i Devoll Hydropower økte fra 50 % til 100 % viste

oppkjøpsanalysen et kjøp på gunstige vilkår i henhold til IFRS som medførte en inntektsføring på 162 millioner kroner. Alingsås Energi utøvde sin opsjon på å kjøpe Statkrafts fjernvarmeanlegg i Alingsås i Sverige, salget ga en regnskapsmessig gevinst på 86 millioner kroner. Da Statkraft kjøpte de resterende aksjene i to tyske biomasseanlegg ble en ufordelaktig vedlikeholdsavtale terminert. Effekten av denne termineringen ble klassifisert som en engangspost.

Resultatandeler fra tilknyttede selskaper og felles virksomhet

Konsernet har større eierandeler i de regionale norske kraftselskapene BKK og Agder Energi samt andeler i selskaper utenfor Norge, der mye av virksomheten skjer gjennom deltagelse i deleide selskaper.

Resultatandeler fra tilknyttede selskaper og felles virksomhet utgjorde totalt 1222 millioner kroner i 2013 (907 millioner kroner). BKK og Agder Energi hadde noe lavere resultat sammenlignet med 2012, primært som følge av lavere produksjon for BKK og urealiserte verdiendringer for Agder Energi. Resultatforbedringen fra øvrige tilknyttede selskaper skyldes i hovedsak at det i 2012 ble foretatt nedskrivninger i India. Filippinene leverer fortsatt gode resultater, men på et noe lavere nivå enn i 2012, mens de negative resultatene fra Chile er vesentlig redusert.

Finansposter

Netto finansposter utgjorde -11 572 millioner kroner i 2013 (2338 millioner kroner). Finansinntektene var 240 millioner kroner (1006 millioner kroner). Nedgangen relaterte seg primært til at det ikke ble mottatt utbytte fra E.ON SE i 2013 som følge av salget av aksjeposten. Finanskostnadene var relativt uendret, og utgjorde 1333 millioner kroner (1315 millioner kroner). Netto valutaeffekter var -9403 millioner kroner (4469 millioner kroner), og oppstod i hovedsak som følge av en svekkelse av norske kroner mot euro. Effektene stammer for det meste fra interne lån og valutasikringskontrakter, og var i hovedsak urealiserte. Disse effektene motvirkes fullt ut av omregningseffekter i egenkapitalen. Andre finansposter beløp seg til -1076 millioner kroner (-1815 millioner kroner). Forbedringen relaterer seg hovedsakelig til at det i 2012 ble foretatt en nedskrivning av aksjeposten i E.ON SE.

Skatt

Regnskapsmessig skattekostnad var 2632 millioner kroner (4407 millioner kroner). Nedgangen i skattekostnad skyldes hovedsakelig lavere resultat før skatt og at Statkraft fikk tilbakebetalt tidligere års kildeskatt knyttet til utbytte fra E.ON-aksjeposten. I tillegg var skattekostnaden i 2012 negativt påvirket av nedvurdering av utsatt skattefordel.

Kontantstrøm

Konsernets drift genererte en kontantstrøm på 9431 millioner kroner (6935 millioner kroner), en bedring på 36 %.

Endring i kortsiktige og langsiktige poster hadde en negativ effekt på 2397 millioner kroner, sammenlignet med en positiv effekt på 1605 millioner kroner i 2012. Endringen i 2013

7) EBITDA-margin (%): (Driftsresultat justert for urealiserte verdiendringer energikontrakter og vesentlige engangsposter x 100)/Brutto driftsinntekter justert for urealiserte verdiendringer energikontrakter og vesentlige engangsposter

relaterte seg hovedsakelig til kontantsikkerhet (cash collateral), som ble delvis motvirket av en positiv endring i arbeidskapital.

Det ble mottatt 1051 millioner kroner i utbytte (1958 millioner kroner), fordelt på 399 millioner kroner fra BKK, 285 millioner kroner fra Agder Energi og 367 millioner kroner fra tilknyttede selskaper i SN Power.

Netto investeringer⁸ utgjorde totalt +546 millioner kroner (-12 481 millioner kroner). Dette var hovedsakelig oppgjør for solgte E.ON aksjer på 8515 millioner kroner, innbetaling for salg av overføringsnettet for havvindparken Sheringham Shoal på 957 millioner kroner fratrukket investeringer i varige driftsmidler på 9248 millioner kroner.

Netto likviditetsendring fra finansiering var -6809 millioner kroner (-1080 millioner kroner), hovedsakelig som følge av netto nedbetaling av gjeld. Opptak av gjeld var 866 millioner kroner (7919 millioner kroner), primært knyttet til SN Powers prosjektf finansiering i Panama og Peru. Nedbetaling av gjeld utgjorde 4713 millioner kroner (4573 millioner kroner). Emisjon i datterselskaper til ikke-kontrollerende interesser på 136 millioner kroner relaterte seg til minoritetens andel av kapitalinnskudd i SN Power og Småkraft. Det ble betalt utbytte og konsernbidrag på 3098 millioner kroner (4593 millioner kroner), i hovedsak til eier.

Omregningseffekter på bankinnskudd, kontanter og lignende utgjorde 405 millioner kroner.

Kapitalstruktur

Hovedmålsettingene ved konsernets styring av kapitalstruktur er å ha en fornuftig balanse mellom soliditet og ekspansjons- evne, samt å opprettholde en sterk kreditt rating. Det viktigste måltallet for konsernets styring av kapitalstruktur er langsiktig kreditt rating.

Virkemidler ved styring av kapitalstruktur på lang sikt er i hovedsak opptak og nedbetaling av langsiktig gjeld, samt inn- og utbetalinger av innskutt kapital fra og til eier. Konsernet er ikke pålagt eksterne krav med hensyn til styring av kapitalstruktur annet enn det som følger av markedets forventninger og eiers krav om utbytte.

Konsernet søker å hente fremmedkapital fra ulike låne- markeder. Ved låneopptak søker Statkraft å sikre en jevn tilbakebetalingsprofil, og nåværende forfallsprofil er i tråd med dette målet. Eventuelle nye låneopptak planlegges i henhold til likviditetsprognose, investeringsbeslutninger og salg av aktiva.

Ved utgangen av 2013 utgjorde netto rentebærende gjeld⁹ 29 720 millioner kroner mot 34 849 millioner kroner ved inn- gangen til året. Nedgangen relaterer seg primært til at en positiv kontantstrøm etter netto investeringer, utbytte og konsernbidrag har medført høyere bankinnskudd og nedbetaling av gjeld. Netto rentebærende gjeldsgrad var 29,6 % mot 35,2 % ved utgangen av 2012.

Omløpsmidler, utenom likviditetsbeholdningen, var 17 416 millioner kroner (16 679 millioner kroner), og kortsiktig rentefri gjeld var 17 128 millioner kroner ved utgangen av 2013 (15 747 millioner kroner).

Ved utgangen av året hadde Statkraft en egenkapital på 70 618 millioner kroner mot 64 187 millioner kroner ved inngangen til året. Dette tilsvarte 46,8 % av totalkapitalen. Økningen i egenkapital knytter seg til et positivt totalresultat

på 9377 millioner kroner fratrukket utbytte og konsernbidrag for 2012 på 3098 millioner kroner, inkludert minoritetens andel.

Investeringer og prosjekter

I tråd med konsernets strategi er det stor prosjektaktivitet, spesielt innen vannkraft og vindkraft. Konsernet har god fleksibilitet i investeringsprogrammet, og vurderer løpende planene i forhold til markedsutsikter og finansiell styrke.

Totalt investerte Statkraft 9448 millioner kroner i 2013, hvorav om lag 78 % i ny kapasitet. Vedlikeholdsinvesteringene knytter seg primært til nordisk vannkraft. De største investeringene i ny kapasitet knytter seg til vindkraft i Sverige og Storbritannia samt internasjonal vannkraft.

Risikostyring

Statkraft er eksponert for risiko gjennom hele verdikjeden. De viktigste risikoene er knyttet til kraftpriser, markedsoperasjoner, finansforvaltning, prosjektgjennomføring, driftsaktiviteter og rammebetingelser. Vekst og økt internasjonalisering stiller større krav til styring av risikoen i investeringsporteføljen. Statkraft har en sentral investeringskomite for bedre å håndtere risikoen knyttet til enkeltinvesteringer og på tvers av prosjektporteføljen.

Markedsrisiko

Statkraft er eksponert for betydelig markedsrisiko i forbindelse med produksjon og handel med kraft. Inntektene fra kraft- produksjonen er eksponert for volum- og kraftpriserisiko ved at:

- Både kraftpriser og produksjonsvolum påvirkes av vær og nedbørsmengde, og kraftprisene avhenger av produksjons-, forbruks- og overføringsforholdene i kraftmarkedet.
- Kraftprisene påvirkes også indirekte av gass-, kull- og olje- priser, og priser på CO₂-kvoter.
- Gasskraftproduksjonen er direkte eksponert for svingninger i prisene på elektrisitet, gass og CO₂.

Statkraft håndterer markedsrisiko i energimarkedene ved å handle fysiske og finansielle instrumenter i flere markeder. Økt integrering av energimarkedene har stor betydning for forretningsmodeller og håndtering av risiko. Statkraft legger derfor vekt på å se de ulike markedene i sammenheng. Konsernets sikringsstrategier er regulert av rammer for volum og verdi, og kriterier for å vurdere nye kontrakter mot forventede inntekter og nedsiderisiko. Porteføljen justeres kontinuerlig i henhold til oppfatning av fremtidige priser og egen produksjonsevne.

Statkrafts virksomhet innen energihandel og tjenester består av både handel med standard produkter på energibørser og salg av tjenester eller produkter tilpasset den enkelte kunde. Risiko håndteres gjennom mandater som dekker råvarer, geografiske områder og varighet. En uavhengig risikohåndteringsfunksjon sikrer objektivitet i vurdering og håndtering av risiko.

Salgsvirksomheten er eksponert for usikkerhet i salgsprisen til privatkunder og bedrifter, samt innkjøpsprisen i engrosmarke- det. Gjennom å sikre symmetri i eksponeringen mellom kundene og innkjøpene i engrosmarkedet og ved finansielle instru- menter, begrenser Statkraft nettoeksponeringen. Det er også

8) Netto investeringer inkluderer investeringer betalt ved kvartalslutt, innbetalinger fra salg av anleggsmidler, netto likviditet ut fra konsernet ved overtakelse av virksomhet samt inn- og utbetalinger av utlån.

9) Netto rentebærende gjeld: Brutto rentebærende gjeld – Bankinnskudd, kontanter og lignende eksklusiv bundne midler – kortsiktige finansielle plasseringer.

markedsrisiko i fjernvarmevirksomheten som følge av usikkerhet i brenselprisene, men prisene til kundene er knyttet opp mot disse slik at nettoeksponeringen er begrenset.

Finansiell risiko

Den sentrale finansfunksjonen samordner og ivaretar den finansielle risikoen knyttet til valuta, renter og likviditet, inkludert refinansiering og nye låneopptak. Statkraft er eksponert for renterisiko gjennom fremmedfinansieringen og inntektene fra nettvirksomheten. Konsernet er eksponert for valutarisiko gjennom integrasjonen mellom det nordiske og det kontinentale kraftmarkedet, konsernets krafthandel i euro og andre valutaer, finansiering samt andre kontantstrømmer knyttet til utenlandske datterselskaper og tilknyttede selskaper.

Valuta- og renterisikoen reguleres gjennom mandater. I styringen er terminkontrakter i valuta, rentebytteavtaler og terminavtaler for renter de viktigste instrumentene. Likviditetsrisikoen i Statkraft knytter seg til avvik mellom løpetid på de finansielle forpliktelsene og kontantstrømmene som genereres av eiendelene. Likviditetsrisikoen håndteres hovedsakelig gjennom gode lånemuligheter, trekkfasiliteter og minimumskrav til konsernets likviditetsbeholdning.

Statkraft er eksponert for kreditt- og motpartsrisiko gjennom krafthandel og plassering av overskuddslikviditet. Før avtaleinngåelse blir kredittverdigheten til alle motparter vurdert og eksponeringen mot enkeltmotpartene begrenses av mandater basert på kredittverdighet.

Både markedsrisikoen i energimarkedene og den øvrige finansielle risikoen, samt eksponering i forhold til mandatene, følges opp av uavhengige middle office-funksjoner og rapporteres jevnlig til konsernledelsen og styret.

Operasjonell risiko

Alle prosesser i hele verdikjeden er eksponert for operasjonell risiko. Det er særlig innenfor prosjektgjennomføring og driftsaktiviteter den operasjonelle risikoen er størst. Dette kan medføre skader på konsernets ansatte, skader på miljøet samt skader og tap på egne og tredjeparts produksjonsanlegg og øvrige eiendeler.

Statkrafts første prioritet er å gjennomføre utbyggingsaktiviteter og drift på en ansvarlig måte.

Statkraft har etablert forsikringsordninger som omfatter alle vesentlige skadetyper, blant annet gjennom konsernets eget forsikringsselskap.

Statkraft håndterer den operasjonelle risikoen gjennom detaljerte prosedyrer for aktiviteter i samtlige operative enheter og ulike typer beredskapsplaner. Videre har Statkraft et omfattende system for å registrere og rapportere farlige forhold, uønskede hendelser og skader. Disse analyseres fortløpende for å forebygge og begrense eventuelle konsekvenser, samt for å sikre at årsakssammenhenger følges opp og nødvendige tiltak iverksettes.

Alle prosjekter i Statkraft over et visst omfang gjennomfører systematiske risikovurderinger. Det skjer ved at det for hvert prosjekt settes av en prosjektreserve, gjennomføres oppfølging og rapportering av forhold som har betydning for gjennomføringen av prosjektet samt at det vurderes og planlegges tiltak som skal redusere risikoene i prosjektet.

Prosjektrisikoen vurderes etter sannsynlighet for hendelse og hva som kan bli konsekvensen av om hendelsen inntreffer. For ytterligere å redusere risikoen knyttet til prosjektgjennomføring etableres det en felles prosjektenhet for internasjonal vannkraft i konsernet.

Anslag på de mulige økonomiske konsekvensene av den totale operasjonelle risikoen inngår i rapporteringen av totalrisikoen på konsernnivå.

Annen risiko

Statkrafts virksomhet i Norge påvirkes av rammebetingelser som skatter, avgifter, forskrifter, nettreguleringer, endringer i pålagt minimums vannstand og andre krav fra Norges vassdrags- og energidirektorat, samt generelle betingelser og krav som settes for kraftbransjen. Disse rammebetingelsene kan påvirke Statkrafts energidisponering, kostnader og inntekter. Rammebetingelsene i det enkelte land i Europa er et resultat av internasjonale prosesser som også vil være viktig for norske kraftverk. Med sitt økende engasjement internasjonalt er Statkraft også direkte eksponert for nasjonale rammebetingelser, skattenivå, konsesjonsbetingelser og offentlig regulering i andre land. Mulige endringer i det politiske bildet evalueres løpende og en åpen dialog og gode relasjoner med beslutningstakere på alle relevante arenaer vektlegges.

Statkrafts internasjonale satsing innebærer både økt land- og partnerisiko. Statkraft vurderer risiko for hvert land. Partnerisiko vurderes tidlig for å få bekreftet nødvendig integritet og styringsstruktur. Statkraft er opptatt av at konsernets standarder innen HMS og etikk etterleves i alle deler av konsernet. Standardene er nedfelt og gjort tilgjengelig i konsernets «Code of Conduct». Alle partnere og leverandører gjøres også kjent med denne.

Klimaendringer kan medføre både trusler og muligheter og har betydning for alle risikoene beskrevet ovenfor. Etablering av nye markeder for CO₂-kvoter påvirker energimarkedene. Store endringer i temperatur og nedbør vil ha konsekvenser for både kraftpriser og produksjon. I tillegg kan flom og uvær føre til økt skade og slitasje på anlegg samt konsekvenser for ansatte og tredjeparter. Klimarisiko er et viktig premiss for endringer i rammebetingelser og politiske beslutninger. Dette innebærer også nye muligheter innen fornybar energi.

Internkontroll

Internkontroll er en sentral del av god risikostyring, og Statkraft arbeider målrettet med å videreutvikle internkontrollen. Det overordnede styringssystemet «Statkraft Way» definerer konsernets retningslinjer og bidrar til et godt kontrollmiljø for å oppfylle ledelsens mål. Krav til internkontroll er innarbeidet i fagområdene HMS, etikk, IKT, samfunnsansvar og finansiell rapportering.

Internkontroll over finansiell rapportering

Systemet for internkontroll over finansiell rapportering bidrar til pålitelig og rettidig finansiell informasjon i Statkrafts rapporter, og baserer seg på COSO-rammeverkene for internkontroll, som utgis av Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission.

Alle datterselskaper, felleskontrollerte virksomheter og felleskontrollerte driftsordninger er pålagt å følge internkontrollsystemet slik det blir beskrevet i «The Statkraft Way» og i konsernets økonomihåndbok.

Styret i Statkraft har det overordnede ansvaret for at konsernet har et internkontrollsystem og at dette systemet fungerer hensiktsmessig. Hovedelementene i internkontrollsystemet er risikovurdering, kontrolltiltak, egnevaluering, rapportering og løpende kontrollutførelse og oppfølging av etterlevelse.

Økonomiledelsen utarbeider årlig et risikokart som blir

presentert for konsernledelsen og revisjonskutvalget. Basert på dette identifiseres forretnings- og støtteprosesser som skal håndtere den iboende risikoen.

Når den overordnede risikovurderingen foreligger og prosessene som skal håndtere risikoene er identifisert, vurderes risiko på et mer detaljert nivå og nødvendige kontrolltiltak blir definert. Kontrollbeskrivelsene er tilgjengelige for alle ansatte i konsernets økonomihåndbok.

Det blir foretatt en årlig egevaluering av kontrollutførelsen og dokumentasjon av denne gjennom regnskapsåret. Resultatet av evalueringen presenteres for konsernledelsen og revisjonsutvalget sammen med årsregnskapet.

Internkontroll rapporteres til konsernledelsen og styret i form av konsernets finansielle risikokart og resultatet av egevalueringen.

I kontrollbeskrivelsene er det definert hvor ofte hver enkelt kontroll skal utføres og hvem som har ansvaret for dette. Kontrollene utføres løpende i gjennom regnskapsåret og lederne har ansvar for å påse at kontrollene utføres som en del av den daglige driften.

Innovasjon

Hovedformålet med innovasjon i Statkraft er å utvikle og forsterke konkurransefortrinn i kjernevirksomheten, identifisere og fremme ny forretningsutvikling, drive langsiktig kompetanseoppbygging og bidra til å sikre gode fremtidige rammebetingelser for fornybar energiproduksjon. I 2013 ble det kostnadsført om lag 109 millioner kroner på ulike forsknings-, utviklings- og innovasjonsaktiviteter.

Statkrafts innovasjonslogikk

All innovasjonsaktivitet blir kontinuerlig fulgt opp for å sikre relevans og nytte. Følgende logikk er lagt til grunn for å balansere innsatsen mellom kortsiktige og langsiktige innovasjonsaktiviteter i konsernet:

Forbedringsarbeid tar for seg daglige utfordringer og gir som regel raske resultater. I denne typen av prosjekter er fokuset på eksisterende anlegg/utstyr og optimal utnyttelse av ressurser.

Markedsinnovasjoner er knyttet til kommersielle tjenester rundt energiproduksjon og leveranser som, sammen med teknologisk innovasjon, representerer et vesentlig konkurransefortrinn for selskapets suksess på lang sikt. Ved å fokusere på utvikling av nye forretningsmodeller knyttet til eksisterende aktiviteter forsøker man å utvikle konsepter med kort tid til kommersialisering.

Konsern forsknings- og utviklings (FoU)-programmer er knyttet til Statkrafts kjernevirksomhet og har et lengre tidsperspektiv. Det er etablert mangeårige FoU-programmer innenfor vannkraft, vindkraft og bioenergi. I 2013 ble også et nytt FoU-program innen klima etablert.

Utforskningsaktiviteter er etablert med formål å evaluere og kvalifisere teknologier og løsninger som på lengre sikt kan legge grunnlaget for ny forståelse eller ny aktivitet i Statkraft.

For å understøtte innovasjonsprosjekter og ulike prosesser/prosjekter knyttet til strategi, teknologi og marked har Statkraft også omfattende aktiviteter innenfor teknologianalyse som omfavner alle de ovenstående kategoriene. Den globale teknologiutviklingen i energisektoren overvåkes og analyseres.

Verdiskaping

Statkraft følger opp hvert enkelt innovasjonsprosjekt med tanke på verdiskaping. Estimer viser et gjennomsnittlig verdipotensial som utgjør flere ganger prosjektkostnadene. «Effekt-evaluering» er et verktøy som er innført i Statkraft for å synliggjøre denne verdiskapingen. Det brukes for å måle kvalitet og resultater i prosjekter og som verktøy til porteføljeanalyse og prioritering. Dette er en enkel metode som gir god indikasjon på måloppnåelsesnivå og verdi i forhold til faktiske kostnader over tid. Metoden er basert på en vektning av karakterer innenfor ulike dimensjoner. Hvert prosjekt blir evaluert tre ganger; i oppstart, ved avslutning og etter fullført implementering.

Aktuelle utforskningsaktiviteter

Utvikling innenfor distribuert energi har påvirkning på Statkrafts virksomhet. Formålet med arbeidet er å etablere en dypere intern innsikt innen teknologisk og kommersielt potensial, samt øke forståelsen av hvordan distribuert energi påvirker Statkraft. Identifisering av forretningsmuligheter inngår i arbeidet. Utviklingen innenfor solenergi tillegges særskilt fokus, ettersom dette er en teknologi som raskt kan utgjøre en betydelig andel i energisammensetningen i ulike markeder. Statkraft har også konkrete aktiviteter rettet mot lagringsløsninger i form av batterier.

Flytende biobrensel er en ny utforskningsaktivitet som adresserer forretningsmuligheter innenfor bioenergiområdet. Spesifikt ser man på en mulighet knyttet til produksjon av pyrolyseolje basert på skogressurser. Pyrolyseolje kan i første omgang selges som et fornybart brensel til stasjonær varmeproduksjon, samt at en videreforedling kan gi biodrivstoff til transportsektoren. Statkraft ønsker med dette å bygge videre på sin grunnleggende bioenergi-kompetanse.

I desember 2013 besluttet Statkraft å utvikle sin satsing på saltkraft, og gjennomføre tiltak for å overlate teknologiutviklingen til andre aktører på verdensmarkedet.

Samfunnsansvar

Statkraft har satt tydelige mål med hensyn til å utvise samfunnsansvar i alle aktiviteter. Konsernet skal være en trygg og sikker arbeidsplass der mennesker, miljø og selskapets eiendeler blir ivaretatt og beskyttet. Statkraft adresserer klimautfordringen ved å tilby fornybar energi på en bærekraftig måte.

For å ivareta konsernets samfunnsansvar støtter Statkraft seg på globalt anerkjente initiativer og standarder, herunder OECDs Guidelines for Multinational Enterprises og IFCs Performance Standards on Environmental & Social Sustainability.

Statkraft er medlem av FNs Global Compact og forplikter seg ved dette til å følge opp initiativet og dets ti prinsipper om menneskerettigheter, arbeidstakerrettigheter, miljø og antikorrupsjon, samt årlig å rapportere resultater til Global Compacts medlemsregister.

Statkraft har som ambisjon å være ledende i bransjen med hensyn til å utvise samfunnsansvar. Vurderinger fra uavhengige ratingbyråer gir en indikasjon på om konsernet lykkes i å etablere en slik posisjon. Statkraft har i 2013 blitt vurdert å være på ledende nivå i oekom Corporate Rating av konsernets resultater innen området samfunnsansvar.

Nedenfor følger en kortfattet oversikt over Statkrafts arbeid og resultater innen samfunnsansvar i 2013.

Styring av samfunnsansvar

Statkrafts grunnleggende prinsipper for å opptre på en bærekraftig, etisk og sosialt ansvarlig måte er beskrevet i Statkrafts leve-regler. Leve-reglene gjelder for alle selskaper og medarbeidere i Statkraft-konsernet, og det forventes at Statkrafts forretnings-partnere har standarder som er i tråd med disse. Statkraft har også utarbeidet tilsvarende retningslinjer for konsernets leverandører. I 2013 har det blitt arbeidet aktivt med å styrke oppfølgingen av Statkrafts leverandører ved å implementere «Responsible Supply Chain» – et risikobasert verktøy som identifiserer og følger opp risikoelementer gjennom hele innkjøpsprosessen.

Oppfølging av Statkrafts samfunnsansvar er en integrert del av Statkrafts styringssystem, The Statkraft Way. Styrings-systemet utgjør fundamentet for en god, strukturert og ensartet håndtering av selskapets samfunnsansvar, og systemet blir jevnlig evaluert for å tilpasses til nye omgivelser og utfordringer. Resultater for temaer knyttet til samfunnsansvar følges opp på ulike måter. Enkelte temaer er tatt inn i målekort på både konsernnivå og for forretningsområder, mens øvrige følges opp i regelmessige resultatgjennomganger for hvert forretningsområde og gjennom konsernrevisjonens arbeid. Deler av Statkrafts virksomhet er sertifisert etter kvalitetsstyringsstandarder ISO 9000 og miljøstyringsstandarder ISO 14001.

I 2013 ble det arbeidet spesielt med å styrke implementering, resultater og etterlevelse innen to sentrale områder; anti-korrupsjon og helse og sikkerhet. Innen området anti-korrupsjon er det arbeidet spesielt med opplæringstiltak og implementering av risikoreduserende tiltak. Tiltakene omfatter blant annet tilpasset opplæring. Som en del av konsernets helse- og sikkerhetsarbeid har et nytt verktøy for oppfølging av tiltak og resultater blitt implementert i 2013.

Oppfølging av samfunnsansvar er en viktig faktor ved utbyggingsprosjekter og oppkjøp. Statkraft har utviklet en beslutningsmodell for gjennomføring av større utbyggingsprosjekter, fusjoner og oppkjøp hvor samfunnsansvar er en integrert del.

Riktig kompetanse i hele organisasjonen om alle temaer knyttet til samfunnsansvar og hvordan dette skal ivaretas både i prosjekt- og driftsfase er en suksessfaktor for å oppnå selskapets mål. Statkraft arbeider derfor systematisk med kompetanseoppbygging og erfaringsoverføring og har blant annet utarbeidet håndbøker og opplæringsprogrammer i anti-korrupsjon og helse og sikkerhet. Samfunnsansvar er også et integrert tema i introduksjon for nyansatte og i konsernets lederopplæring.

Statkraft er opptatt av å skape åpenhet rundt dilemmaer og etiske problemstillinger og har etablert Integrity Helpline hvor medarbeidere kan få råd med hensyn til tolking av Statkrafts leve-regler og ønsket adferd. Statkrafts leve-regler understreker at medarbeidere har både rett og plikt til å varsle om brudd på juridiske eller etiske forpliktelser, enten i linjen eller til den uavhengige varslingskanalen ledet av Konsernrevisjonen.

I utbyggingsprosjekter registreres og håndteres eventuelle klager fra interessenter i henhold til fastlagte prosedyrer.

Helse og sikkerhet

Statkraft skal være en trygg og sikker arbeidsplass og målet er at ingen alvorlige personskader skal oppstå grunnet selskapets aktiviteter. God planlegging, tydelig kravsetting og tett oppfølging i alle prosjektfaser og driftsaktiviteter er avgjørende. Riktig og tilstrekkelig kompetanse om helse og sikkerhet blant medarbeidere, kontraktører og underkontraktører er kjernen i konsernets helse- og sikkerhetsarbeid. Konsernets styring og oppfølging av helse og sikkerhet er basert på kravene i standarden OHSAS

18001 og internasjonal god praksis.

I 2013 inntraff likevel to fatale ulykker i tilknytning til Statkrafts virksomhet, hvorav én var arbeidsrelatert.

Den arbeidsrelaterte dødsulykken inntraff ved utbyggingsprosjektet Cheves i Peru som er heleid av SN Power. Ulykken inntraff i august da en entreprenøransatt omkom grunnet klem-skader under tunnelarbeid. Hovedkonklusjonen fra granskingen var at arbeidet pågikk i et område som var for dårlig sikret, og praksis ble umiddelbart endret etter ulykken.

En fatal ulykke som rammet tredjepart inntraff i mai da en person ble funnet druknet i nærheten av Pariac vannkraftverk i Peru som også eies av SN Power. Ulykken skjedde i en åpen del av kanalen som ikke var sikret i henhold til gjeldende krav grunnet uenighet med grunneier. Tiltak ble satt i verk for å sikre kanalen etter ulykken.

Fleire av skadeindikatorer er forbedret de siste årene. Sett i et lengre perspektiv går utviklingen med hensyn til arbeidsrelaterte skader i riktig retning. Indikatoren for skader med fravær, H1, blant konsernets medarbeidere og kontraktører var 3,5 i 2013 (3,8), mens indikatoren for alle typer personskader, H2, var 6,6 (6,6). Totalt ble det registrert 230 skader (239), hvorav 123 fraværsskader (138), blant konsernets medarbeidere og kontraktøransatte. I tillegg ble det registrert 9415 farlige forhold (8239) og 1531 nestenulykker (363). 49 av ulykkene og nestenulykkene hadde et alvorlig potensiale og har blitt gransket og fulgt opp nøye.

Konsernet arbeider målrettet for å unngå skader i all virksomhet. Alle hendelser med stort skadepotensiale følges opp tett i henhold til fastlagte krav, og det legges opp til erfaringsoverføring på tvers i organisasjonen. Et nytt verktøy for egenevaluering av helse- og sikkerhetsarbeid har i 2013 blitt implementert i alle forretningsområder og resultatene fra denne blir tatt inn som en del av konsernets resultatoppfølgingsprosess. Økt trafikk-sikkerhet har vært et spesielt fokusområde i 2013, spesielt i utbyggingsprosjekter utenfor Norge.

Sykefraværet i Statkraft ligger på et stabilt lavt nivå og var 2,9 % i 2013 (3,1 %), noe som er innenfor målet om et sykefravær lavere enn 3,5 %. Alle de norske selskapene i konsernet har inngått avtale om inkluderende arbeidsliv (IA) som innebærer aktiv fraværsoppfølging og tilpassing av arbeidssituasjonen etter behov.

Sikring (security)

Statkraft jobber systematisk med spørsmål knyttet til sikring (security) og beredskap, og har som mål å være på nivå med internasjonal beste praksis. Håndteringen av sikringstemaer er blant annet basert på føringer gitt i The Voluntary Principles on Security and Human Rights. I Statkraft er det fire områder som omfattes av området sikring; sikring av personell, fysisk sikring, sikring av IT-systemer og informasjonssikkerhet.

For å styrke dette arbeidet ble det i 2013 etablert et prosjekt som skal identifisere forbedringsområder og konkrete forbedrings-tiltak, samt sørge for en koordinert håndtering av temaer og spørsmål knyttet til sikring.

Klima og miljøpåvirkning

Statkrafts miljøambisjon er å tilby fornybare og bærekraftige energiløsninger. Fortsatt vekst kombinert med internasjonal god praksis for miljøstyring er sentrale elementer for å nå dette målet.

Det var ingen alvorlige miljøhendelser i konsernet i 2013. 127 mindre alvorlige miljøhendelser ble registrert (128), hvorav

to med høy miljørisiko. De fleste av disse gjaldt kortvarige brudd på manøvreringsbestemmelsene og mindre oljeutslipp. Disse hendelsene hadde liten eller ingen påvirkning på miljøet.

Statkrafts utslipp av klimagasser var 460 900 tonn CO₂-ekvivalenter i 2013 (483 879 tonn), hvorav 78 % kom fra konsernets gasskraftvirksomhet (82 %). Cirka 97 % av konsernets kraft- og fjernvarmeproduksjon var i 2013 basert på fornybare energikilder (97 %).

I 2013 var elektrisitetsbruken i Statkraft 882 GWh. All elektrisitetsbruk i konsernet er sertifisert fornybar i henhold til RECS (Renewable Energy Certificate System). Videre genererte Statkraft 86 tusen tonn farlig avfall fra kraft- og fjernvarmeproduksjon (79 tusen tonn) som ble behandlet i tråd med gjeldende regelverk. Hoveddelen av dette (62 %) var restprodukter fra Statkrafts avfallsforbrenningsanlegg.

Samfunns påvirkning

Både direkte og indirekte skaper Statkraft store verdier for samfunnet. Samtidig er all kraftproduksjon, også fornybar, forbundet med ulike former for inngrep i natur og samfunn. Statkraft arbeider systematisk for å redusere de negative virkningene mest mulig og for å ivareta alle interessenter på en god måte. Dette gjøres gjennom strukturerte prosesser hvor tett dialog med alle som blir berørt av selskapets aktiviteter er et sentralt element. En rekke forhold, som for eksempel miljøkonsekvenser eller helsetilstand, blir nøye vurdert, målt og fulgt opp gjennom hele prosjektløpet.

Konsernets økonomiske verdiskaping utgjorde 20 824 millioner kroner i 2013 (14 883 millioner kroner). Verdiene som skapes fordeles på en rekke ulike interessenter.

Samlede investeringer utgjorde 9448 millioner kroner i 2013 (11 721 millioner kroner), hvorav 3441 millioner kroner ble investert i Norge (1753 millioner kroner). Dette inkluderte overføringen av kraftverk fra Statkraft SF. 78 % av investeringene var knyttet til økt produksjonskapasitet (63 %).

Forretningsetikk og antikorrupsjon

Statkraft har forpliktet seg til en høy etisk standard og forretningskultur og har nulltoleranse overfor korrupsjon. Basert på krav i styringssystemet har Statkraft gjennomført en rekke antikorrupsjonstiltak i 2013. Spesiell oppmerksomhet har blitt gitt til utvikling av dilemmabaserte opplæringsmoduler og implementering av disse i de deler av organisasjonen der risikoen er vurdert å være høyest med hensyn til etiske problemstillinger.

Et annet fokusområde i 2013 har vært utvikling av et veiledningsverktøy som skal bistå medarbeidere ved håndtering av etiske dilemmaer samt dokumentere vurderingsprosessen.

Implementering av de nye verktøyene fortsetter i 2014 og supplerer eksisterende håndbok og elæring om antikorrupsjon.

Menneskerettigheter

Statkraft er til stede i deler av verden hvor oppfølging av menneskerettigheter kan bli satt på prøve. Dette er et tema som konsernet tar på alvor. Statkraft setter blant annet tydelige krav til leverandører, både i Supplier's Code of Conduct og i verktøy for leverandør oppfølging, og har tatt inn menneskerettigheter som en integrert del av selskapets prosjektstyringsverktøy.

For å styrke oppfølgingen av menneskerettigheter utarbeidet Statkraft i 2013 et styringsdokument som tar utgangspunkt i FNs Guiding Principles on Business and Human Rights. Videre initiativer for å understøtte implementering vil bli gjennomført i 2014.

I 2012 ble Statkraft klaget inn for OECDs norske og svenske kontaktpunkt for flernasjonale selskaper i forbindelse med utbygging av vindkraft i Sverige, og saken pågår fortsatt.

Medarbeidere og organisasjon

Tydelig ledelse, et godt og utviklende arbeidsmiljø og kompetanseutvikling er strategisk viktige områder i Statkraft. Statkrafts ledelsesplattform beskriver de viktigste driverne for god ledelse, og alle ledere blir jevnlig målt i forhold til disse. Kompetanseutvikling følges opp i medarbeidersamtaler, og i tillegg til kurs og videreutdanning oppfordres medarbeidere til intern rotasjon.

Det gjennomføres årlig en felles medarbeiderundersøkelse i Statkraft, Skagerak Energi og SN Power, og også i år var resultatene fra undersøkelsen meget gode. I forhold til indikatoren «Arbeidsglede» var Statkrafts resultat 73 i 2013, noe som ligger over den norske bransjeindeksen (69).

Statkraft arbeider systematisk og målrettet med rekruttering og selskapet er en attraktiv arbeidsgiver både blant nyutdannede og arbeidstakere med erfaring. Konsernet har et traineeprogram som i 2013 tok opp fem nye traineer.

Statkraft legger opp til et nært og strukturert samarbeid med alle fagforeninger som er representert. I tillegg til nasjonalt samarbeid med fagorganisasjoner har Statkraft et europeisk samarbeidsråd (Statkraft European Works Council, SEWC) med tillitsvalgte fra Norge, Sverige, Tyskland og Storbritannia. SEWC er et viktig samarbeidsforum for å samordne og implementere prinsipper og retningslinjer med hensyn til arbeidsliv og arbeidstakerrettigheter i Statkraft.

Konsernet anerkjenner ILO-konvensjonen for arbeidstakerrettigheter og aktuelle EU-direktiver er tatt inn som en del av SEWC-avtalen med EPSU (European Federation of Public Service Unions), paraplyorganisasjonen for europeiske fagforeninger innen energibransjen.

Statkraft ønsker et mangfoldig arbeidsmiljø og legger likebehandling til grunn ved rekruttering og i personalpolitikken. Objektive og profesjonelle rekrutteringsprosesser skal sikre at den best kvalifiserte kandidaten blir valgt. Statkraft er en av samarbeidspartnerne til Alarga, en stiftelse som arbeider for å øke andelen arbeidstakere med multikulturell kompetanse i norsk næringsliv.

Statkraft ønsker en jevnere kjønnsfordeling i konsernet og flere kvinner i ledende stillinger. Statkraft deltar sammen med en rekke andre større, norske selskaper et forskningsprosjekt hvor formålet er å finne konkrete tiltak for å bedre kjønnsbalansen i ledende stillinger. I 2013 var 23 % av konsernets ansatte kvinner (24 %), og andelen kvinner i lederstillinger var 22 % (21 %). Blant nyansatte var kvinneandelen 23 %. Andelen kvinner i Statkrafts styre er 44 %. Forholdet mellom gjennomsnittslønn for kvinner relativt til menn blant alle medarbeidere i Statkraft var 0,92 i 2013. Styret følger opp arbeidet for balansert kjønnsfordeling, herunder etterlevelse av lovbestemte krav om kjønnsfordeling i styrene i datterselskaper og i selskaper der Statkraft har større eierinteresser.

Ved utgangen av 2013 hadde konsernet 3493 årsverk (3475 årsverk). Konsernet hadde medarbeidere i 23 land, og 34 % var lokalisert utenfor Norge (34 %). Gjennomsnittlig ansiennitet i Statkraft var 10,9 år og turnover 6,0 % (5,7 %).

Foretaksstyring

Eierstyring og selskapsledelse i Statkraft skal bidra til en bærekraftig og varig verdiskaping i konsernet. God og transparent styring og kontroll med virksomheten skal legge grunnlaget for å skape langsiktige verdier for eier, ansatte, andre interessenter og samfunnet for øvrig. Det skal bygge tillit hos interessentene gjennom forutsigbarhet og troverdighet. Åpen og tilgjengelig kommunikasjon skal sikre at konsernet har gode relasjoner til samfunnet i sin alminnelighet og spesielt til de interessenter som berøres av virksomheten.

Statkraft følger statens prinsipper for god eierstyring som beskrevet i St. meld. nr. 13 (2010-2011) Aktivt eierskap («Eierskapsmeldingen»), og er underlagt rapporteringskrav om eierstyring og selskapsledelse etter regnskapsloven § 3-3b. Statkraft benytter videre Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse (NUES) innenfor rammene som selskapets organisasjonsform og eierskap setter. Avvik fra anbefalingen skyldes at Statkraft er et 100 % heleid statlig selskap.

Styrets arbeid

Erik Haugane etterfulgte Inge Ryan som styremedlem i juni og det var ellers ingen andre endringer i styrets sammensetning i 2013.

Styret i Statkraft SF avholdt tre styremøter i 2013. Styret har hatt stort fokus på løpende drift og pågående utbyggingsprosjekter. I tillegg har en vesentlig del av styrets arbeid i 2013 vært knyttet til utarbeiding av en ny strategisk plattform.

Styret har et kompensasjonsutvalg bestående av styrets leder og to av styrets medlemmer og et revisjonsutvalg bestående av fire av styrets medlemmer. Kompensasjonsutvalget avholdt fire møter og revisjonsutvalget avholdt seks møter i løpet av året.

Resultatdisponering

Morselskapet Statkraft SF hadde et resultat etter skatt på 72 millioner kroner i 2013 (4134 millioner kroner). Nedgangen sammenlignet med 2012 skyldes primært at det var store negative valutaeffekter i 2013, mens det var positive valutaeffekter i 2012.

Resultatdisponering

Beløp i millioner kroner

Årsresultat i selskapsregnskapet til Statkraft SF	72
Disponering av årets resultat:	
Avsatt utbytte fra Statkraft SF til eier	0
Overføres til annen egenkapital	72

Fremtidsutsikter

De nærmeste årene forventes å preges av et kraftoverskudd i Norden, og de nordiske kraftprisene forventes å ligge på et noe lavere nivå enn i 2013. Statkrafts store magasinkapasitet med både sesong- og flerårsmagasiner gir konsernet stor fleksibilitet til å disponere vannressursene på en effektiv måte. I tillegg bidrar langsiktige kraftkontrakter til å stabilisere konsernets inntjening. Ny produksjonskapasitet er under bygging, og vil ved ferdigstilling bidra med økte inntekter.

I et internasjonalt perspektiv er det en økende etterspørsel etter fornybar energi. Statkraft er godt posisjonert for å oppfylle selskapets ambisjon om å styrke posisjonen som en ledende leverandør av ren energi. Norsk og nordisk vannkraft står for hoveddelen av Statkrafts virksomhet. Statkraft går inn i en periode med store investeringer for å rehabilitere de gamle vannkraftverkene i Norge og Sverige, parallelt med investeringer i nye

prosjekter innen vannkraft og vindkraft internasjonalt.

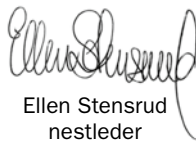
Det forventes at EU vil gjennomføre ytterligere tiltak i retning av et energisystem med mindre karbonutslipp og sterkere fokus på forsyningsikkerhet. Det vil bidra til nye forretningsmuligheter innen fornybar kraftproduksjon og salg av tjenester og produkter til småskala kraftprodusenter. Som Europas største produsent av fornybar energi har Statkraft en sterk markedsposisjon og kan spille en aktiv rolle i energiomleggingen.

I fremvoksende markeder vil vannkraft være en lønnsom og klimavennlig energikilde. Her har Statkraft et godt utgangspunkt, og ambisjoner om videre vekst bygget på konsernets kjernekompetanse innen prosjektutvikling, drift og vedlikehold. Den nye langsiktige samarbeidsavtalen med Norfund innebærer integrasjon av virksomhetene i Sør-Amerika og Sør-Asia og videre satsing på SN Power. Konsernets kjernekompetanse innen drift, vedlikehold og prosjektstyring vil forsterkes ytterligere.

Styret i Statkraft SF
Oslo, 26. mars 2014

Olav Fjell
styrets leder

Ellen Stensrud
nestleder

Halvor Stenstadvold
styremedlem

Berit Rødseth
styremedlem

Silviya Seres
styremedlem

Erik Haugane
styremedlem

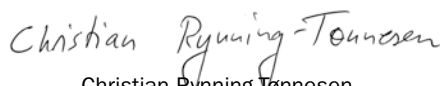
Odd Vanvik
styremedlem

Lena Halvari
styremedlem

Thorbjørn Holøs
styremedlem

Christian Rynning-Tønnesen
konsernsjef

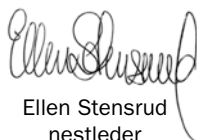
Erklæring fra styret og daglig leder

Vi erklærer etter beste overbevisning at konsernregnskapet for 2013 er utarbeidet i samsvar med IFRS som fastsatt av EU, med krav til tilleggsopplysninger som følger av regnskapsloven, samt at årsregnskapet for morselskapet for 2013 er avlagt i samsvar med regnskapsloven og god regnskapsskikk i Norge, og at regnskapsopplysningene gir et rettviseende bilde av foretakets og konsernets eiendeler, gjeld, finansielle stilling og resultat som helhet, samt at årsberetningen gir en rettviseende oversikt over utviklingen, resultatet og stillingen til foretaket og konsernet, sammen med en beskrivelse av de mest sentrale risiko- og usikkerhetsfaktorer foretakene står overfor.

Styret i Statkraft SF
Oslo, 26. mars 2014

Olav Fjell
styrets leder

Ellen Stensrud
nestleder

Halvor Stenstadvold
styremedlem

Berit Rødseth
styremedlem

Silvija Seres
styremedlem

Erik Haugane
styremedlem

Odd Vanvik
styremedlem

Lena Halvari
styremedlem

Thorbjørn Holøs
styremedlem

Christian Rynning-Tønnesen
konsernsjef

Regnskap koncern

Totalresultat

Statkraft SF konsern

Beløp i mill. kroner	Note	2013	2012
RESULTAT			
Salgsinntekter	3, 13, 20	48 138	36 447
Andre driftsinntekter	13	1 554	1 571
Brutto driftsinntekter	3	49 692	38 018
Energikjøp	14, 20	-24 327	-18 172
Overføringskostnader		-998	-1 050
Netto driftsinntekter	3	24 367	18 797
Lønnskostnader	15, 16	-3 136	-3 046
Av- og nedskrivninger	3, 22, 23	-3 019	-4 955
Eiendomsskatt og konsesjonsavgifter	17	-1 649	-1 386
Andre driftskostnader	18	-3 449	-3 546
Driftskostnader		-11 254	-12 933
Driftsresultat	3	13 113	5 863
Resultatandel i tilknyttede selskaper og felles virksomhet	3, 24	1 222	907
Finansinntekter	19	241	1 006
Finanskostnader	19	-1 333	-1 315
Netto valutaeffekter	19, 20	-9 403	4 469
Andre finansposter	19, 20	-1 076	-1 822
Netto finansposter		-11 572	2 338
Resultat før skatt		2 763	9 108
Skattekostnad	21	-2 632	-4 407
Resultat etter skatt		131	4 702
Herav ikke-kontrollerende interessers andel		482	230
Herav majoritetens andel		-351	4 472
UTVIDET RESULTAT			
Poster i utvidet resultat som vil reversere over resultat:			
Endring i verdi på finansielle instrumenter		-1 167	463
Skatteeffekten av endring i verdi på finansielle instrumenter		339	-126
Føringer mot utvidet resultat i tilknyttede selskaper		232	320
Omregningseffekter		9 966	-4 510
Poster i utvidet resultat som ikke vil reversere over resultat:			
Estimatavvik pensjoner		-174	1 453
Skatteeffekten av estimatavvik, pensjoner		49	-407
Sum utvidet resultat		9 246	-2 807
Totalresultat		9 377	1 895
Herav ikke-kontrollerende interessers andel		881	-155
Herav majoritetens andel		8 496	2 050

Balanse

Statkraft SF konsern

Beløp i mill. kroner	Note	31.12.2013	31.12.2012	01.01.2012
EIENDELER				
Immaterielle eiendeler	22	2 702	3 242	3 136
Varige driftsmidler	23	98 969	89 475	86 132
Investering i tilknyttede selskaper og felles virksomhet	3, 24	16 305	16 092	15 228
Øvrige finansielle anleggsmidler	25	2 540	10 714	12 163
Derivater	29	5 295	5 397	4 687
Anleggsmidler		125 811	124 920	121 346
Beholdninger	26	1 796	1 588	977
Fordringer	27	9 597	9 638	9 419
Kortsiktige finansielle plasseringer		464	457	455
Derivater	28	5 559	4 996	5 356
Bankinnskudd, kontanter og lignende (inkludert bundne midler)	29	7 779	5 552	8 806
Omløpsmidler		25 195	22 230	25 012
Eiendeler		151 006	147 150	146 359
EGENKAPITAL OG GJELD				
Innskutt egenkapital		43 250	43 250	43 250
Opptjent egenkapital		19 599	14 003	16 240
Ikke-kontrollerende interesser		7 769	6 934	7 241
Egenkapital		70 618	64 187	66 731
Avsetning for forpliktelser	16, 30	19 596	20 554	21 830
Rentebærende langsiktig gjeld	31	33 364	33 517	31 820
Derivater	28	5 713	6 038	4 673
Langsiktig gjeld		58 674	60 109	58 323
Rentebærende kortsiktig gjeld	31	4 587	7 108	5 062
Betalbar skatt	21	3 557	3 423	3 649
Annen rentefri gjeld	32	9 181	8 019	6 999
Derivater	28	4 389	4 303	5 596
Kortsiktig gjeld		21 715	22 855	21 305
Egenkapital og gjeld		151 006	147 150	146 359

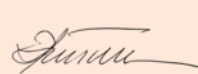
Styret i Statkraft SF
Oslo, 26. mars 2014

Olav Fjell
styrets leder

Ellen Stensrud
nestleder

Halvor Stenstadvold
styremedlem

Berit Rødseth
styremedlem

Silvija Seres
styremedlem

Erik Haugane
styremedlem

Odd Vanvik
styremedlem

Lena Halvari
styremedlem

Thorbjørn Holøs
styremedlem

Christian Rynning-Tønnesen
konsernsjef

Kontantstrømoppstilling

Statkraft SF konsern

Beløp i mill. kroner	Note	2013	2012
LIKVIDER TILFØRT/BRUKT PÅ VIRKSOMHETEN			
Resultat før skatt		2 763	9 109
Gevinst+/tap- ved salg av anleggsmidler		-89	-28
Av- og nedskrivninger	22, 23	3 019	4 955
Gevinst fra salg av aksjer og tilknyttede selskaper		121	-81
Gevinst fra salg av virksomhet		-153	-
Resultatandel i tilknyttede selskaper og felles virksomhet	24	-1 222	-907
Urealiserte verdiendringer	20	7 795	-1 452
Betalt skatt		-2 803	-4 661
Tilført fra årets virksomhet		9 431	6 935
Endring i langsiktige poster		-534	-201
Endring i kortsiktige poster		-1 863	1 806
Utbytte fra tilknyttede selskaper		1 051	1 958
Netto likviditetsendring fra virksomheten	A	8 085	10 499
LIKVIDER TILFØRT/BRUKT PÅ INVESTERINGER			
Investeringer i varige driftsmidler ¹⁾	3	-9 248	-9 458
Innbetalinger fra salg av varige driftsmidler		9 670	126
Salg av virksomhet, netto likviditet tilført konsernet ²⁾		327	-
Overtakelse av virksomhet, netto likviditet ut av konsernet	5	59	-54
Utbetalinger av utlån		-298	-670
Innbetalinger av lån		94	8
Investeringer i andre foretak og andre investeringer		-59	-2 433
Netto likviditetsendring fra investeringer	B	546	-12 481
LIKVIDER TILFØRT/BRUKT PÅ FINANSIERING			
Opptak av ny gjeld	31	866	7 919
Nedbetaling av gjeld	31	-4 713	-4 573
Utdelt utbytte og konsernbidrag		-3 098	-4 593
Emisjon i datterselskap til ikke-kontrollerende interesser		136	167
Netto likviditetsendring fra finansiering	C	-6 809	-1 080
Netto endring i likvider gjennom året	A+B+C	1 822	-2 974
Valutakurseffekter på bankinnskudd, kontanter og lignende		405	-192
Bankinnskudd, kontanter og lignende 01.01	29	5 552	8 805
Bankinnskudd, kontanter og lignende 31.12 ³⁾	29	7 779	5 552
Ubenyttede kommitterte kredittlinjer		12 000	12 000
Ubenyttet kassekreditt		2 400	2 205
Bundne midler	29, 34	-12	-232

¹⁾ Investeringer i varige driftsmidler er 138 millioner kroner lavere enn investeringer vist i segmentrapporteringen og skyldes investeringer hittil i år som ikke er betalt ved årsslutt 2013.

²⁾ Mottatt vederlag i forbindelse med salg av virksomhet utgjorde 441 millioner kroner. Konsoliderte kontanter fra solgt virksomhet utgjorde 114 millioner kroner.

³⁾ Bankinnskudd, kontanter og lignende inkluderer 85 millioner kroner ved årsslutt 2013 fra selskaper rapportert som felles drift etter IFRS 11.

Oppstilling over endringer i egenkapital

Statkraft SF konsern

Beløp i mill. kroner	Innskutt kapital	Annen egenkapital	Akkumulerte omregnings-effekter	Opptjent egenkapital	Sum majoritet	Ikke-kontroll-erende interesser	Sum egenkapital
Egenkapital 01.01.2012	43 250	24 237	-7 997	16 240	59 490	7 241	66 732
Resultat etter skatt	-	4 472	-	4 472	4 472	230	4 702
Poster i utvidet resultat som vil reversere over resultat:							
Endringer i verdi på finansielle instrumenter	-	511	-	511	511	-48	463
Skatteeffekt av endring i verdi på finansielle instrumenter	-	-139	-	-139	-139	13	-126
Egenkapitalføringer i tilknyttede selskaper	-	320	-	320	320	-	320
Omregningseffekter	-	-	-3 995	-3 995	-3 995	-515	-4 510
Poster i utvidet resultat som ikke vil reversere over resultat:							
Estimatavik pensjoner	-	1 224	-	1 224	1 224	229	1 453
Skatteeffekt av estimatavik, pensjoner	-	-343	-	-343	-343	-64	-407
Totalresultat for perioden	-	6 045	-3 955	2 050	2 050	-155	1 895
Utbytte og konsernbidrag	-	-4 288	-	-4 288	-4 288	-308	-4 596
Virksomhetssammenslutninger og salg av virksomhet	-	-	-	-	-	126	126
Kapitalforhøyelser	-	-	-	-	-	167	167
Forpliktelse ved opsjon på økt eierandel i datterselskap	-	-	-	-	-	-137	-137
Egenkapital 31.12.2012	43 250	25 994	-11 991	14 003	57 253	6 934	64 187
Resultat etter skatt	-	-351	-	-351	-351	482	131
Poster i utvidet resultat som vil reversere over resultat:							
Endringer i verdi på finansielle instrumenter	-	-1 270	-	-1 270	-1 270	103	-1 167
Skatteeffekt av endring i verdi på finansielle instrumenter	-	355	-	355	355	-16	339
Egenkapitalføringer i tilknyttede selskaper	-	181	-	181	181	51	232
Omregningseffekter	-	-	9 675	9 675	9 675	292	9 966
Poster i utvidet resultat som ikke vil reversere over resultat:							
Estimatavik pensjoner	-	-129	-	-129	-129	-45	-174
Skatteeffekt av estimatavik, pensjoner	-	37	-	37	37	12	49
Totalresultat for perioden	-	-1 178	9 675	8 496	8 496	881	9 377
Utbytte og konsernbidrag	-	-2 900	-	-2 900	-2 900	-198	-3 098
Kapitalforhøyelser	-	-	-	-	-	135	135
Transaksjoner med ikke-kontrollerende interesser	-	-	-	-	-	111	111
Forpliktelse ved opsjon på økt eierandel i datterselskap	-	-	-	-	-	-94	-94
Egenkapital 31.12.2013	43 250	21 916	-2 316	19 599	62 849	7 769	70 618

Statkrafts generalforsamling besluttet 27. juni 2013 en utdeling av utbytte på 2900 millioner kroner. For innværende år har styret foreslått at det ikke utbetales et utbytte.

Noter

Statkraft SF konsern

Oversikt over noter til konsernregnskapet

Generelt

- Note 1 Generell informasjon og vesentlige regnskapsprinsipper
- Note 2 Skjønnsmessige vurderinger, estimater og forutsetninger
- Note 3 Segmentinformasjon

Viktige hendelser

- Note 4 Hendelser etter balansedagen
- Note 5 Virksomhetssammenslutninger

Finansielle risiko og instrumenter

- Note 6 Styring av kapitalstruktur
- Note 7 Markedsrisiko i konsernet
- Note 8 Analyse av markedsrisiko
- Note 9 Kredittrisiko og likviditetsrisiko
- Note 10 Virkelig verdi av finansielle instrumenter
- Note 11 Regnskapsmessig sikring

Resultatregnskap

- Note 12 Salgsinntekter
- Note 13 Andre driftsinntekter
- Note 14 Energikjøp
- Note 15 Lønnskostnader og antall årsverk
- Note 16 Pensjoner
- Note 17 Eiendomsskatt og konsesjonsavgifter
- Note 18 Andre driftskostnader
- Note 19 Finansposter
- Note 20 Urealiserte effekter presentert i resultatet
- Note 21 Skatt

Balanse

- Note 22 Immaterielle eiendeler
- Note 23 Varige driftsmidler
- Note 24 Tilknyttede selskaper og felles virksomhet
- Note 25 Øvrige finansielle anleggsmidler
- Note 26 Beholdninger
- Note 27 Fordringer
- Note 28 Derivater
- Note 29 Bankinskudd, kontanter og lignende
- Note 30 Avsetning for forpliktelser
- Note 31 Rentebærende gjeld
- Note 32 Annen rentefri kortsiktig gjeld

Andre opplysninger

- Note 33 Betingede utfall, tvistesaker m.m
- Note 34 Pantstillelser, garantiansvar og forpliktelser
- Note 35 Leieavtaler
- Note 36 Honorar til ekstern revisor
- Note 37 Ytelser til ledende ansatte og styret
- Note 38 Nærstående parter
- Note 39 Konsoliderte selskaper

Note 1 Generell informasjon og sammendrag av vesentlige regnskapsprinsipper

GENERELL INFORMASJON

StatkraftSF (Statkraft) består av Statkraft SF med datterselskaper. Statkraft SF er et norsk statsforetak, stiftet og hjemmehørende i Norge. Statkraft SF er eiet 100 % av den norske stat, ved Nærings- og handelsdepartementet. Hovedkontoret ligger i Oslo og selskapet har gjeldsinstrumenter notert på Oslo Børs og London Stock Exchange.

Grunnlag for utarbeidelse av regnskapet Konsernregnskapet er utarbeidet i samsvar med International Financial Reporting Standards (IFRS) og tolkninger utgitt av International Financial Reporting Interpretation Committee (IFRIC) som er godkjent av EU.

Regnskapet er avlagt etter alle pliktige standarder utgitt av International Accounting Standards Board (IASB) og International Financial Reporting Interpretations Committee (IFRIC).

Sammenligningstall Alle beløpsmessige størrelser i resultat, oppstilling over endringer i egenkapital, kontantstrøm og noter er angitt med ett års sammenligningstall. Balansen er angitt med to års sammenligningstall som følge av prinsippendring.

SAMMENDRAG AV DE VIKTIGSTE REGNSKAPSPRINSIPPENE

Nedenfor beskrives de viktigste regnskapsprinsippene benyttet ved utarbeidelse av konsernregnskapet. Disse prinsippene er benyttet på samme måte i alle presenterte perioder, dersom ikke annet fremgår. Konsernregnskapet er utarbeidet basert på historisk kostprinsippet med unntak av visse finansielle instrumenter og derivater som er vurdert til virkelig verdi på balansedagen.

Historisk kost Historisk kost er generelt basert på virkelig verdi av vederlaget som er gitt ved anskaffelsen av eiendeler og tjenester.

Virkelig verdi Virkelig verdi er definert som den prisen som ville blitt mottatt for å selge en eiendel eller betalt for å overføre en forpliktelse i en ryddig transaksjon mellom markedsaktører på måletidspunktet. Målingen av virkelig verdi er ikke betinget av om det er tilgjengelige markedspriser eller om andre verddivurderingsteknikker er lagt til grunn. Ved fastsettelsen av virkelig verdi skal ledelsen bruke antakelser som markedsaktører ville ha brukt i en tilsvarende vurdering. Måling og presentasjon av eiendeler og gjeld vurdert til virkelig verdi ved avleggelsen av konsernregnskapet er basert på disse prinsippene med unntak av måling av netto realisasjonsverdi etter IAS 2 Beholdninger og ved beregning av bruksverdi etter IAS 36 verdifall på eiendeler.

Ved måling av virkelig verdi anvender konsernet IFRS 13.

Konsolideringsprinsipp Konsernregnskapet viser det samlede økonomiske resultatet og den samlede økonomiske stillingen for morselskapet Statkraft SF og datterselskaper. Et datterselskap er et selskap der Statkraft som investor har faktisk kontroll. Faktisk kontroll oppnås ved at investor er eksponert for, eller har rett til, variabel avkastning som følge av eierskap i eller avtaler inngått med selskapet. Ved vurderingen av faktisk kontroll vurderer Statkraft blant annet eierandel, stemmeandel, eierstruktur og relative styrkeforhold, opsjoner kontrollert av Statkraft og av øvrige aksjonærer og aksjonær- og drifts-avtaler. Vurderingen gjøres per investering. Statkraft som investor må videre ha evne til å påvirke avkastningen gjennom sin makt over selskapet. I den grad Statkraft er vurdert å ha kontroll over en investering på under 50 % så må det foreligge avtaler som gjør at Statkraft likevel har reell kontroll over de relevante aktivitetene som i betydelig grad påvirker avkastningen i investeringsobjektet. Forutsetningene som gir grunnlag for faktisk kontroll vurderes når det er indikator på endringer for å sikre at faktisk kontroll fortsatt foreligger.

Dersom det er nødvendig, justeres datterselskapenes regnskaper slik at de er i tråd med konsernets regnskapsprinsipper. Selskapenes interne omsetning og mellomværende, samt gevinster og tap som er oppstått ved transaksjoner mellom selskapene, er eliminert. Datterselskaper konsolideres fra og med det tidspunkt konsernet oppnår kontroll og utelates fra konsolidering når kontroll opphører.

Tilknyttede selskaper og felles virksomhet Tilknyttede selskaper og felles virksomhet er selskaper eller enheter hvor Statkraft har betydelig innflytelse. Felles virksomhet må ha en juridisk form som separerer deltakerne fra virksomhetens eiendeler og gjeld slik at ansvaret er begrenset til kapitalinnskuddet og avkastningen tilsvarer deltakerens andel av resultatet. Tilknyttede selskaper og felles virksomhet konsolideres inn i konsernregnskapet ved bruk av egenkapitalmetoden.

Ved endring i underliggende faktum og omstendigheter skal det foretas ny vurdering av om felles virksomhet foreligger. Konsernets andel av selskapets resultat etter skatt, korrigert for merverdiavskrivninger og eventuelle avvik i regnskapsprinsipper, vises på egen linje i konsernets resultatoppstilling. I balansen er investeringen klassifisert som anleggsmiddel og står oppført til kostpris korrigert for akkumulerte resultatandeler, mottatte utbytter, valutajusteringer samt egenkapitalføringer i selskapet.

Felles drift Felles drift er en felles ordning der deltakerne som har felles kontroll over en enhet har kontraktsmessige rettigheter til eiendelene og ansvar for forpliktelsene knyttet til enheten. Ved felles drift må beslutninger knyttet til relevante aktiviteter være enstemmige. Avtaler mellom deltakerne som beskriver de enkeltes rettigheter og forpliktelser i den felles driften vil være bestemte for hvorvidt en eierandel i fellesordninger kan betraktes som felles drift. Enheter som er satt opp for å produsere kraft og der deltakerne er de eneste kjøperne av kraften som produseres vil som hovedregel bli innarbeidet i Statkrafts konsernregnskap i henhold til en metode tilsvarende bruttometoden.

Deleide kraftverk Kraftverk med delt eierskap, det vil si verk Statkraft driver, men der andre er medeiere, og verk andre driver, men der Statkraft er medeier, er regnskapsført i henhold til bruttometoden som beskrevet i IFRS 11 Felles ordninger.

Utleide kraftverk Kraftverk som er utleid til andre, føres brutto i regnskapet. Leieinntektene inngår i andre driftsinntekter og kostnader knyttet til driften av kraftverkene er vist under driftskostnader.

Oppkjøp Oppkjøpsmetoden anvendes ved virksomhetssammenlutninger. Vederlaget måles til virkelig verdi på transaksjonstidspunktet som også er tidspunktet for måling av virkelig verdi av identifiserbare eiendeler, forpliktelser og betingede forpliktelser som overtas ved transaksjonen. Dersom regnskapsføringen for en virksomhetssammenslutning ikke er fullstendig ved slutten av rapporteringsperioden, der transaksjonen er gjennomført, så rapporteres foreløpige verdier for de aktuelle eiendelene og gjelden. Midlertidige verdier justeres løpende i måleperioden på maksimum 12 måneder for å reflektere ny informasjon som er innhentet om forhold som eksisterte på oppkjøpsdatoen og som ville ha påvirket verddivurderingen om de var kjent. Transaksjonstidspunktet er når risiko og kontroll er overdratt og sammenfaller normalt med gjennomføringstidspunktet. Ikke-kontrollerende interesser vurderes enten til virkelig verdi eller til forholdsmessig andel av identifiserte netto eiendeler og gjeld. Vurderingen gjøres for hver transaksjon. En eventuell forskjell mellom kostpris på aksjer eller identifiserbare netto eiendeler og virkelig verdi på overtatte eiendeler, forpliktelser og betingede forpliktelser føres som goodwill eller inntektsføres dersom kostpris er lavest. Det avsettes ikke for utsatt skatt på goodwill. Transaksjonskostnader resultatføres når de påløper.

Prinsipper for å innregne kjøp av tilknyttede selskaper og felles virksomhet er de samme som for kjøp av datterselskaper.

Inntekter Inntektsføring ved salg av energiprodukter og tjenester skjer ved opptjening. Opptjeningstidspunktet er når hoveddelen av risiko og kontroll går over til kjøper.

Energiinntekter Energiinntekter inntektsføres ved levering, og presenteres som hovedregel brutto i resultatregnskapet. Realiserte gevinster og tap fra handelsporteføljer presenteres imidlertid netto under salgsinntekter.

Realiserte inntekter fra fysisk og finansiell handel i energikontrakter presenteres på regnskapslinjen for salgsinntekter. Urealiserte verdiendringer knyttet til fysiske kontrakter og finansielle kontrakter, omfattet av IAS 39, presenteres på samme regnskapslinje som for opptjente og realiserte inntekter.

Nettinntekter Nettvirksomhet er underlagt inntektsrammeregulering fra Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE). NVE fastsetter hvert år en maksimal inntektsramme for den enkelte netteier. Inntektsrammer fastsettes dels ut fra historiske kostnader, og dels på bakgrunn av en norm. Normen skal sikre at selskapene driver effektivt. Mer-/mindreinntekt vil være forskjellen mellom faktisk inntekt og tillatt inntekt. Inntektsrammens størrelse justeres årlig for endringer i leveringskvaliteten (KILE). Inntekter innregnet i resultatregnskapet tilsvarer de faktiske tariffinntektene gjennom året. Forskjellen mellom inntektsrammen og faktiske tariffinntekter utgjør mer- eller mindreinntekt balanseføres ikke. Størrelsen på denne er opplyst om i note 33.

Note 1 fortsettelse

Utbytte Mottatt utbytte fra selskaper annet enn datterselskaper, tilknyttede selskaper og felles virksomhet inntektsføres idet utdeling av utbytte endelig vedtas i det utdelende selskap.

Salg av varige driftsmidler Ved salg av varige driftsmidler beregnes gevinst/tap ved salget ved å sammenholde salgssum med gjenværende innregnet verdi av det solgte driftsmiddelet. Beregnet gevinst/tap presenteres som del av henholdsvis andre driftsinntekter eller andre driftskostnader.

Offentlige tilskudd Offentlige tilskudd innregnes netto i resultat og balanse. Der tilskudd er knyttet til aktiviteter som innregnes i resultatregnskapet direkte, er tilskudd behandlet som en reduksjon av de kostnader som knytter seg til aktiviteten og som tilskuddet er ment å skulle dekke. Der tilskuddet er knyttet til prosjekter som innregnes i balansen, er tilskudd behandlet som en reduksjon av beløp innregnet i balansen.

Utenlandsk valuta Datterselskapene avlegger sine regnskaper i det enkelte selskapets funksjonelle valuta, normalt den lokale valuta i landet der selskapet driver sin virksomhet. Statkraft SF har norske kroner som sin funksjonelle valuta som også er den valuta konsernregnskapet er presentert i. Ved utarbeidelsen av konsernregnskapet omregnes utenlandske datterselskaper, tilknyttede selskaper og felles virksomhet til norske kroner etter dagskursmetoden. Det vil si at balanseposter er omregnet til kurs per 31. desember, og resultatregnskapet er omregnet ved bruk av månedlige gjennomsnittskurser gjennom året. Omregningseffekter føres mot utvidet resultat og innregnes først i resultatet ved salg av eierandeler i utenlandske selskaper.

Løpende transaksjoner i utenlandsk valuta omregnes til kursen på transaksjonstidspunktet, mens balanseposter vurderes til balansedagens kurs. Valutaeffekter føres under finansposter. Gevinst og tap som følge av valutakursendringer på gjeld som er sikringsinstrument av nettoinvestering i utenlandsk enhet, føres direkte mot utvidet resultat og innregnes først i resultatet ved salg av den utenlandske enheten.

Finansielle instrumenter

Generelt Finansielle instrumenter regnskapsføres når konsernet blir part i kontraktsmessige betingelser knyttet til instrumentet. Finansielle eiendeler og finansielle forpliktelser innregnes første gang til virkelig verdi. Transaksjonskostnader legges til eller trekkes fra den finansielle eiendelen eller finansielle gjelden med mindre instrumentet føres til virkelig verdi over resultat da transaksjonskostnaden resultatføres umiddelbart. Finansielle eiendeler og finansiell gjeld klassifiseres på grunnlag av art og av formål med instrumentene til kategoriene «finansielle eiendeler vurdert til virkelig verdi over resultatet», «investeringer holdt til forfall», «eiendeler tilgjengelig for salg» og «lån og fordringer». Kategoriene som er aktuelle for Statkraft og den regnskapsmessige behandling av finansielle instrumenter innregnet i hver av klassene er beskrevet i det følgende.

Vurderingsprinsipper for ulike kategorier av finansielle instrumenter

1) Finansielle instrumenter som vurderes til virkelig verdi over resultatet

- Finansielle kontrakter om kjøp og salg av energirelaterte produkter er klassifisert som derivater. Energiderivater består av både frittstående derivater, samt innbygde derivater som er skilt ut fra vertskontrakten og ført opp til virkelig verdi som om derivatet var en frittstående kontrakt. Derivater i denne kategorien og som ikke er innbygde derivater, er hovedsakelig anskaffet for å videreselges innen kort tid.
- Valuta- og rentederivater er anskaffet for å styre og redusere konsernets eksponering for svingninger i renter og valuta.
- Fysiske kontrakter om kjøp og salg av energirelaterte produkter som inngår i handelsporteføljer og som styres og følges opp basert på virkelig verdi, gjøres opp finansielt, eller inneholder skrevne opsjoner i form av volumfleksibilitet.
- Andre finansielle instrumenter holdt for handelsformål. Fysiske kontrakter om kjøp og salg av energirelaterte produkter som er inngått i kraft av fullmakter knyttet til eget bruk eller for egen produksjon, faller normalt utenfor IAS 39.

2) Lån og fordringer er finansielle fordringer og gjeld som ikke omsettes i et aktivt marked og måles ved førstegangs innregning til virkelig verdi tillagt direkte henførbare transaksjonskostnader. I senere perioder måles lån og fordringer til amortisert kost ved bruk av effektiv rentes metode, slik at effektiv rente blir lik over hele instrumentets løpetid. Tap ved verdifall innregnes i resultatet.

3) Eiendeler klassifisert som tilgjengelig for salg er eiendeler som ikke hører inn under noen av kategoriene ovenfor. Statkraft klassifiserer strategiske langsiktige aksjeposter til denne kategorien. Ved førstegangs innregning måles slike eiendeler til virkelig verdi inkludert direkte henførbare transaksjonskostnader. I senere perioder måles eiendelen til virkelig verdi med verdiendringer mot utvidet resultat. Eiendeler klassifisert som tilgjengelig for salg hvor virkelig verdi er lavere enn regnskapsført verdi nedskrives over resultatregnskapet hvis verdifallet er vesentlig eller varig. Ytterligere verdifall medfører umiddelbar nedskrivning. Nedskrivninger kan ikke reverseres over resultatregnskapet før eiendelen er realisert.

4) Finansielle forpliktelser måles ved førstegangs innregning til virkelig verdi inkludert direkte henførbare transaksjonskostnader. I senere perioder måles finansielle forpliktelser til amortisert kost ved bruk av effektiv rentes metode, slik at effektiv rente blir lik over hele instrumentets løpetid.

Fastsettelsen av virkelig verdi på slike eiendeler er beskrevet mer detaljert i note 10.

Finansielle instrumenter som inngår i sikringsbokføring Finansielle instrumenter som inngår som sikringsinstrument eller sikringsobjekt i et sikringsforhold identifiseres ut i fra intensjonen med anskaffelsen av det finansielle instrumentet. I en virkelig verdisikring vil verdiendringen møte motsvarende verdiendring på sikringsobjektet, mens man for kontantstrømsikringer og sikringer av nettoinvestering i utenlandsk virksomhet vil føre verdiendringer mot utvidet resultat. Se ellers nærmere beskrivelse under omtale av regnskapsmessig sikring i note 11.

Presentasjon av derivater i resultat og balanse Derivater utenfor sikringsforhold er presentert på egne linjer i balansen under eiendeler og gjeld. Derivater med henholdsvis positive og negative virkelige verdier presenteres brutto i balansen. Derivater presenteres netto når det foreligger juridisk rett til motregning av kontraktene, og motregningsretten faktisk benyttes. Alle kraftkontrakter handlet over kraftbørsene er presentert netto i balansen. I resultatregnskapet vises endring i virkelig verdi av energiderivater på samme regnskapslinje som opp-tjente og realiserte salgsinntekter og påløpt og realisert energikjøp.

Endring i virkelig verdi av valuta- og rentederivater presenteres sammen med realiserte finansinntekter- og kostnader.

Skatt

Generelt Konsernets kraftproduksjonsvirksomhet i Norge, er underlagt de særskilte reglene for beskatning av kraftforetak. Konsernets skattekostnad omfatter i tillegg til ordinær resultatskatt også naturressursskatt og grunnrenteskatt.

Resultatskatt Resultatskatt blir beregnet etter ordinære skatteregler, slik at anvendt skattesats er den til enhver tid vedtatte. Skattekostnaden knyttes til det regnskapsmessige resultatet og består av betalbar skatt og endring i utsatt skatt/skattefordel. Betalbar skatt beregnes på grunnlag av årets skattemessige resultat. Utsatt skatt/skattefordel beregnes på grunnlag av midlertidige forskjeller mellom regnskapsmessig og skattemessig verdi, samt skattevirkninger av underskudd til fremføring. Utsatt skattefordel blir balanseført i den grad det er sannsynlig at fordelene kan benyttes. Skatt på poster ført mot utvidet resultat er også ført mot utvidet resultat, og skatt på poster knyttet til egenkapitaltransaksjoner føres mot egenkapitalen.

Naturressursskatt Naturressursskatt er en overskuddsuavhengig skatt og beregnes på grunnlag av det enkelte kraftverkets gjennomsnittlige produksjon de siste syv årene. Skattesatsen er satt til 1,3 øre per kWh. Betalbar resultatskatt kan avregnes mot betalt naturressursskatt. Den andelen av naturressursskatten som overstiger betalbar resultatskatt, kan fremføres med renter til senere år, og blir balanseført som forskuddsbetalt skatt.

Grunnrenteskatt Grunnrenteskatt er overskuddsavhengig og utgjør 30 % av netto grunnrenteinntekt beregnet for hvert enkelt kraftverk. Grunnrenteinntekten blir beregnet på grunnlag av det enkelte verkets produksjon time for time, multiplisert med spotprisen i den korresponderende timen. For leveranser av konsesjonskraft og for kraft på langsiktige fysiske kontrakter med en varighet på over syv år brukes faktisk kontraktspris. Inntekter fra grønne sertifikater inngår i brutto grunnrenteinntekt. Den beregnede inntekten reduseres med faktiske driftskostnader, avskrivninger og en friinntekt for å komme frem til skattegrunnlaget. Friinntekten fastsettes årlig på grunnlag av skattemessig verdi av driftsmidlene i kraftverket multiplisert med en

Note 1 fortsettelse

normrente fastsatt av Finansdepartementet. Den aktuelle normrenten er for 2013 fastsatt til 1,5 %. Negativ grunnrenteinntekt per kraftverk beregnet fra og med inntektsåret 2007 kan samordnes med positiv grunnrenteinntekt for andre kraftverk. Negativ grunnrenteinntekt per kraftverk fra inntektsåret 2006 eller tidligere år kan kun fremføres med renter mot senere positiv grunnrenteinntekt i samme kraftverk. Utsatt skattefordel knyttet til fremførbare negativ grunnrenteinntekt og utsatt skatt knyttet til andre midlertidige forskjeller er beregnet med basis i kraftverk hvor det er sannsynliggjort at skattefordel vil utnyttes innenfor en tidshorison på ti år. Anvendt sats er 31 % nominell skattesats. Friinntekt behandles som en permanent forskjell i det året som den beregnes for, og påvirker således ikke beregningen av utsatt skatt knyttet til grunnrente.

Utsatt skatt og utsatt skattefordel presenteres netto så langt de forventes å reversere i samme periode. Tilsvarende gjelder for utsatt skatt og utsatt skattefordel knyttet til grunnrenteskatt. Utsatte skatteposisjoner knyttet til betalbar resultatskatt kan ikke utlignes mot utsatte skatteposisjoner knyttet til grunnrenteskatt.

Klassifisering som kortsiktig/langsiktig En post i balansen klassifiseres som kortsiktig når den forventes realisert innen 12 måneder etter balansedagen. Andre poster klassifiseres som langsiktig med de unntak som er nevnt nedenfor. Enkelte derivater som er sikringsinstrumenter i et sikringsforhold presenteres sammen med sikringsobjektet. Første års avdrag på langsiktig gjeld presenteres som kortsiktig gjeld.

Immaterielle eiendeler Immaterielle eiendeler er regnskapsført til anskaffelseskost fratrukket nedskrivninger. Utgifter til immaterielle eiendeler, herunder goodwill, balanseføres i den utstrekning kriteriene for balanseføring er oppfylt. Goodwill og immaterielle eiendeler med ubegrenset levetid avskrives ikke, men testes årlig for verdifall.

Utgifter til forskning og utvikling Utgifter til forskning kostnadsføres løpende. Utgifter til utvikling balanseføres i den grad det kan identifiseres en fremtidig økonomisk fordel knyttet til utvikling av en identifiserbar immateriell eiendel.

Varige driftsmidler Investeringer i produksjonsanlegg og andre varige driftsmidler regnskapsføres til anskaffelseskost, fratrukket akkumulerte av- og nedskrivninger. Avskrivningene starter når eiendelene er ferdigstilt og kan tas i bruk. Anskaffelseskost for varige driftsmidler omfatter utgifter for å anskaffe eller utvikle eiendelen slik at den er klar for bruk. Direkte henførbare lånekostnader tillegges anskaffelseskost. Utgifter påløpt etter at driftsmidlet er tatt i bruk, slik som reparasjoner og vedlikehold, resultatføres løpende, mens øvrige utgifter som øker fremtidig produksjonskapasitet balanseføres. Ved tidsbegrensede konsesjoner avsettes det for fjerningsforpliktelser på gjeldssiden mot en tilsvarende økning i anleggets balanseførte verdi.

Pålopte kostnader til egne investeringsarbeider blir balanseført som anlegg under utførelse. Anskaffelseskost omfatter direkte henførbare kostnader inkludert lånerenter.

Avskrivning er beregnet ved bruk av lineær metode over forventet brukstid. Restverdi hensyntas ved beregning av årlige avskrivninger. Periodisk vedlikehold blir balanseført med avskrivning over perioden frem til neste vedlikehold planlegges gjennomført. Avskrivningstiden vil tilpasses konsesjonsperioden. Estimert brukstid, avskrivningsmetode og restverdi vurderes årlig.

Tomter herunder vannfallsrettigheter avskrives ikke, da verdiene anses som evigvarende under forutsetning av at det ikke foreligger hjemfallsrett.

Nedskrivninger Varige driftsmidler og immaterielle eiendeler som avskrives, vurderes for verdifall ved utgangen av hvert kvartal. Når det er indikatorer på at framtidig inntjening ikke kan forsvare balanseført verdi beregnes gjenvinnbart beløp for å kunne vurdere om nedskrivning for verdifall må gjennomføres. Immaterielle eiendeler med udefinert utnyttbar levetid avskrives ikke, men vurderes for verdifall en gang i året og når det er forhold som tilsier at en verddivurdering må gjennomføres. Gjenvinnbart beløp er det høyeste av virkelig verdi fratrukket salgskostnader og bruksverdi. Bruksverdi er beregnet som forventet fremtidig kontantstrøm neddiskontert ved bruk av et avkastningskrav tilsvarende markedets avkastningskrav for tilsvarende eiendeler i samme bransje. Forskjellen mellom balanseført verdi og gjenvinnbart beløp resultatføres som nedskrivning. Ved vurdering av verdifall grupperes anleggsmidlene på det laveste nivået der det er mulig å skille ut uavhengige kontantstrømmer (kontantgenererende enheter). Ved hver rapporteringsdato vurderes grunnlaget for reversering av tidligere nedskrivninger på ikke-finansielle eiendeler unntatt goodwill.

Kontantstrømgenererende enhet En kontantstrømgenererende enhet (KGE) er det laveste nivået uavhengige kontantstrømmer kan måles på. Det øverste nivået på en KGE er et rapportert driftssegment. KGE i Statkraft er definert som følger:

Vannkraftverk: Kraftverk som ligger i samme vassdrag og som styres samlet for å optimalisere kraftproduksjonen.

Vindkraftverk: Vindmøller i en vindmøllepark som er tilknyttet en felles transformatorstasjon.

Gasskraftverk: Normalt utgjør et gasskraftverk en KGE med mindre to eller flere verk styres og optimaliseres sammen slik at inntektene ikke er uavhengig av hverandre.

Fjernvarmeanlegg: Det enkelte anlegg sammen med tilhørende infrastruktur inklusiv overføringslinjer.

Biomassekraftverk: Det enkelte anlegg.

Ved nedskrivningstest av goodwill benyttes segment som laveste KGE.

Leieavtaler Leieavtaler regnskapsføres som finansiell leasing når det vesentlige av risiko og avkastning på eiendelen er overført til Statkraft. Ved leieperiodens begynnelse innregnes finansielle leieavtaler til et beløp tilsvarende det laveste av virkelig verdi og minsteleiens nåverdi. Ved beregning av leieavtalens nåverdi benyttes den implisitte rentekostnaden i leiekontrakten dersom det er mulig å beregne denne, i motsatt fall benyttes selskapets marginale lånerente. Direkte utgifter knyttet til etablering av leiekontrakten er inkludert i eiendelens kostpris.

Samme avskrivningstid benyttes som for selskapets øvrige avskrivbare eiendeler. Dersom det ikke foreligger en rimelig sikkerhet for at selskapet vil overta eierskapet ved utløpet av leieperioden, avskrives eiendelen over den korteste av periodene for leieavtalens løpetid og for eiendelens økonomiske levetid.

Operasjonelle leieavtaler resultatføres som hovedregel lineært over leieperioden. Ved leie av produksjonsanlegg der bruk er nært relatert til produksjonen måles leieutgiftene etter forbruk og presenteres som energikjøp.

Beholdninger

1) Grønne sertifikater og CO₂-sertifikater Grønne sertifikater tildelt ved egen produksjon er målt til kostpris og klassifisert som immaterielle eiendeler. Tilsvarende gjelder for CO₂-sertifikater.

Grønne sertifikater og CO₂-sertifikater anskaffet for handelsformål er innregnet som beholdninger. Beholdninger av grønne sertifikater og CO₂-sertifikater holdt for handelsformål måles til netto realiserbar verdi. Netto realiserbar verdi måles som salgsverdi fratrukket forventede salgsgiffter.

2) Andre beholdninger Andre beholdninger måles til det laveste av kostpris og netto realiserbar verdi.

Kostpris tilordnes beholdninger spesifikt der dette er mulig. Ved ombyttbare varer tilordnes kostpris ved bruk av veid gjennomsnitt eller FIFO-metoden (først inn, først ut).

Bankinnskudd, kontanter og lignende På linjen bankinnskudd, kontanter og lignende inngår sertifikater og obligasjoner med kort restløpetid på anskaffelsestidspunktet. På linjen ligger også bundne midler.

Størrelsen på de bundne midlene er spesifisert i kontantstrømoppstillingen og i note 29. Markedsoppgjør for derivater tilknyttet finansaktiviteter (kontantsikkerhet) balanseføres. Bankinnskudd, kontanter og lignende fra felles drift presenteres også på denne linjen.

Egenkapital Foreslått utbytte ved avleggelsen av regnskapet er klassifisert som egenkapital. Utbytte reklassifiseres til kortsiktig gjeld når det blir vedtatt av generalforsamlingen.

Avsetninger, betingede eiendeler og betingede forpliktelser Det innregnes en avsetning bare når det er en eksisterende plikt som er resultat av en tidligere hendelse og det er mer enn 50 % sannsynlighet for at en forpliktelse har oppstått, samt at avsetningen kan måles pålitelig. Ved lavere sannsynlighet opplyses det om forholdene i notene til regnskapet med mindre sannsynligheten for utbetaling er svært lav. Avsetninger innregnes med et beløp som er uttrykk for beste estimat av de utgifter som kreves for å gjøre opp den eksisterende forpliktelsen på balansedagen.

Note 1 fortsettelse

Vesentlige tapskontrakter Forpliktelse som følge av vesentlige tapskontrakter regnskapsfører og måles som avsetninger. En vesentlig tapskontrakt oppstår når konsernet har inngått en kontrakt som ikke kan sies opp og der kontantstrømmer for å oppfylle betingelsene under kontrakten overstiger de forventede inntekter som kan relateres til den samme kontrakten.

Konsesjonskraft, konsesjonsavgifter og erstatninger Det blir årlig levert konsesjonskraft til kommuner til myndighetsbestemte priser fastsatt av Stortinget. Levering av konsesjonskraft inntektsføres løpende i henhold til fastsatt konsesjonskraftpris. For enkelte konsesjonskraftavtaler er det inngått avtaler om finansielt oppgjør, der Statkraft dekker forskjellen mellom spot- og konsesjonsprisen. Konsesjonskontrakter er ikke innregnet i regnskapet. Kapitalisert verdi av fremtidige konsesjonskraftforpliktelser er estimert og vist i note 30.

Konsesjonsavgifter blir kostnadsført når de påløper og innbetales årlig til stat og kommuner. Kapitalisert verdi av fremtidige avgifter er estimert og vist i note 17.

Konsernet betaler erstatninger til grunneiere for å få bruksrett til vannfall og grunn. I tillegg utbetales erstatninger til andre for skade påført skog, grunn, telenett og lignende. Erstatningsutbetalingene er dels engangsutbetalinger og dels løpende i form av utbetalinger eller plikt til å levere erstatningskraft. Nåverdien av forpliktelsene knyttet til årlige erstatninger og frikraft er klassifisert som avsetning for forpliktelser. Årlige betalinger føres som andre driftskostnader, mens engangsoppgjør regnskapsføres mot forpliktelsen.

Pensjoner

Ytelsesplaner En ytelsesplan er en pensjonsordning som definerer den pensjonsutbetaling som en ansatt vil motta ved pensjonering. Pensjonen fastsettes normalt som en andel av den ansattes lønn. Kravet til full pensjonsopptjening er mellom 30 og 40 år. Ansatte som ikke har full opptjening får sin pensjon redusert forholdsmessig. Den balanseførte forpliktelsen knyttet til ytelsesplaner er nåverdien av de fremtidige pensjonsytelsene redusert for virkelig verdi av pensjonsmidlene. Nåverdien av fremtidige ytelser i pensjonsordningene opptjent på balansedagen beregnes ved bruk av påløpte ytelsers metode.

Positive og negative estimatavvik som skyldes endringer i aktuar-messige forutsetninger eller grunnlagsdata føres løpende direkte mot utvidet resultat.

Netto pensjonsmidler for overfinansierte ordninger er balanseført til virkelig verdi, og klassifisert som langsiktig eiendel. Netto pensjonsforpliktelser for underfinansierte ordninger og ikke fondsbaserte ordninger som dekkes over drift er klassifisert som langsiktig gjeld.

Periodens netto pensjonskostnad er inkludert i lønn og andre personalkostnader, og består av summen av periodens pensjonsopptjening, rentekostnad på den beregnede forpliktelsen og beregnet avkastning på pensjonsmidlene.

Innskuddsplaner En innskuddsplan er en pensjonsordning hvor konsernet betaler faste bidrag til en forvalter uten ytterligere forpliktelser for Statkraft etter at innskuddet er betalt. Innskuddene kostnadsføres som lønnskostnad.

SEGMENTER

Konsernet rapporterer driftssegmenter i tråd med hvordan konsernledelsen fatter, følger opp og evaluerer sine beslutninger. De operative segmentene identifiseres på bakgrunn av den interne styringsinformasjonen som periodisk gjennomgås av ledelsen og er beslutningsgrunnlag for ressursallokering og måloppnåelse.

KONTANTSTRØMOPPSTILLING

Kontantstrømoppstillingen er utarbeidet med basis i den indirekte metoden. Dette innebærer at man i oppstillingen tar utgangspunkt i konsernets resultat før skatt for å kunne presentere kontantstrømmer tilført fra årets virksomhet. Kontantstrømoppstillingen er inndelt i netto likviditetsendring fra virksomheten, investeringer og finansiering. Utbytte betalt til eier og til ikke-kontrollerende interesser er presentert under finansieringsaktiviteter. Innbetaling og utbetaling av renter, samt utbytte fra tilknyttede selskaper presenteres som tilført likviditet fra årets virksomhet.

ENDRING I REGNSKAPSPRINSIPPER 2013

Følgende nye og endrede regnskapsstandarder og fortolkninger er første gang anvendt i 2013:

IFRS 10 Konsernregnskap Standarden omhandler definisjon av datterselskap og legger i større grad vekt på faktisk kontroll enn tidligere regler. Investeringer i datterselskaper og tilknyttede selskaper er evaluert i forhold til IFRS 10. Implementeringen av standarden har ikke medført endringer for Statkraft.

IFRS 11 Felles ordninger Standarden regulerer regnskapsføringen av virksomhet hvor Statkraft har felles kontroll sammen med andre investorer. Felles drift skal etter den nye standarden innarbeides etter en metode tilsvarende bruttometoden. Avtalen mellom deltakerne som beskriver den enkeltes rettigheter og forpliktelser i den felles driften vil være bestemmende for hvordan en eierandel i felles drift innregnes. For Statkraft innebærer dette at flere eierandeler går over fra å bli presentert etter egenkapitalmetoden til å bli presentert etter bruttometoden i henhold til IFRS 11. Alle enheter som oppfyller definisjonen av felles virksomhet innregnes i samsvar med egenkapitalmetoden. Effekten av implementeringen av IFRS 11 vises i note 1.

IFRS 12 Opplysninger om interesser i andre foretak Standarden angir krav til noteopplysninger om investeringer i datterselskaper, tilknyttede selskaper og felles kontrollerte foretak. Formålet er å gi informasjon om egenskaper og risiko knyttet til konsernets investeringer i slike selskaper, og hvilke effekter dette har på konsernets balanse, resultater og kontantstrømmer. Standarden introduserer en rekke nye opplysningskrav spesielt for årsregnskapet.

IAS 27 Separat finansregnskap Som en konsekvens av publiseringen av IFRS 10 Konsernregnskap, IFRS 11 Felles ordninger og IFRS 12 Opplysninger om interesser i andre foretak er IAS 27 endret. IAS 27 omhandler nå bare regnskapsføring i det separate finansregnskapet. Tittelen på standarden ble også endret i denne sammenheng.

IAS 28 Investeringer i tilknyttede foretak og felles virksomhet Som en konsekvens av de nye standardene IFRS 11 Felles ordninger og IFRS 12 Opplysninger om interesser i andre foretak, har IAS 28 Investeringer i tilknyttede foretak endret navn til IAS 28 Investeringer i tilknyttede foretak og felles virksomheter, og beskriver nå anvendelsen av egenkapitalmetoden for investeringer i felles virksomheter i tillegg til tilknyttede foretak.

IFRS 13 Måling av virkelig Standarden angir prinsipper og veiledning for måling av virkelig verdi for eiendeler og forpliktelser som andre standarder krever eller tillater målt til virkelig verdi. Effekten av implementeringen av IFRS 13 er begrenset.

IAS 19 Ytelser til ansatte IASB har vedtatt en rekke endringer i IAS 19. Endringene er både av fundamental karakter, som at korridormetoden ikke lenger er tillatt og at forventet avkastning på pensjonsmidler endres konseptuelt, og av enklere karakter som rene klargjøringer og omformuleringer. Bortfall av korridormetoden innebærer at aktuar-messige gevinster og tap skal innregnes i andre inntekter og kostnader (OCI) i den perioden de oppstår. Endringen i IAS 19 har påvirket netto pensjonskostnad som følge av at forventet avkastning på pensjonsmidler skal beregnes med samme rente som er benyttet for diskontering av pensjonsforpliktelsen. Statkraft har tidligere ikke benyttet korridormetoden. Implementeringseffekten av endringene i IAS 19 har vært begrenset for Statkraft.

IFRS 7 Finansielle instrumenter – opplysninger Endringene innebærer at Statkraft plikter å gi opplysninger om motregningsrettigheter og relaterte avtaler (for eksempel sikkerhetsstillelser). Opplysningene skal gi brukerne av regnskapet nyttig informasjon for å evaluere effekten av motregningsavtaler på konsernets finansielle stilling. De nye notene er påkrevd for alle innregnede finansielle instrumenter som er nettoppresentert i samsvar med IAS 32 Finansielle instrumenter – presentasjon. Opplysningskravene omfatter også innregnede finansielle instrumenter som er underlagt en «enforcable master netting arrangement» eller tilsvarende avtale, uavhengig av om de er nettoppresentert i samsvar med IAS 32. Endringene har ikke påvirket konsernets finansielle stilling eller resultat.

Note 1 fortsettelse

IAS 1 Presentasjon av finansregnskap Endringene i IAS 1 innebærer at postene i oppstillingen over andre inntekter og kostnader (OCI) skal grupperes i to kategorier. Poster som kan bli reklassifisert til resultatet på et fremtidig tidspunkt skal presenteres separat fra poster som aldri vil bli reklassifisert. Endringene har kun betydning for presentasjon, og har ikke hatt påvirkning på konsernets finansielle stilling eller resultat.

Følgende standarder med virkning fra 2014 vil gi effekt på Statkrafts konsernregnskap:

IAS 36 Verdifall på eiendeler Endringen medfører at det må gis opplysninger om det gjenvinnbare beløpet på eiendeler som har blitt nedskrevet, dersom dette er fastsatt til virkelig verdi redusert for salgskostnader. Endringen må ses i sammenheng med IFRS 13 Måling av virkelig verdi. Endringene gjelder med virkning for regnskapsår som starter 1. januar 2014 eller senere.

IAS 32 Finansielle instrumenter - presentasjon IAS 32 er endret for å klargjøre innholdet i «currently has a legally enforceable right to set-off» og anvendelsen av IAS 32s motregningskriterier for oppgjørssystemer som eksempelvis clearing house-systemer som anvender mekanismer for bruttooppgjør som ikke skjer samtidig (simultaneously). Endringene gjelder med virkning for regnskapsår som starter 1. januar 2014 eller senere.

Ikke godkjente, men aktuelle tolkninger som kan gi effekt på konsernregnskapet i fremtidige perioder:

IFRS 9 Finansielle instrumenter IFRS 9 omfatter pr i dag første og andre fase av IASB's arbeid med å erstatte dagens IAS 39. Første fase omhandler klassifisering og måling av finansielle eiendeler og forpliktelser, mens andre fase omhandler sikringsbokføring. Siste faser av dette prosjektet gjelder måling til amortisert kost og nedskrivning av finansielle eiendeler. Virkningstidspunkt er utsatt på ubestemt tid og det er ventet at standarden tidligst vil få pliktig virkningstidspunkt for regnskapsår som begynner 1. januar 2017. Konsernet vil evaluere potensielle effekter av IFRS 9 i samsvar med de øvrige fasene, så snart endelig standard, inkludert alle fasene er publisert.

Note 1 fortsettelse

ENDRING I REGNSKAPSPRINSIPPER 2013

Statkraft har endret regnskapsprinsipp fra egenkapitalmetoden til bruttometoden etter IFRS 11 Felles ordninger for følgende investeringer:

- Scira Offshore Energy Ltd. (Sheringham Shoal)
- Dudgeon Offshore Wind Ltd.
- Forewind Ltd.
- Naturkraft AS
- Kraftwerksgesellschaft Herdecke, GmbH & Co. KG

Effekten av implementeringen av IFRS 11, samt overgangen til bruttopresentasjon for enkelte kontrakter er vist i tabellene under:

Beløp i mill. kroner	2012
TOTALRESULTAT	
RESULTAT	
Økning i brutto driftsinntekter ¹⁾	5 219
Økning i netto driftsinntekter	693
Økning (-)/reduksjon (+) i driftskostnader ²⁾	-499
Endring i driftsresultat	195
Reduksjon i resultatandel i tilknyttede selskaper og felles virksomhet	-153
Endring i netto finansposter	-76
Endring i resultat før skatt	-35
Økning i skattekostnad	-84
Endring i resultat etter skatt	-120
UTVIDET RESULTAT	
Endring i sum utvidet resultat	-
Endring i totalresultat	-120

¹⁾ Økning i brutto driftsinntekter inkluderer økning som følger av endring til bruttopresentasjon for ulike kontrakter på 5236 millioner kroner for året 2012.

Motsatt effekt er presentert under energikjøp, og følgelig er netto driftsinntekter uendret.

²⁾ Endring i resultatet for 2012 etter omarbeidelse fra egenkapitalmetoden til bruttometoden etter IFRS 11, skyldes at investeringen i Herdecke etter egenkapitalmetoden var bokført til null kroner. Ved omarbeidelse til bruttometoden, medfører dette at varige driftsmidler har blitt nedskrevet med ytterligere 120 millioner kroner i 2012.

Beløp i mill. kroner	31.12.2012	01.01.2012
BALANSE		
EIENDELER		
Økning i immaterielle eiendeler	28	29
Økning i varige driftsmidler	5 489	3 954
Reduksjon i investering i tilknyttede selskaper og felles virksomhet	-2 050	-1 029
Økning i andre anleggsmidler	616	372
Økning i bankinnskudd, kontanter og lignende (inkludert bundne midler)	394	322
Økning i andre omløpsmidler	-3 562	-2 601
Økning i eiendeler	914	1 047
EGENKAPITAL OG GJELD		
Endringer i egenkapital	-87	-
Økning i langsiktig gjeld	490	490
Økning i kortsiktig gjeld	511	559
Endring i egenkapital og gjeld	914	1 047

Beløp i mill. kroner	Året 2012
KONTANTSTRØMOPPSTILLING	
Endring i netto likviditetsendring fra virksomheten	342
Endring i netto likviditetsendring fra investeringer	-254
Endring i netto likviditetsendring fra finansiering	-16

Note 2 Skjønnsmessige vurderinger, estimater og forutsetninger

Ved utarbeidelse av konsernregnskapet i henhold til IFRS og anvendelse av konsernets regnskapsprinsipper må selskapets ledelse utøve skjønn, foreta estimater og gjøre forutsetninger som påvirker poster i resultat, balanse og noter. Estimater og forutsetninger som legges til grunn er basert på erfaring med tilsvarende vurderinger i tidligere perioder, kompetanse fra ekspertmiljøer innad i konsernet, endringer i rammebetingelser og annen relevant informasjon. Skjønnsmessige vurderinger, estimater og forutsetninger er i stor grad påvirket av ledelsens syn på fremtidige inntekter. Forventning til fremtidige inntekter er basert på en kombinasjon mellom fremtidige prisforventninger, produksjonsvolum, regulatoriske forhold, modenhet i infrastruktur og prosjektrisiko. Ved verddivurderingen av fremtidige inntekter anvendes observerbar markedspris i likvide perioder. For senere perioder legges en kombinasjon av Statkrafts forventninger til langsiktige markedspriser, herunder utvikling i CO₂-priser og subsidieordninger, samt forventede kapasitetsbetalinger til grunn.

Estimater og forutsetninger vil kunne endres over tid og er gjenstand for løpende vurdering. Faktiske tall vil imidlertid kunne avvike fra regnskapsførte estimater. Resultateffekt av estimatavik og endrede estimater og forutsetninger regnskapsføres i den perioden endringen oppstår eller periodiseres over de perioder som påvirkes av endringen.

Skjønnsmessige vurderinger som har vesentlig betydning for konsernregnskapet er følgende:

Nedskrivninger Konsernet har betydelige balanseførte verdier i varige driftsmidler, immaterielle eiendeler og i investeringer i tilknyttede selskaper og i felles virksomheter. Disse eiendelene testes for nedskrivninger når det foreligger indikatorer på mulige verdifall slik at det er risiko for at regnskapsført verdi overstiger gjenvinnbart beløp. Regnskapsførte verdier av goodwill testes årlig for nedskrivning. Utfallet av en nedskrivningstest kan være at betydelige tap knyttet til balanseførte eiendeler må resultatføres.

Beregning av gjenvinnbart beløp, som er det høyeste av virkelig verdi fratrukket salgsutgifter og bruksverdi, er basert på fremtidige kontantstrømmer der lange prisbaner, forventet produksjonsvolum og anvendt avkastningskrav er de viktigste faktorene. Det utøves betydelig skjønn fra ledelsens side for å kunne anslå utviklingen i disse faktorene.

Ved vurdering av bruksverdi av varige driftsmidler under oppføring inngår påløpte kostnader på balansedagen og gjenværende investeringsramme godkjent av Statkrafts ledelse. I kraftverk som er satt i drift inngår forventede vedlikeholdsinvesteringer.

Virksomhetssammenslutning Statkraft må allokere kjøpesummen for oppkjøpte selskaper til overtatte eiendeler og forpliktelser basert

på deres estimerte virkelige verdi. Dersom sammenslutningene skjer stegvis må det også beregnes virkelig verdi av nåværende eierandel når faktisk kontroll overføres til Statkraft. Endring i virkelig verdi innregnes i resultatregnskapet. For større oppkjøp, benytter Statkraft uavhengige eksterne rådgivere for å bistå med fastsettelse av virkelig verdi for overtatte eiendeler og forpliktelser. Denne type verdsettelse krever at ledelsen foretar vurderinger for å fastsette verdsettelsesmetode, estimater og forutsetninger. Ledelsens estimater av virkelig verdi og levetid er basert på forutsetninger som er underbygget av konsernets kompetansemiljø, men som det er iboende usikkerhet knyttet til. Faktiske resultater kan som en følge av dette avvike fra estimatene.

Utsatt skattefordel Balanseføring av utsatt skattefordel innebærer bruk av skjønn, og foretas i den grad det er sannsynliggjort at fordelene vil bli utnyttet. Konsernet balansefører også utsatt skattefordel knyttet til grunnrentebeskatningen av produksjonsinntekter fra norske kraftverk. Utsatt skattefordel vedrørende grunnrenteinntekt til fremføring er balanseført med det beløp som forventes å komme til anvendelse innenfor en tidshorisont på ti år. Tidspunkt for når negativ grunnrenteinntekt kan komme til anvendelse estimeres på grunnlag av forventning om fremtidige inntekter.

Ikke-finansielle energikontrakter I henhold til IAS 39 skal ikke-finansielle energikontrakter som faller innenfor begrepet «netto finansielt oppgjør» behandles som finansielle instrumenter. Dette vil typisk gjelde kontrakter om fysisk kjøp og salg av kraft og gass. Ledelsen har vurdert hvilke kontrakter som omfattes av definisjonen av finansielt instrument og hvilke kontrakter som ikke omfattes som følge av «eget bruk»-unntaket.

Varige driftsmidler Varige driftsmidler avskrives over forventet brukstid. Forventet brukstid estimeres på bakgrunn av erfaring, historikk og skjønnsmessige vurderinger og justeres dersom det oppstår endringer i forventningene. Det tas hensyn til restverdi ved fastsettelse av avskrivningene og vurdering av restverdi er også gjenstand for estimater. Estimater på fjerningsforpliktelser, som inngår som en del av anleggets balanseførte verdi, er gjenstand for løpende vurderinger.

Pensjoner Beregning av pensjonsforpliktelse innebærer bruk av skjønn og estimater på en rekke parametere. Diskonteringsrenten er satt til 4,1 % for norske pensjonsordninger og er fastsatt med grunnlag i obligasjoner med fortrinnsrett (OMF). Dette er en endring fra tidligere år hvor statsobligasjonsrenten har vært utgangspunktet for å fastsette diskonteringsrenten. Det er ledelsens vurdering at OMF-markedet representerer et tilstrekkelig dypt og likvid marked med relevante løpetider som kvalifiserer for referanserente i henhold til IAS 19.

Note 3 Segmentinformasjon

Statkraft avlegger segmentrapportering etter IFRS 8. Konsernet rapporterer driftssegmenter i tråd med hvordan konsernledelsen fatter, følger opp og evaluerer sine beslutninger. De operative segmentene identifiseres på bakgrunn av den interne styringsinformasjonen som periodisk gjennomgås av ledelsen og er beslutningsgrunnlag for ressursallokering og måloppnåelse.

For hvert av segmentene vises underliggende resultater. I underliggende resultater er urealiserte verdiendringer på energikontrakter, eksklusive Trading og Origination, og vesentlige engangsposter holdt utenfor.

Segmentene er:

Nordisk vannkraft består av vannkraftanlegg i Norge, Sverige og Finland. Produksjonsaktivaene er i hovedsak regulerbare.

Kontinental energi og handel omfatter gasskraftverk i Tyskland og Norge, vannkraftverk i Tyskland og Storbritannia og biobaserte kraftverk i Tyskland. I tillegg inngår virksomheten fra Baltic Cable som er en undersjøisk kabel mellom Sverige og Tyskland.

Segmentet inkluderer også Trading og Origination, markedsadgang Tyskland og Storbritannia, samt inntektsoptimalisering og risikoavlastning knyttet til både den kontinentale og den nordiske produksjonsvirksomheten. På denne måten utnytter konsernet sin samlede markedskompetanse på best mulig måte. Fra og med 2012 tilbød Statkraft markedsadgang til mindre produsenter av fornybar energi i Tyskland og Storbritannia. Innføringen av dette medførte betydelige økte brutto driftsinntekter og kostnader til energikjøp.

Internasjonal vannkraft har virksomhet i fremvoksende økonomier med antatt høy vekst og stort behov for energi. Statkrafts investeringer i vannkraft internasjonalt er en del av konsernets langsiktige strategi der konsernets kompetanse utnyttes for å sikre økt tilførsel av fornybar energi og lønnsom vekst.

Vindkraft omfatter virksomhet innenfor landbasert og havbasert vindkraft. Segmentet har landbaserte vindparker i drift i Norge, under utvikling og i drift i Sverige og Storbritannia. Segmentet har havbaserte vindparker i drift og under utvikling i Storbritannia.

Fjernvarme driver virksomhet i Norge og Sverige. Videre vekst vil primært finne sted i Norge hvor Statkraft er en av de største leverandørene av fjernvarme.

Industrielt eierskap omfatter forvaltning og utvikling av norske eierposisjoner innenfor konsernets kjernevirksomhet, samt sluttbruker-virksomheten til Fjordkraft.

Annen virksomhet omfatter småskala vannkraft, innovasjon, interne finansielle utlån til andre segmenter gjennom Statkraft Treasury Centre og konsernfunksjoner.

Konsernposter omfatter justeringer av engangsposter, urealiserte effekter på energikontrakter eksklusive Trading og Origination, eliminerings og ikke allokerte eiendeler.

Regnskapsspesifikasjon per segment

Segmenter	Statkraft SF Konsern	Nordisk vannkraft	Kontinental energi og handel	Inter- nasjonal vannkraft	Vindkraft	Fjernvarme	Industrielt eierskap	Annen virksomhet	Konsern- poster
2013									
Driftsinntekter eksterne, underliggende	49 692	10 506	23 318	1 698	39	640	7 420	324	5 748
Driftsinntekter interne, underliggende	-	3 813	17	-	1 029	2	53	476	-5 390
Brutto driftsinntekter, underliggende	49 692	14 318	23 335	1 698	1 067	642	7 472	800	358
Netto driftsinntekter, underliggende	24 367	13 238	1 764	1 018	1 026	392	3 174	789	2 966
Driftsresultat, underliggende	13 113	8 796	72	87	103	-4	1 109	-440	3 391
Urealiserte verdiendringer energikontrakter	-	2 279	810	211	-	-	21	-43	-3 278
Vesentlige engangsposter	-	164	-97	162	-190	86	-	-	-125
Driftsresultat	13 113	11 239	785	460	-87	82	1 130	-484	-13
Resultatandel i tilknyttede selskaper og felles virksomhet	1 222	-	3	580	-1	-	640	-	-
Resultat før finans og skatt	14 335	11 239	789	1 039	-88	82	1 770	-484	-13

Balanse 31.12.2013

Investering i tilknyttede selskaper og felles virksomhet	16 305	-	-	6 862	1	-	9 438	-	4
Øvrige eiendeler	134 701	54 919	5 407	13 510	12 321	3 188	14 714	50 772	-20 130
Totale eiendeler	151 006	54 919	5 407	20 372	12 322	3 188	24 152	50 772	-20 126
Av- og nedskrivninger	-3 019	-1 247	-330	-185	-595	-137	-474	-52	-
Vedlikeholdsinvesteringer og andre investeringer	1 980	1 399	86	42	11	2	440	-	-
Investering i økt kapasitet ¹⁾	7 406	1 719	316	2 672	2 531	417	497	-747	-
Investering i eierandeler	62	-	-	50	1	-	-	11	-

¹⁾ Investering i økt kapasitet i Annen virksomhet er negativ som følge av overføring av utleide verk til Nordisk Vannkraft.

2012

Driftsinntekter eksterne, underliggende	38 018	10 143	16 857	1 566	17	625	6 691	616	1 503
Driftsinntekter interne, underliggende	-	3 221	-32	1	508	1	33	429	-4 161
Brutto driftsinntekter, underliggende	38 018	13 365	16 825	1 567	526	626	6 724	1 044	-2 658
Netto driftsinntekter, underliggende	18 797	12 479	2 016	1 054	511	384	3 010	1 017	-1 674
Driftsresultat, underliggende	5 863	8 274	397	92	-141	-2	1 061	-546	-3 271
Urealiserte verdiendringer energikontrakter	-	-1 663	738	-113	-	-	1	7	1 030
Vesentlige engangsposter	-	-	-2 105	-78	-	-	-216	175	2 224
Driftsresultat	5 863	6 610	-969	-99	-141	-2	846	-364	-17
Resultatandel i tilknyttede selskaper og felles virksomhet	907	-	-31	183	-25	-1	781	-	-
Resultat før finans og skatt	6 770	6 610	-1 000	84	-166	-3	1 627	-364	-17

Balanse 31.12.2012

Investering i tilknyttede selskaper og felles virksomhet	16 092	-	-	6 536	82	-	9 463	-	12
Øvrige eiendeler	131 058	48 623	4 689	10 442	9 433	2 874	14 254	59 691	-18 949
Totale eiendeler	147 150	48 623	4 689	16 978	9 515	2 874	23 717	59 691	-18 937
Av- og nedskrivninger	-4 955	-1 136	-2 517	-301	-116	-145	-650	-91	-
Vedlikeholdsinvesteringer og andre investeringer ¹⁾	1 811	1 206	127	90	7	-	381	-	-
Investering i økt kapasitet	7 327	302	1 014	1 687	3 188	369	538	229	-
Investering i eierandeler	2 583	-	-	2 433	144	6	-	-	-

¹⁾ Klassifisering mellom vedlikeholdsinvesteringer og investeringer i økt kapasitet er blitt endret for 2012, og effekten var på 746 millioner kroner.

Note 3 fortsettelse

Poster holdt utenfor underliggende driftsresultat

Beløp i mill. kroner	2013	2012
Urealiserte verdiendringer energikontrakter, ekskl Trading og Origination	3 288	-1 030
Vesentlige engangsposter	125	-2 224
<i>Inntektsføring knyttet til terminering av energikontrakt</i>	164	-
<i>Kjøp på gunstig vilkår ved økning av eierandel i Devoll</i>	162	-
<i>Gevinst ved salg av fjernvarmeanlegg i Allingsås</i>	86	-
<i>Kostnader ved økning av eierandel i biomasseselskap</i>	-97	-
<i>Etteroppgjør ved salg av Trondheim Energi Nett</i>	-	175
<i>Nedskrivning anleggsmidler og immaterielle eiendeler</i>	-190	-2 399
Elimineringer og andre konsernposter	-	-
Totalt	3 413	3 254

Spesifikasjon per produkt

Det henvises til note 12.

Spesifikasjon per geografiske områder

Eksterne salgsinntekter fordeles basert på opprinnelseslandet til produksjonsapparatet eller virksomheten.

Anleggsmidler består av varige driftsmidler og immaterielle eiendeler unntatt utsatt skatt og fordeles basert på opprinnelseslandet til produksjonsapparatet eller virksomheten.

Geografiske områder

Beløp i mill. kroner	Statkraft SF Konsern	Norge	Tyskland	Sverige	Storbritannia	Øvrige
2013						
Salgsinntekter eksterne	48 138	25 680	15 703	79	4 690	1 985
Anleggsmidler per 31.12	100 546	53 227	4 800	21 308	8 755	12 456
2012						
Salgsinntekter eksterne	36 447	19 158	15 073	104	311	1 800
Anleggsmidler per 31.12	90 744	52 223	3 915	17 437	7 490	9 679

Informasjon om viktige kunder

Ingen eksterne kunder står for 10 % eller mer av konsernets driftsinntekter.

Note 4 Hendelser etter balansedagen

Det er ikke oppstått hendelser etter balansedagen.

Note 5 Virksomhetssammenslutninger

VIRKSOMHETSSAMMENSLUTNINGER 2013

Devoll Hydropower Sh.A. 7. mai overtok Statkraft resterende 50 % andel av aksjene i Devoll Hydropower Sh.A., og eier nå 100 % av aksjene. Kostpris for 100 % av aksjene i det trinnvise oppkjøpet var på totalt 162 millioner kroner. Netto eiendeler i Devoll var på 324 millioner kroner. Foreløpig oppkjøpsanalyse viser et kjøp på gunstige vilkår, med umiddelbar inntektsføring på 162 millioner kroner.

Biomasseheizkraftwerk Landesbergen GmbH og Biomasseheizkraftwerk Emden GmbH 31. august overtok Statkraft resterende 50 % eierandel i biomassekraftverket Biomasseheizkraftwerk Landesbergen GmbH og 70 % eierandel i Biomasseheizkraftwerk Emden GmbH, og eier nå begge selskapene 100 %. Selger av begge aksjepostene var

E.ON. Statkraft inngikk i 2009 en avtale med E.ON om levering av vedlikeholdstjenester til disse biomasse kraftverkene. Vedlikeholdsavtalen ble i forbindelse med det trinnvise oppkjøpet terminert. Avtalen eksisterte før det trinnvise oppkjøpet og har ikke møtt kravene til balanseføring i tidligere perioder, og et beløp på 97 millioner kroner er kostnadsført i 3. kvartal. Netto eiendeler i kraftverkene er verdsatt til null.

Ortnevik Kraftlag AS og Knutfoss Kraft AS 6. desember kjøpte Småkraft selskapene Ortnevik Kraftlag AS og Knutfoss Kraft AS. Total kostpris for 100 % av aksjene i de to selskapene var på 9 millioner kroner. Netto eiendeler i selskapene var henholdsvis 1 million kroner og -6 millioner kroner. Foreløpig oppkjøpsanalyse viser identifiserte merverdier er på totalt 14 millioner kroner.

Allokering av kostpris ved virksomhetssammenslutninger 2013

	Devoll Hydropower Sh.A. ¹⁾	Andre oppkjøp	Total
Transaksjonstidspunkt	07.05.2013		
Stemmerett/eierandel anskaffet gjennom oppkjøpet	50,00 %		
Total stemmerett/eierandel etter oppkjøp	100,00 %	100,00 %	
Måling av ikke-kontrollerende interesser	Forholdsmessig andel	Forholdsmessig andel	
Vederlag			
Beløp i mill. kroner			
Kontanter	-	9	9
Virkelig verdi av tidligere innregnet eierandel	162	-	162
Total anskaffelseskost	162	9	171
Bokført verdi av netto oppkjøpte eiendeler (se tabell under)	324	-5	319
Identifisering av merverdier, fordelt på:			
Immaterielle eiendeler	-	-	-
Varige driftsmidler	-	14	14
Brutto merverdier	-	14	14
Utsatt skatt på merverdier	-	-	-
Netto merverdier	-	14	14
Virkelig verdi av netto anskaffede eiendeler, eksklusiv goodwill	324	9	333
Herav:			
Majoritetens andel	324	9	333
Ikke-kontrollerende interesser	-	-	-
Total	324	9	333
Total anskaffelseskost	162	9	171
Virkelig verdi av netto anskaffede eiendeler, anskaffet av majoriteten gjennom transaksjonen	324	9	333
Goodwill ²⁾	-162	-	-162

¹⁾ Allokeringen knyttet til overtatt virksomhet er foreløpig i påvente av at den endelige verddivurderingen av overtatte eiendeler og forpliktelser slutføres.

²⁾ For Devoll er det ingen goodwill, men et kjøp på gunnstig vilkår. Dette gir en umiddelbar inntektsføring på 162 millioner kroner.

Note 5 fortsettelse

Beløp i mill. kroner	Devoll Hydropover Sh.A	Andre oppkjøp	Total
Bokført verdi av netto oppkjøpte eiendeler			
Immaterielle eiendeler	261	2	263
Varige driftsmidler	11	71	82
Sum anleggsmidler	272	73	345
Bankinnskudd, kontanter og lignende	27	41	68
Fordringer	31	25	56
Sum omløpsmidler	58	66	124
Oppkjøpte eiendeler	330	139	469
Rentebærende langsiktig gjeld	-	64	64
Annen rentefri gjeld	6	65	71
Sum gjeld	6	129	135
Nettoverdi oppkjøpte eiendeler	324	9	333
Nettoverdi oppkjøpte eiendeler, inklusive økning i verdi knyttet til emisjon	324	9	333
Total anskaffelseskost	162	14	176
Ikke kontantelementer av anskaffelseskost	162	5	167
Vederlag og kostnader i kontanter og kontantekvivalenter	-	9	9
Kontanter og kontantekvivalenter i ervervede selskaper	27	41	68
Netto kontantutbetalinger ved oppkjøpene	-27	32	5
Virkelig verdi av fordringer	31	25	56
Brutto nominell verdi av fordringer	31	25	56
Gevinst/tap ved avregning av tidligere innregnede eierandeler	-	-	-
Tilføring til brutto driftsinntekter siden oppkjøpstidspunktet	-	-2	-2
Tilføring til resultat etter skatt siden oppkjøpstidspunktet	-6	-	-6
Proforma tall 2012 for brutto driftsinntekter	-	130	130
Proforma tall 2012 for resultat etter skatt	-9	-1	-10

VIRKSOMHETSSAMMENSLUTNINGER 2012

Fountain Intertrade Corporation 6. mars 2012 fikk Statkraft via SN Power og Agua Imara flertall i styret i selskapet Fountain Intertrade Corp. (FIC), Panama, i tråd med aksjonæravtalen mellom partene. SN Power via Agua Imara eide og eier 50,1 % av aksjene i selskapet. Med endringen av styresammensetningen oppnår dermed SN Power kontroll over selskapet i henhold til IFRS. FIC har som følge av dette blitt fraregnet som et tilknyttet selskap og konsolideres inn i konsernregnskapet som datterselskap fra oppkjøpstidspunktet 6. mars. Det ble ingen resultatteffekt ved fraregningen som tilknyttet selskap.

Catamount Energy Ltd. 15. november 2012 kjøpte Statkraft UK Ltd. de resterende 50 % av selskapet Catamount Energy Ltd for en

kjøpesum på 120 millioner kroner. Virkelig verdi av tidligere eierandel er estimert til 120 millioner kroner. Per 4. kvartal er det foretatt en foreløpig allokering av anskaffelseskost på 240 millioner kroner, som i hovedsak viser at merverdier over bokført egenkapital er allokert til varige driftsmidler med 342 millioner kroner og immaterielle eiendeler til -65 millioner kroner. Det er identifisert goodwill på 64 millioner kroner. Fraregning av tidligere innregnet eiendel, gir en gevinst på 115 millioner kroner som er vist under finansposter.

Andre oppkjøp I andre oppkjøp inngår kjøp av Muchinga Power Company Ltd. 20. september 2012 for en kjøpesum på 24 millioner kroner og kjøp av Hamneset Energisentral AS 2. mai 2012 for en kjøpesum på 4 millioner kroner.

Allokering av kostpris ved virksomhetssammenslutninger 2012

	Fountain Intertrade Corp. 06.03.2012	Catamount Energy Ltd. 15.11.2012	Andre oppkjøp	Total
Transaksjonstidspunkt				
Stemmerett/eierandel anskaffet gjennom oppkjøpet	0,00 %	50,00 %		
Total stemmerett/eierandel etter oppkjøp	50,10 %	100,00 %		
Måling av ikke-kontrollerende interesser	Forholdsmessig andel	Forholdsmessig andel	Forholdsmessig andel	

Vederlag

Beløp i mill. kroner				
Kontanter	-	120	28	148
Virkelig verdi av tidligere innregnet eierandel	121	120	-	241
Total anskaffelseskost	121	240	28	389
Bokført verdi av netto oppkjøpte eiendeler (se tabell under)	242	-36	1	207
Identifisering av merverdier, fordelt på:				
Immaterielle eiendeler	-	-65	-	-65
Varige driftsmidler	-	342	3	345
Brutto merverdier	-	277	3	280
Utsatt skatt på merverdier	-	-64	-	-64
Netto merverdier	-	213	3	216
Virkelig verdi av netto anskaffede eiendeler, eksklusiv goodwill	242	177	4	423
Herav:				
Majoritetens andel	121	177	4	302
Ikke-kontrollerende interesser	121	-	-	121
Total	242	177	4	423
Total anskaffelseskost	121	240	28	389
Virkelig verdi av netto anskaffede eiendeler, anskaffet av majoriteten gjennom transaksjonen	121	177	4	302
Goodwill ¹⁾	-	63	24	87

¹⁾ Innregning av goodwill ved oppkjøpet av Catamount Energy Ltd. er knyttet til oppføring av utsatt skatteforpliktelse til nominell verdi på innregnede merverdier.

Note 5 fortsettelse

Beløp i mill. kroner	Fountain Intertrade Corp.	Catamount Energy Ltd.	Andre oppkjøp	Total
Bokført verdi av netto oppkjøpte eiendeler				
Immaterielle eiendeler	258	65	20	343
Varige driftsmidler	48	-	-	48
Øvrige finansielle anleggsmidler	5	-	-	5
Sum anleggsmidler	311	65	20	396
Bankinnskudd, kontanter og lignende	93	-	1	94
Fordringer	3	5	-	8
Sum omløpsmidler	96	5	1	102
Oppkjøpte eiendeler	407	70	21	498
Rentebærende langsiktig gjeld	122	102	-	224
Annen rentefri gjeld	13	4	20	37
Betalbar skatt	6	-	-	6
Derivater	24	-	-	24
Sum gjeld	165	106	20	291
Nettoverdi oppkjøpte eiendeler	242	-36	1	207
Nettoverdi oppkjøpte eiendeler, inklusive økning i verdi knyttet til emisjon	242	-36	1	207
Total anskaffelseskost	121	240	28	389
Ikke kontantelementer av anskaffelseskost	121	120	-	241
Vederlag og kostnader i kontanter og kontantekvivalenter	-	120	28	148
Kontanter og kontantekvivalenter i ervervede selskaper	93	-	1	94
Netto kontantutbetalinger ved oppkjøpene	-93	120	27	54
Virkelig verdi av fordringer	3	5	-	8
Brutto nominell verdi av fordringer	3	5	-	8
Gevinst/tap ved avregning av tidligere innregnede eierandeler	-	115	-	115
Tilføring til brutto driftsinntekter siden oppkjøpstidspunktet	-	-	2	2
Tilføring til resultat etter skatt siden oppkjøpstidspunktet	-6	-	1	-5
Proforma tall 2012 for brutto driftsinntekter	-	-	4	4
Proforma tall 2012 for resultat etter skatt	-6	6	1	1

Note 6 Styring av kapitalstruktur

Hovedmålsettingene ved konsernets styring av kapitalstruktur er å ha en fornuftig balanse mellom soliditet og ekspansjonskraft, samt å opprettholde en sterk kreditt-rating.

Virkemidler ved styring av kapitalstruktur på lang sikt er i hovedsak opptak og nedbetaling av langsiktig gjeld, samt inn- og utbetalinger av innskutt kapital fra/til eier. Konsernet søker å hente fremmedkapital fra ulike lånemarkeder. Konsernet er ikke pålagt eksterne krav med hensyn til styring av kapitalstruktur annet enn det som følger av markedets forventninger og eiers krav om utbytte.

Oversikt over kapital som inngår i styring av kapitalstruktur

Beløp i mill. kroner	Note	2013	2012
Rentebærende langsiktig gjeld	31	33 364	33 517
Rentebærende kortsiktig gjeld	31	4 587	7 108
Bankinnskudd (eksklusiv bundne midler) og kortsiktige finansielle plasseringer	29	-8 231	-6 009
Netto gjeld		29 720	34 616

Det har ikke skjedd endringer i målsettinger og retningslinjer innenfor styring av kapitalstruktur i konsernet gjennom 2013.

Det viktigste måltallet for konsernets styring av kapitalstruktur er langsiktig kreditt-rating. Statkraft AS har en langsiktig kreditt-rating på A- (stable outlook) fra Standard & Poor's og Baa1 (stable outlook) fra Moody's. Statkrafts mål er å opprettholde dagens rating, og minimum BBB+/Baa1.

Note 7 Markedsrisiko i konsernet

GENERELT OM RISIKO OG RISIKOSTYRING FINANSIELLE INSTRUMENTER

Statkraft driver virksomhet som innebærer risiko på mange områder, og har en helhetlig tilnærming til konsernets markedsrisikoer. Formålet med risikostyring er å ta riktig risiko ut fra konsernets risikovilje og -evne, kompetanse, soliditet og utviklingsplaner. Risikostyringen skal identifisere trusler og muligheter for konsernet, og styre risiko mot et akseptabelt nivå slik at det gis rimelig sikkerhet for at konsernets målsettinger oppnås.

Markedsrisiko er risikoen for at et finansielt instruments virkelige verdi eller framtidige kontantstrømmer vil svinge på grunn av endringer i markedspriser. I Statkraft vil markedsrisikoen i hovedsak være knyttet til energipriserisiko, renterisiko og valutarisiko. I det følgende vil det redegjøres nærmere for ulike typer av markedsrisiko og hvordan disse styres.

BESKRIVELSE AV PORTEFØLJER INNEN ENERGIANDEL

Risikostyringen innen energihandel i Statkraft fokuserer på hele porteføljer av kontrakter og ikke spesifikt på kontrakter i henhold til IAS 39. Det er for alle porteføljer etablert interne retningslinjer for grad av eksponering i markedet. Ansvar for den kontinuerlige oppfølgingen av tildelte fullmakter og rammer er lagt til organisatorisk uavhengige enheter. Rammene for handel med både finansielle og fysiske kontrakter overvåkes kontinuerlig og rapporteres jevnlig.

Beskrivelse av energiporteføljene i Statkraft følger under.

Langsiktige kontrakter Statkraft som kraftprodusent, har inngått fysiske kraftsalgsavtaler til industrikunder i Norden. De langsiktige avtalene har ulik varighet, men den lengste gjelder til 2030. Markedsrisikoen for de langsiktige salgskontraktene er knyttet til de fremtidige markedspriser for kraft. For enkelte av de fysiske salgspforpliktelsene er prisen indeksert opp mot annen markedsrisiko knyttet til valuta og råvarer som for eksempel metaller.

Statkraft har etablert en særskilt portefølje hvor målet er å redusere markedsrisikoen for fysiske salgskontrakter. Porteføljen består av finansielle kraftkontrakter med løpetid inntil 5 år.

Statkraft har også forpliktelser knyttet til finansielle kraftkontrakter, fysiske kraftkjøpskontrakter og fysiske gasskjøpskontrakter. Markedsrisikoen i disse kontraktene er knyttet til fremtidige priser for kraft, kull, gass og oljeprodukter.

Finansielle kontrakter og innebygde derivater i fysiske salgskontrakter vurderes til virkelig verdi, øvrige salgskontrakter inngått til eget bruk kvalifiserer ikke for balanseføring og resultatføres som del av normalt kjøp og salg.

Kraft og gasskjøpskontrakter vurderes til virkelig verdi i henhold til IAS 39.

Nordisk og kontinental forvaltningsportefølje Statkraft har en nordisk og en kontinental forvaltningsportefølje som forvaltes henholdsvis i Oslo og i Düsseldorf. Porteføljeforvaltning er en markedsaktivitet hvor Statkraft benytter markedet og porteføljerisiko og foretar finansielle handel for å skape verdier i futures og forward-markedet i tillegg til fysisk produksjon og handel. Målsetningen til porteføljeforvaltningen er å optimere salgsinntektene og samtidig redusere risikoen for porteføljen som helhet.

Fullmakter til å inngå finansielle kontrakter er basert på volumgrenser i forhold til tilgjengelig produksjon. Risikoen kvantifiseres ved å foreta simuleringer av ulike scenarier for relevante risikofaktorer.

Forvaltningsporteføljene består hovedsakelig av finansielle kontrakter for kraft, CO₂, kull, gass og oljeprodukter. Kontraktene er handlet over kraftbørser og mot bilaterale kontrakter. I all hovedsak har de løpetider som ligger innenfor fem år.

Kontraktene vurderes til virkelig verdi i henhold til IAS 39.

Trading og Origination Statkraft har ulike porteføljer for Trading og Origination som forvaltes uavhengig av konsernets forventede kraftproduksjon. Det er etablert team i Oslo, Trondheim, Stockholm, London, Amsterdam, Düsseldorf i tillegg til Brasil og India. Porteføljene agerer i markedet med tanke på gevinster fra endringer i markedsverdier for energi- og energirelaterte produkter samt gevinster på ikke-standard kontrakter.

Tradingaktivitetene innebærer kjøp og salg av standardiserte og likvide produkter. Det handles med CO₂- og kraftprodukter i tillegg til grønne sertifikater, gass og oljeprodukter. Kontraktene i tradingporteføljene har løpetider fra 0–5 år.

Originationaktivitetene inkluderer kjøp og salg både av standard og strukturerte produkter. Strukturerte produkter kan være kraftkontrakter med en spesiell timeprofil, langsiktige kontrakter eller kraftkontrakter i forskjellige valutaer. Handler med transportkapasitet over grenser og virtuelle kraftverkskontrakter er også inkludert i aktivitetene. Som hovedregel brukes noterte likvide kontrakter på systempris, områdepriser og valuta til å redusere risikoen som handel med strukturerte produkter og kontrakter medfører. Majoriteten av kontraktene i porteføljen har løpetider opptil fem år, men enkelte kontrakter har løpetid til og med 2022.

Statkraft har allokert risikokapital for Trading og Origination virksomheten. Det er etablert klare retningslinjer for hvilke produkter det kan handles med. Fullmaktene for Trading og Origination aktivitetene følges ved fastsatte grenser for Value-at-Risk og Profit-at-Risk. Begge metodene beregner det maksimale tap en portefølje vil kunne

Note 7 fortsettelse

bli påført med en gitt sannsynlighet over en gitt periode. Kreditt- og operasjonell risiko er også kvantifisert mot den allokerte risikokapitalen.

Alle kontrakter i Trading og Origination med unntak av kraftkjøpskontrakter inngått med mindre produsenter av fornybar energi i Tyskland og Storbritannia vurderes til virkelig verdi i henhold til IAS 39.

VALUTA- OG RENTERISIKO

Innenfor finansaktivitetene i konsernet eksponeres Statkraft for to hovedtyper av markedsrisiko; valutarisiko og renterisiko. Statkraft benytter valuta- og rentederivater som ledd i risikostyringen.

Rentebytteavtaler, valuta- og rentebytteavtaler og valutaterminkontrakter brukes for å oppnå ønsket valuta og rentestruktur på selskapets låneportefølje. Valutaterminkontrakter anvendes også for å sikre kontantstrømmer i utenlandsk valuta.

I det følgende beskrives hvordan Statkraft håndterer hver av disse risikoene.

Valutarisiko Statkraft har valutarisiko i form av transaksjonsrisiko som i hovedsak er knyttet til kraftsalgsinntekter, investeringer, utbytte fra datterselskaper og tilknyttede selskaper i utenlandsk valuta. Balanserisiko knytter seg til eierandeler i utenlandske datterselskaper i Belgia, Storbritannia, Sverige, Albania, Tyrkia og Tyskland, samt i SN Power som har funksjonell valuta i US Dollar. Det er også balanserisiko i eierandeler ved enkelte tilknyttede selskaper.

Oppgjørsv valutaen for Statkrafts kraftbørs er euro, og alle kontrakter som inngås over kraftbørs nomineres i euro og har således en eksponering mot euro. Det oppstår tilsvarende valutaeksponering ved krafthandel på andre børser med annen valuta enn euro. Statkraft sikrer valutaeksponeringen knyttet til kontantstrømmer fra kraftsalg av fysiske kontrakter og finansiell handel på kraftbørs, investeringer, utbytter og andre valutaeksponeringer i henhold til selskapets finansstrategi. Økonomisk sikring oppnås ved å benytte finansielle derivater og lån i valuta som sikringsinstrumenter. Det er få av sikringsrelasjonene som oppfyller kravene til regnskapsmessig sikring i henhold til IAS 39.

Renterisiko Statkrafts renterisikoeksponering er i hovedsak knyttet til gjeldsporteføljen. Det er etablert rammer for rentestyring med utgangspunkt i en fordeling mellom flytende og fast rente. Flytende renteandel skal ligge i intervallet 25-75 %. Den delen av porteføljen som er eksponert mot fast rente skal ha en gjenværende løpetid på minimum fem år. Strategi for styring av renterisiko er fastsatt med utgangspunkt i et formål om mest mulig kostnadseffektiv finansiering, men samtidig med et ønske om en viss stabilitet og forutsigbarhet i finanskostnadene.

Etterlevelse av rammen for valuta- og renterisiko følges opp løpende av den uavhengige middle office-funksjonen. Ansvar for henholdsvis inngåelse og oppfølging av posisjoner er underlagt arbeidsdeling og tilordnet adskilte organisatoriske enheter. Det rapporteres jevnlig til konserndirektør og CFO hvilken renteeksponering som eksisterer per valuta i forhold til fastsatte rammer i finansstrategien.

Note 8 Analyse av markedsrisiko

Statkraft følger opp markedsrisiko innenfor energidisponeringen, porteføljer for Trading og Origination, valuta- og renteposisjoner, nettinntekter og sluttbrukervirksomhet og fjernvarme.

Konsernet kvantifiserer risiko som avvik fra forventet resultat etter skatt med et gitt konfidensnivå (Value-at-Risk). Markedsrisiko inngår i disse beregningene, og beregningene benyttes både i oppfølgingen av virksomhetsområdene/porteføljene og på konsernnivå som del av rapporteringen til konsernledelsen og styret. Risikomålet for markedsrisiko skal med 95 % sannsynlighet dekke alle potensielle tap (avvik fra forventning) knyttet til markedsrisiko på balansedagens posisjoner i løpet av ett år. Statistiske metoder er lagt til grunn for beregningene av usikkerheten i de underliggende instrumentene/prisene og sammenhengen mellom disse.

Tidshorizonten for beregningene er ett år. For kontrakter med eksponering utover ett år, er det bare usikkerheten i dette året som gjenspeiles i beregningene. Eksponeringen kan være faktisk eksponering eller en forventet maksimal utnyttelse av rammer. Modellen tar videre hensyn til samvariasjon, både innen de enkelte områdene og mellom områdene.

Total markedsrisiko er beregnet til 1985 millioner kroner pr 31. desember 2013. Sammenlignet med året før er det en økning for Trading og Origination, som bare delvis motvirkes av redusert markedsrisiko i energidisponering og reduserte diversifiserings-effekter. Økningen i Trading og Origination skyldes i hovedsak en endring i beregningsmåten: Fra og med 2013 er risikoen basert på tildelt risikokapital mot tidligere bare andelen faktisk benyttet. Begrunnesen for endringen er at andelen faktisk benyttet risikokapital bare gir et øyeblikksbilde, mens totalt tildelt risikokapital gir et bedre uttrykk for hvilken risiko det må tas høyde for innenfor gjeldende system.

Diversifiseringseffekten fremkommer som forskjellen mellom sum markedsrisiko innen de spesifiserte områdene og total markedsrisiko der man tar hensyn til samvariasjonen mellom for eksempel kraftpriser, renter og valutakurser. En vesentlig del av reduksjonen i diversifiseringseffekten skyldes en endring i måten denne er beregnet.

Beløp i mill. kroner	2013	2012
Markedsrisiko i energidisponeringen (volumrisiko, prisrisiko spot og sikring)	1 439	1 599
Markedsrisiko i porteføljer for Trading og Origination (ekskl. markedsadgang Tyskland og Storbritannia)	616	257
Markedsrisiko innen valuta- og renteposisjoner	35	69
Markedsrisiko i nettinntekter	30	30
Markedsrisiko i sluttbrukervirksomhet og fjernvarme	50	50
Sum markedsrisiko før diversifiseringseffekter	2 169	2 005
Diversifiseringseffekter	-185	-797
Total markedsrisiko	1 985	1 209
Diversifiseringseffekt i prosent	9 %	40 %

Spesifikasjon av valutafordeling for lån ¹⁾

Beløp i mill. kroner	2013	2012
Lån i norske kroner	14 184	16 671
Lån i svenske kroner	1 897	2 583
Lån i euro	12 047	15 413
Lån amerikanske dollar	2 773	2 478
Lån i britiske pund	5 761	-
Lån i øvrig valuta	-	9
Sum	36 663	37 154

¹⁾ Inkluderer rentebærende langsiktig gjeld, første års avdrag på rentebærende langsiktig gjeld, sertifikater og valutaeffekten av rente- og valutabytteavtaler.

Spesifikasjon av renter per valuta ¹⁾

	2013	2012
Nominell gjennomsnittlig rente, norske kroner	4,80 %	4,50 %
Nominell gjennomsnittlig rente, svenske kroner	1,30 %	2,50 %
Nominell gjennomsnittlig rente, euro	3,60 %	3,60 %
Nominell gjennomsnittlig rente, amerikanske dollar	3,50 %	3,90 %
Nominell gjennomsnittlig rente, britiske pund	1,20 %	-

¹⁾ Inkluderer rentebærende langsiktig gjeld, første års avdrag på rentebærende langsiktig gjeld, sertifikater, rentebytteavtaler og rente- og valutabytteavtaler.

Rentebinding låneportefølje ¹⁾

Beløp i mill. kroner	2014	Fremtidige rentereguleringer			Sum
		1-3 år	3-5 år	5 år og senere	
Lån i norske kroner	9 288	-2 038	1 964	4 971	14 184
Lån i svenske kroner	1 888	9	-	-	1 897
Lån i euro	5 881	83	1 328	4 755	12 047
Lån i amerikanske dollar	1 086	-	-	1 687	2 773
Lån i britiske pund	70	5 131	149	410	5 761
Sum	18 213	3 186	3 442	11 823	36 663

¹⁾ Inkluderer rentebærende langsiktig gjeld, første års avdrag på rentebærende langsiktig gjeld, sertifikater og valutaeffekten av rente- og valutabytteavtaler.

Fordelingen mellom år hensyntar rentereguleringen i rentebytteavtaler og rente- og valutabytteavtaler.

Kortsiktige finansielle plasseringer – obligasjoner per debitorkategori

Beløp i mill. kroner	2013	2012	Mod. durasjon	2013 Gj.snittrente (%)
Forretnings- og sparebanker	109	108	3,03	2,70 %
Industri	44	30	2,27	2,82 %
Offentlig sektor	77	97	2,45	2,02 %
Sum	230	235		

Note 9 Kredittrisiko og likviditetsrisiko

KREDITTRISIKO

Kredittrisiko er risikoen for at en part i et finansielt instrument vil påføre den annen part et finansielt tap ved å ikke innfri sin forpliktelse. Statkraft påtar seg motpartsrisiko ved krafthandel og fysisk salg, ved plassering av overskuddslikviditet og ved handel med finansielle instrumenter.

For finansielle energikontrakter som gjøres opp mot energibørs, forutsettes ingen motpartsrisiko. For alle andre inngåtte energikontrakter fastsettes rammene mot den enkelte motpart med utgangspunkt i en intern kredittvurdering. Motpartene blir her gruppert i ulike klasser. Den interne kredittvurderingen er basert på finansielle nøkkeltall. Bilaterale kontrakter er underlagt rammer for hver motpart både med hensyn til volum, beløp og varighet.

Statkraft har nettingavtaler med flere av sine motparter innenfor energihandelen. Ved mislighold av forpliktelsen gir nettingavtalene en rett til sluttoppgjør hvor alle fremtidige kontraktsposisjoner motregnes og gjøres opp. Statkraft har gode oppfølgingsrutiner som bidrar til at utestående fordringer innbetales i henhold til avtale. Aldersfordelte kundelister følges opp kontinuerlig. Hvis en kontraktsmotpart får betalingsproblemer følges særskilte prosedyrer.

Plassering av konsernets overskuddslikviditet er i hovedsak fordelt på institusjoner med A-rating eller bedre. For plassering av overskuddslikviditet fastsettes rammene mot den enkelte motpart med utgangspunkt i en intern kredittvurdering som vedtas av konsernsjefen.

For en betydelig andel av Statkrafts finansielle derivater er det inngått avtale om ukentlig kontantoppgjør av markedsverdien med sine

motparter (kontantsikkerhet), slik at motpartseksponeringen knyttet til disse avtalene er sterkt redusert. Kontantsikkerhet gjøres opp ukentlig og er ikke nødvendigvis sammenfallende med 31. desember. Det vil derfor kunne være utestående kredittrisiko ved årsslutt. Det er også etablert samme avtaler for enkelte motparter for finansielle kraftkontrakter.

For å redusere kredittrisikoen i forbindelse med investeringer benyttes i noen tilfeller bankgarantier eller morselskapsgarantier ved inngåelsen av en avtale. Banken som utsteder garantien må være en internasjonal forretningsbank med krav til minimumsrating. Ved morselskapsgarantier kategoriseres morselskapet på ordinær måte i den interne kredittvurderingen. Datterselskap kategoriseres ikke høyere enn morselskap. Ved bankgarantier og morselskapsgarantier vil motparten klassifiseres i samme klasse som garantiutsteder. Rammene for eksponering mot enkeltmotparter overvåkes kontinuerlig og rapporteres jevnlig til ledelsen. I tillegg kvantifiseres motpartsrisikoen ved å kombinere eksponeringen med sannsynligheten for mislighold for de enkelte motpartene. Den samlede motpartsrisikoen beregnes og rapporteres for alle relevante enheter, i tillegg til at den konsolideres på konsernnivå og inngår i konsernriskostyringen.

Risiko for at motparter ikke har økonomisk evne til å oppfylle sine forpliktelser anses for å være begrenset. Historisk har det vært lave tap på fordringer.

Statkrafts brutto eksponering for kredittrisiko tilsvarer innregnede verdier av finansielle eiendeler. I den grad det er stilt relevant sikkerhet av vesentlig betydning er dette gjengitt nedenfor.

Beløp i mill. kroner	Note	2013	2012
Brutto eksponering kredittrisiko:			
Øvrige finansielle anleggsmidler	25	2 540	10 714
Derivater	28	10 854	10 393
Fordringer	27	9 597	9 638
Kortsiktige finansielle plasseringer		464	457
Bankinnskudd, kontanter og lignende	29	7 779	5 552
Sum		31 234	36 753
Eksponering avdempet av sikkerheter (garantier, kontantsikkerhet mv):			
Derivater	31	-938	-2 957
Netto eksponering kredittrisiko		30 957	33 796

LIKVIDITETSRISIKO

Statkraft påtar seg likviditetsrisiko ved at løpetiden på finansielle forpliktelser ikke sammenfaller med den kontantstrømmen som eiendelene genererer. I tillegg har Statkraft likviditetsrisiko ved løpende kontantutlegg ved sikkerhetsstillelse knyttet til både handel i finansielle kraftkontrakter og finansielle derivater. Likviditetsrisikoen minimeres gjennom følgende verktøy; likviditetsprognose, rapportering av kortsiktig likviditetsmåltall, krav til likviditetsreserve, krav til minimum kontantbeholdning og krav til garantier i forbindelse med krafthandel.

Det utarbeides likviditetsprognoser for planlegging av fremtidige finansieringsbehov samt plassering av konsernets overskuddslikviditet.

Et eget måltall for kortsiktig likviditetskapasitet, som reflekterer Statkrafts evne til å dekke sine fremtidige forpliktelser, er inkludert i konserndirektørens (CFO) balanserte målstyring. Målsetninger er knyttet opp mot Statkrafts ønske om en tilfredsstillende likviditetsreserve bestående av tilgjengelig kontantbeholdning, finansielle plasseringer og ubenyttede trekkfasiliteter for å dekke blant annet refinansieringsrisiko og i tillegg fungere som en buffer i forhold til volatilitet i konsernets kontantstrømmer.

Det er etablert en garantiramme for å kunne møte betydelige svingninger i sikkerhetskrav overfor kraftbørser knyttet til finansielle kraftkontrakter. Garantien reduserer volatiliteten i konsernets kontantstrømmer betydelig.

Forfallsplan eksterne langsiktige forpliktelser

Beløp i mill. kroner	2014	2015	2016	2017	2018	Etter 2018
Avdrag på obligasjonslån i det norske markedet	-	-	-	-	-	400
Avdrag på eksterne lån i døtre og andre lån	3 624	7 002	4 700	5 805	470	14 988
Rentebetalinger	1 674	1 394	1 199	977	783	1 729
Sum	5 298	8 396	5 899	6 782	1 253	17 117

Fordeling av udiskontert verdi på tidsperioder

Konsernet har en stor beholdning av finansielle instrumenter, vist som derivater i balansen. For derivater med negativ markedsverdi der kontraktsmessige forfall er avgjørende for forståelsen av tidspunktet for kontantstrømmene, er de udiskonterte verdiene fordelt på tidsperioder som vist i tabellen under.

Beløp i mill. kroner	2014	2015	2016	2017	2018	Etter 2018
Energiderivater	3 062	826	564	401	193	228
Rente- og valutaderivater	551	1 644	215	160	249	703
Sum derivater	3 613	2 470	779	561	441	931

Note 10 Finansielle instrumenter

Finansielle instrumenter utgjør en stor del av Statkrafts totale balanse og har vesentlig betydning for konsernets finansielle stilling og resultat. Det største omfanget av finansielle instrumenter finnes i hovedkategoriene energihandel og finansaktiviteter. I tillegg er det finansielle instrumenter i form av kundefordringer, leverandørgjeld, kontanter, kortsiktige likviditetsplasseringer og egenkapitalinvesteringer.

Finansielle instrumenter i energihandel Innenfor energihandel benyttes finansielle instrumenter i Trading- og Origination virksomheten. Trading- og Origination virksomheten forvaltes uavhengig av konsernets kraftproduksjon. Formålet er å oppnå gevinster på endringer i markedsverdier for energi- og energirelaterte produkter samt gevinster på ikke-standard produkter. Finansielle instrumenter benyttes også for å oppnå løpende optimering av fremtidige inntekter av forventet produksjonsvolum. Finansielle instrumenter innenfor energihandel består hovedsakelig av finansielle og fysiske avtaler om kjøp og salg av kraft, gass, olje, kull, CO₂-kvoter og grønne sertifikater. Balanseførte derivater er vist på egne linjer i balansen og vurderes til virkelig verdi med verdiendring over resultatet. Som følge av at konsernets

framtidige egenproduksjon av kraft ikke kvalifiserer for balanseføring etter reglene i IFRS vil effekten av verdiendringer på finansielle energiderivater kunne gi store resultateffekter uten at dette nødvendigvis gjenspeiler underliggende virksomhet.

Finansielle instrumenter i finansaktiviteter Finansielle instrumenter innenfor finansaktiviteter består hovedsakelig av lån, rentebytteavtaler, rente- og valutabytteavtaler og valutaterminer. Finansielle derivater benyttes som sikringsinstrumenter i henhold til konsernets økonomiske sikringsstrategi. Sikringsobjektene er eiendeler i fremmed valuta, fremtidige kontantstrømmer eller finansielle låneforhold vurdert til amortisert kost. Utvalgte låneforhold hvor det er byttet fra fast til flytende rente (virkelig verdisikring), sikring av enkelte nettoinvesteringer i utenlandske enheter samt kontantstrømsikringer, er vist som regnskapsmessig sikringsforhold i henhold til IAS 39. Verdiendringer på finansielle instrumenter som ikke er en del av et regnskapsmessig sikringsforhold, vil medføre volatilitet i resultatet uten at dette fullt ut gjenspeiler de økonomiske realiteter.

VIRKELIG VERDI AV ENERGIDERIVATER

Virkelig verdi av energiderivater fastsettes til noterte priser når markedspriser er tilgjengelig. Virkelig verdi av øvrige energiderivater beregnes ved å diskontere forventede framtidige kontantstrømmer. Nedenfor følger en beskrivelse av forutsetninger og parametere som anvendes ved fastsettelse av virkelig verdi.

Kraftpris Kraftbørskontrakter verdsettes mot noterte sluttkurser på balansedagen. Sluttkursene blir diskontert.

For andre bilaterale kraftkontrakter fastsettes forventet fremtidig kontantstrøm på basis av markedspriskurve på balansedagen. Markedspriskurven for de fem nærmeste årene fastsettes på grunnlag av noterte sluttkurser på kraftbørser. For tidshorison utover seks år justeres priskurven med forventet inflasjon.

Flere kraftkontrakter refererer til områdepriser. Disse kontraktene verdsettes til noterte sluttkurser på kraftbørser. Egne modeller benyttes for områdepriser uten noterte sluttkurser. Dersom kontraktene strekker seg ut over den horisonten som kvoterer på kraftbørser, justeres prisen med forventet inflasjon.

Råvarer Statkraft har energikontrakter hvor kontraktsprisen er indeksert til prisutviklingen på råvarer som gass, oljeprodukter og kull. Ved verdsettelsen av disse kontraktene benyttes det forwardpriser fra relevante råvarebørser og større finansinstitusjoner. Dersom det ikke finnes noteringer for hele den aktuelle tidshorisonen, inflasjonsjusteres råvareprisene fra siste noterte pris i markedet.

CO₂-kontrakter CO₂-kontrakter vurderes på grunnlag av forwardprisen på EU Allowance (EUA) -kvoter og Certified Emission Reduction (CER) -kvoter. For tidshorison utover ni år justeres priskurven med forventet inflasjon. Grønne sertifikater verdsettes til forwardpris og inflasjonsjusteres fra siste noterte pris.

Valuta Flere kraftkontrakter har priser i ulike valutaer. Noterte valutakurser fra European Central Bank (ECB) anvendes ved verdsettelsen av kontrakter i utenlandsk valuta. Dersom det ikke finnes kvoteringer for hele den aktuelle tidshorisonen, benyttes rentepariteten for beregning av valutakurser.

Renter Markedsrentekurven er lagt til grunn ved diskonteringen av derivater. Markedsrentekurven utarbeides basert på tilgjengelig swaprente fra større finansinstitusjoner. Kredittpåslag legges til markedsrentekurven i tilfeller hvor kredittisiko er relevant. Dette gjelder alle eksterne bilaterale kontrakter klassifisert som eiendel og forpliktelse.

VIRKELIG VERDI AV EGENKAPITALINVESTERINGER I CO₂-FOND

Egenkapitalinvesteringer i CO₂-fond verdsettes ved diskontering av forventede fremtidige kontantstrømmer. Forventede antall kvoter som deles ut fra fondet er et skjønnsmessig estimat. Prisforutsetningen for CO₂-kontrakter er beskrevet over.

VIRKELIG VERDI AV VALUTA- OG RENTEDERIVATER

Virkelig verdi av rentebytteavtaler, samt rente- og valutabytteavtaler fastsettes ved å diskontere forventede fremtidige kontantstrømmer til nåverdier ved bruk av tilgjengelige markedsrenter og noterte valutakurser fra ECB. Verdsettelse av valutaterminer er basert på noterte valutakurser, hvorav forward valutakurser avledes. Beregnede nåverdier rimelighetsvurderes mot beregninger foretatt av motpartene i kontraktene.

VIRKELIG VERDI AV KORTSIKTIGE FINANSIELLE PLASSERINGER

Sertifikater og obligasjoner Sertifikater og obligasjoner er vurdert til noterte priser

Aksjer og andeler Aksjer og andeler er vurdert til noterte priser for likvide verdipapirer. For andre verdipapirer er verdsettelse foretatt ved diskontering av forventede fremtidige kontantstrømmer.

VIRKELIG VERDI AV LANGSIKTIG GJELD, FØRSTE ÅRS AVDRAG PÅ LANGSIKTIG GJELD OG SERTIFIKATGJELD

Virkelig verdi er beregnet på grunnlag av forventede fremtidige kontantstrømmer diskontert til nåverdier. Beregning av forventede fremtidige kontantstrømmer og diskontering av disse, skjer ved bruk av tilgjengelige markedsrenter (swap-kurve) med påslag for kredittisiko og noterte valutakurser.

Note 10 fortsettelse

Eiendeler og forpliktelser innregnet til amortisert kost

Beløp i mill. kroner	Note	2013 Innregnet verdi	2013 Virkelig verdi	2012 Innregnet verdi	2012 Virkelig verdi
Finansielle eiendeler vurdert til amortisert kost					
Lån til tilknyttede selskaper	25	1 420	1 420	1 066	1 066
Obligasjoner og øvrige langsiktige fordringer	25	880	880	775	775
Kundefordringer	27	6 833	6 833	7 114	7 114
Periodiserte inntekter mv	27	1 086	1 086	1 008	1 008
Kortsiktige lån til tilknyttede selskaper	27	48	48	137	137
Forskuddsbetalt skatt	27	73	73	510	510
Fordringer knyttet til kontantsikkerhet	27	1 191	1 191	291	291
Andre fordringer	27	367	367	579	579
Kontanter og bankinnskudd	29	6 222	6 222	4 796	4 796
Sum		18 120	18 120	16 276	16 276

Finansielle forpliktelser vurdert til amortisert kost

Obligasjonslån i det norske markedet	31	-400	-500	-400	-478
Eksterne lån i datterselskaper og andre lån	31	-32 964	-35 296	-33 117	-35 131
Gjeld knyttet til kontantsikkerhet	31	-938	-938	-2 957	-2 957
Sertifikatgjeld	31	-	-	-700	-700
Kassekreditt	31	-	-	-96	-96
Første års avdrag på langsiktig gjeld	31	-3 624	-3 661	-3 313	-3 371
Andre kortsiktig lån	31	-25	-25	-42	-42
Leverandørgjeld	32	-693	-693	-1 458	-1 458
Skyldige offentlige avgifter	32	-1 966	-1 966	-1 916	-1 916
Øvrig rentefri gjeld	32	-6 522	-6 522	-4 645	-4 645
Sum		-47 132	-49 601	-48 644	-50 794

Eiendeler og forpliktelser innregnet til virkelig verdi, fordelt på nivå for virkelig verdi-måling

Selskapet klassifiserer virkelig verdimålinger ved å bruke et virkelig verdi-hierarki som reflekterer betydningen av data som brukes i utarbeidelsen av målingene. Virkelig verdi-hierarkiet har følgende nivåer:

Nivå 1: Ikke justerte noterte priser i aktive markeder for identiske eiendeler eller forpliktelser.

Nivå 2: Andre data enn de noterte prisene som inngår i nivå 1, som er observerbare for eiendelen eller forpliktelsen enten direkte, det vil si som priser, eller indirekte, det vil si avledet fra priser.

Nivå 3: Data for eiendelen eller forpliktelsen som ikke bygger på observerbare markedsdata

2013

Beløp i mill. kroner	Note	Virkelig verdi måling ved periodeslutt i henhold til:			Virkelig verdi
		Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	
Finansielle eiendeler vurdert til virkelig verdi					
Energiderivater	28	765	4 064	2 850	7 678
Valuta- og rentederivater	28	-	3 175	-	3 175
Kortsiktige finansielle plasseringer		464	-	-	464
Pengemarkedsfond, sertifikater, gjeldsbrev, obligasjoner	29	1 557	-	-	1 557
Sum		2 786	7 239	2 850	12 875

Tilgjengelig for salg finansielle eiendeler

Andre aksjer og andeler	25	50	190	-	240
Sum		50	190	-	240

Finansielle forpliktelser pliktig vurdert til virkelig verdi

Energiderivater	28	-569	-1 799	-3 532	-5 900
Valuta- og rentederivater	28	-38	-4 165	-	-4 204
Egenkapitalinvestering CO ₂ -fond		-	-	-	-
Sum		-607	-5 964	-3 532	-10 103

Note 10 fortsettelse

2012

Beløp i mill. kroner	Note	Virkelig verdi måling ved periodeslutt i henhold til:			Virkelig verdi
		Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	
Finansielle eiendeler vurdert til virkelig verdi					
Energiderivater	28	19	4 273	2 385	6 677
Valuta- og rentederivater	28	-	3 717	-	3 717
Kortsiktige finansielle plasseringer		457	-	-	457
Pengemarkedsfond, sertifikater, gjeldsbrev, obligasjoner	29	755	-	-	755
Sum		1 231	7 990	2 385	11 606

Tilgjengelig for salg finansielle eiendeler

Andre aksjer og andeler	25	8 873	-	-	8 873
Sum		8 873	-	-	8 873

Finansielle forpliktelser pliktig vurdert til virkelig verdi

Energiderivater	28	-22	-3 958	-4 070	-8 050
Finansposter	28	-	-2 293	-	-2 293
Egenkapitalinvestering CO ₂ -fond		-	-	-36	-36
Sum		-22	-6 251	-4 106	-10 379

Urealiserte verdiendringer totalt

Beløp i mill. kroner	Note	2013	2012
Energikontrakter	20	3 066	-569
Valuta- og rentekontrakter	20	-10 860	2 022
Sum		-7 795	1 452

Eiendeler og forpliktelser målt til virkelig verdi basert på nivå 3

Beløp i mill. kroner	Finansielle eiendeler vurdert til virkelig verdi	Finansielle forpliktelser vurdert til virkelig verdi	Totalt
Inngående balanse 01.01.2013	2 385	-4 106	-1 721
Urealiserte verdiendringer, inkludert omregningseffekter	468	697	1 165
Tilgang	-	-127	-127
Flyttet fra nivå 3	-3	4	1
Utgående balanse 31.12.2013	2 850	-3 532	-682

Netto realisert gevinst (+)/tap (-) for 2013 **934**

Inngående balanse 01.01.2012	3 714	-5 364	-1 650
Urealiserte verdiendringer, inkludert omregningseffekter	-1 295	488	-807
Kjøp	-	-27	-27
Flyttet fra nivå 3	-34	797	763
Utgående balanse 31.12.2012	2 385	-4 106	-1 721

Netto realisert gevinst (+)/tap (-) for 2012 **-271**

Sensitivitetsanalyse av faktorer klassifisert til nivå 3

Beløp i mill. kroner	10 % reduksjon	10 % økning
Netto effekt på kraftpriser	-112	103
Netto effekt på gasspriser	60	-59

Årsaken til at endringene ikke er symmetriske er volumfleksibilitet i kontraktene som begrenser nedsiden.

Note 11 Regnskapsmessig sikring

Virkelig verdisikring Tre låneforhold er behandlet som virkelig verdisikring. Utstedte obligasjonslån er utpekt som sikringsobjekt i sikringsforholdene, og tilhørende rentebytteavtaler er pekt ut som sikringsinstrumenter.

Sikringsobjektene er utstedte fastrenteobligasjoner pålydende totalt 1200 millioner euro. Sikringsinstrumentene er rentebytteavtaler pålydende 1200 millioner euro inngått med større banker som motpart. Avtalene bytter rente fra fast til flytende 3 og 6 måneders EURIBOR. Det er tilnærmet full korrelasjon mellom de kritiske betingelser i sikringsobjekt og sikringsinstrument, og det legges til grunn 90–110 % sikringseffektivitet. Ineffektiviteten i sikringen innregnes i resultatregnskapet.

Sikring av nettoinvestering i utenlandsk virksomhet 1000 millioner euro av eksternt gjeld i Statkraft AS inngår i regnskapsmessig sikring av nettoinvesteringen i Statkraft Treasury Center. I tillegg inngår

220 millioner britiske pund i syntetisk gjeld i regnskapsmessig sikring av nettoinvesteringen i Statkraft UK Ltd. Valutaeffektene fra gjelden føres mot utvidet resultat. Den akkumulerte effekten av sikringene er at -742 millioner kroner er ført mot utvidet resultat som en negativ effekt ved utgangen av 2013. Årets effekt av sikringene er at 1374 millioner kroner er ført mot utvidet resultat som en negativ effekt.

Kontantstrømsikring Som hovedregel etableres ikke regnskapsmessig kontantstrømsikring. Det er imidlertid etablert noen sikringsforhold i SN Power og Kraftwerksgesellschaft Herdecke GmbH & Co KG. SN Power har etablert kontantstrømsikring av valuta knyttet til ulike investeringer på til sammen 97 millioner US dollar. I tillegg er det etablert sikring av lån med flytende rente ved hjelp av rentebytteavtaler, hvor renten byttes fra flytende til fast. Totalt er det sikret lån på 258 millioner US dollar i SN Power og 44 millioner euro i Herdecke.

Virkelig verdi av sikringsinstrumenter

Beløp i mill. kroner	2013	2012
Sikringsinstrumenter i virkelig verdisikring	1 036	1 224
Sikringsinstrumenter i kontantstrømsikring ¹⁾	-152	-337
Sikringsinstrumenter i nettoinvestering i utenlandsk virksomhet ²⁾	-742	632
Sum virkelig verdi av sikringsinstrumenter	142	1 519

¹⁾ Verdien representerer virkelig verdi på sikringsinstrumentene. Endring i virkelig verdi er ført mot utvidet resultat.

²⁾ Verdien representerer valutaeffekten fra sikringsinstrumentene. Valutaeffekten er ført mot utvidet resultat.

Andre opplysninger om virkelig verdisikring

Beløp i mill. kroner	2013	2012
Netto gevinst (+)/tap (-) i resultatregnskapet på sikringsinstrumenter	-312	46
Netto gevinst (+)/tap (-) i resultatregnskapet på sikringsobjekter, relatert til den sikrede risiko	316	-43
Sikringsineffektivitet	4	3

Note 12 Salgsinntekter

Statkrafts inntekter kommer fra spotsalg, salg på kontrakter til industrien, finansiell handel, nettvirksomhet, samt fjernvarme og kraftsalg til sluttbruker.

Statkraft optimaliserer sin vannkraftproduksjon i Norden ut fra en vurdering av verdien av tilgjengelig vann mot faktisk og forventet fremtidig spotpris. Dette gjøres uavhengig av inngåtte kontrakter. Når

fysiske leveringsforpliktelser avviker fra den faktiske produksjonen, kjøpes eller selges differansen i spotmarkedet. Nødvendige spotkjøp regnskapsføres som en korreksjon mot kraftsalg.

Fysiske og finansielle kontrakter benyttes for å optimere den underliggende produksjonen i form av inngåelse av salgs- eller kjøpsposisjoner. Se note 7 for en nærmere beskrivelse av disse kontraktene.

Beløp i mill. kroner	2013	2012
Fysisk spotsalg, inkludert grønne sertifikater	31 742	24 499
Konsesjonskraft til myndighetsbestemte priser ¹⁾	341	307
Langsiktige kontrakter ²⁾	8 234	4 566
Nordisk og kontinental forvaltningsportefølje	727	596
Trading og Origination (ekskl. markedsadgang Tyskland og Storbritannia)	681	726
Nettvirksomhet	1 184	1 071
Sluttbrukervirksomhet	4 603	4 024
Fjernvarme	684	655
Annet	-66	3
Valutasikring energikontrakter	8	1
Salgsinntekter	48 138	36 447

¹⁾ Statkraft har leveringsforpliktelse til kommuner som har rett til å kjøpe kraft til konsesjonspris.

²⁾ Statkraft har flere fysiske kontraktsforpliktelser av varierende varighet både til norske og utenlandske kunder.

Note 13 Andre driftsinntekter

Beløp i mill. kroner	2013	2 012
Inntekter ved utleie av kraftverk	643	419
Øvrige leieinntekter og salg av tjenester	38	15
Øvrige driftsinntekter	873	1 138
Sum	1 554	1 571

Note 14 Energikjøp

Beløp i mill. kroner	2013	2012
Gasskjøp	2 749	2 347
Energikjøp fra eksterne produsenter ¹⁾	17 344	11 894
Sluttbrukervirksomhet	4 234	3 931
Sum	24 327	18 172

¹⁾ Energikjøp fra eksterne produsenter økte betydelig på grunn av at Statkraft fra 2012 tilbyr markedsadgang til mindre produsenter av fornybar energi i Tyskland og Storbritannia. Beløpet inkluderer variabel leieutgift med 1200 millioner kroner (UK PPA), se note 35. Kontraktene bruttoføres i resultatregnskapet og vil fremgå i postene energikjøp og netto fysisk sopsalg. Se note 12.

Note 15 Lønnskostnader og antall årsverk

Beløp i mill. kroner	2013	2012
Lønn	2 304	2 135
Arbeidsgiveravgift	348	326
Pensjonskostnader	382	462
Andre ytelser	102	122
Sum	3 136	3 046

Pensjonskostnader er nærmere omtalt i note 16.

	2013	2012
Gjennomsnittlig antall årsverk konsern	3 484	3 417
Antall årsverk per 31.12.	3 493	3 475

Note 16 Pensjoner

Konsernets pensjonsordninger per 31. desember 2013 er i hovedsak ytelsesordninger for ansatte i Norge. For konsernets ansatte utenfor Norge er det i begrenset omfang opprettet innskuddsplaner eller ytelsesplaner i samsvar med lokale lover.

Ytelsesplaner i fondsbaserte ordninger Konsernselskaper i Norge har organisert pensjonsordningene i Statens pensjonskasse (SPK), egne pensjonskasser, samt i forsikringsselskaper. Ansatte i konsernets selskaper i Norge deltar i offentlige tjenestepensjonsordninger i henhold til Lov om Statens pensjonskasse, overføringsavtalen og regelverket for offentlige tjenestepensjoner. 2534 ansatte og 1344 pensjonister var dekket gjennom ytelsesplaner per 31. desember 2013.

De kollektive pensjonsordningene omfatter alders-, uføre-, ektefelle- og barnpensjon. Alderspensjonen utgjør ved full opptjening 66 % av pensjonsgrunnlaget for lønn opp til 12G. Alle født i 1943 eller senere vil få pensjonen sin levealdersjustert. Levealdersjusteringen kan føre til en pensjonsutbetaling som er mindre enn 66 % av pensjonsgrunnlaget. Medlemmer i offentlige tjenestepensjonsordninger som er født i 1958 eller tidligere har individuell garanti som likevel sikrer utbetaling av 66 % ved full opptjening.

Pensjonsytelsene samordnes med folketrygdens ytelser. Majoriteten av selskapene har avtalefestet førtidspensjonsordning (AFP) for ansatte fra 62 år.

Ansatte som slutter før pensjonsalder får en oppsatt pensjonsrettighet ved en opptjeningstid på minst tre år.

Statens pensjonskasse (SPK) Selskapene som har sine ordninger i SPK betaler inn en årlig premie og er ansvarlig for finansieringen av ordningen, men hefter ikke for oppsatte rettigheter. Pensjonsutbetalingene fra SPK er garantert av den norske stat (Lov om Statens pensjonskasse § 1).

SPK forvalter ikke et reelt fond, men det simuleres en forvaltning av fondsmidler som om midlene var plassert i statsobligasjoner med 1-, 3-, 5- eller 10-årige norske statsobligasjoner eller en kombinasjon av disse. I simuleringen legges det til grunn at obligasjonene holdes til forfall. Pensjonsmidlene er garantert av Staten og inntil 35 % av pensjonsmidlene kan plasseres i Statens pensjonsfond utland, som er et reelt fond hvor avkastning er knyttet til markedssituasjonen. Prinsipper for investeringsvalg er nedfelt i egen investeringsstrategi for konsernets pensjonsmidler i SPK. Konsernet foretar ikke nye investeringer i Statens pensjonsfond utland.

Pensjonsordningen i Statens pensjonskasse (SPK) er lukket for nye ansatte fra og med 1. januar 2014, og ansatte per 31. desember 2013 kan frivillig velge ny tjenestepensjonsordning. Statkrafts nye tjenestepensjonsordning for ansatte i heleide selskaper i Norge er en innskuddsordning med en innskuddssats på 6 % for pensjonsgivende lønn opp til 7,1 ganger folketrygdens grunnbeløp (G) og 18 % for pensjonsgivende lønn mellom 7,1G og 12G.

Pensjonskassene og forsikringsselskapene Pensjonskassene og forsikringsselskapene har plassert pensjonsmidlene i en diversifisert portefølje av norske og utenlandske rentebærende papirer, norske og utenlandske aksjer, pantelån til medlemmer, hedgefond og eiendom gjennom eksterne forvaltere.

Ytelsesplaner i ikke fondsbaserte ordninger Noen konsernselskaper i Norge har i tillegg til de ovennevnte avtalene inngått en pensjonsavtale som gir ansatte med lønn over 12G rettighet til alders- og uførepensjon på 66 % av lønn overskytende 12G ved full opptjening. Som følge av nye retningslinjer for ansettelsesvilkår for ledere i statlige foretak og selskaper, fastsatt av Regjeringen 31. mars 2011, ble ordningen lukket per 30. april 2012. Medlemmer av ordningen opprettholder sine avtaler. Pensjonskassene og forsikringsselskapene har plassert pensjonsmidlene i en diversifisert portefølje av norske og utenlandske rentebærende papirer, norske og utenlandske aksjer, pantelån til medlemmer, hedgefond og eiendom gjennom eksterne forvaltere.

Medlemmer av den lukkede ordningen for ansatte med lønn over 12G som slutter før pensjonsalder får en oppsatt pensjonsrettighet ved en opptjeningstid på minst tre år.

Aktuarielle beregninger Nåverdien av ytelsesbaserte pensjonsforpliktelse og inneværende års pensjonsopptjening blir beregnet ved bruk av påløpte ytelsers metode. Netto nåverdi av pensjonsforpliktelsene opptjent på balansedagen justert for forventet fremtidig lønnsvekst frem til pensjonsalder er basert på beste estimat på forutsetninger per 31. desember 2013. Beregningene tar utgangspunkt i medlemsbestand og lønnsdata ved utgangen av året.

Estimatawik i 2013 skyldes i hovedsak oppdatert forutsetning om forventet levealder (K2013).

Forklaring for valgte forutsetninger per 31. desember 2013

Diskonteringsrenten er satt til 4,1 % for norske pensjonsordninger og er fastsatt med grunnlag i obligasjoner med fortrinnsrett (OMF). Statkraft mener at OMF-markedet representerer et dypt og likvid marked med relevante løpetider som kvalifiserer for referanserente i henhold til IAS 19.

Lønnsreguleringen for norske ordninger er beregnet som summen av forventet reallønnsvekst på 1,75 %, inflasjon på 1,75 % og et karriere-tillegg på 0,25 %.

Regulering av pensjoner under utbetaling følger for majoriteten av de norske ordningene gjennomsnittlig lønnsvekst fratrukket en fast faktor på 0,75 %. For de demografiske faktorene er tariffene K2013 og IR73 anvendt for fastsettelse av dødelighet og uførerisiko. Fastsettelse av parametere som gjelder utenlandske ytelsesordninger er tilpasset forhold i de aktuelle land.

Følgende forutsetninger er lagt til grunn	31.12.2013	01.01.2013	31.12.2012	01.01.2012
Årlig diskonteringsrente og forventet avkastning ¹⁾	4,10 %	3,80 %	3,80 %	2,80 %
Lønnsregulering	3,75 %	3,75 %	3,75 %	4,00 %
Regulering av pensjoner under utbetaling	2,75 %	2,75 %	2,75 %	3,00 %
Regulering av folketrygdens grunnbeløp	3,50 %	3,50 %	3,50 %	3,75 %
Forventet frivillig avgang				
• Opp til 45 år	3,50 %	3,50 %	3,50 %	3,50 %
• Mellom 45 og 60 år	0,50 %	0,50 %	0,50 %	0,50 %
• Over 60 år	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
Inflasjonsrate ¹⁾	1,75 %	1,75 %	1,75 %	2,00 %
Uttakstilbøyelighet AFP	10,00–30,00 %	10,00–30,00 %	10,00–30,00 %	10,00–30,00 %

¹⁾ Utenlandske enheter har diskonteringsrente, forventet avkastning og inflasjonsrate tilpasset lokale forhold.

Note 16 fortsettelse

Spesifikasjon av netto innregnet ytelsesbasert pensjonsforpliktelse

Beløp i mill. kroner	2013	2012	01.01.2012
Nåverdi av opptjent pensjonsforpliktelse for ytelsesplaner i fondsbaserte ordninger	5 638	5 118	5 923
Virkelig verdi på pensjonsmidler	4 117	3 624	3 302
Netto pensjonsforpliktelse for ytelsesplaner i fondsbaserte ordninger	1 521	1 494	2 621
Nåverdi av opptjent pensjonsforpliktelse for ytelsesplaner i ikke fondsbaserte ordninger	457	351	410
Arbeidsgiveravgift	273	255	424
Netto pensjonsforpliktelse i balansen – se note 30	2 252	2 100	3 455

Bevegelse i ytelsesbasert pensjonsforpliktelse gjennom året

Beløp i mill. kroner	2013	2012
Ytelsesbaserte pensjonsforpliktelser per 01.01.	5 469	6 333
Økning i forpliktelser ved tilgang datterselskap/nye medlemmer	-	2
Nåverdien av årets pensjonsopptjening	278	364
Rentekostnader	192	171
Amortisering planendring	-	-10
Estimatavik	260	-1 276
Utbetalte ytelser	-129	-108
Omregningseffekter	25	-8
Brutto ytelsesbaserte pensjonsforpliktelser per 31.12.	6 095	5 469

Bevegelse i virkelig verdi på pensjonsmidler for ytelsesbaserte pensjonsordninger

Beløp i mill. kroner	2013	2012
Virkelig verdi på pensjonsmidler per 01.01.	3 624	3 302
Forventet avkastning på pensjonsmidlene	131	112
Estimatavik	102	-
Totalt tilskudd	341	314
Økning i pensjonsmidlene ved tilgang datterselskap/nye medlemmer	-	2
Utbetalte ytelser	-103	-99
Omregningseffekter	22	-7
Virkelig verdi på pensjonsmidler per 31.12.	4 117	3 624

Pensjonsmidler består av	2013	2012	01.01.2012
Egenkapitalinstrumenter	718	534	532
Rentebærende instrumenter	3 036	2 776	2 469
Annet	362	313	300
Virkelig verdi pensjonsmidler per 31.12.	4 117	3 624	3 302

Estimatavik innregnet i utvidet resultat

Beløp i mill. kroner	2013	2012
Akkumulert beløp innregnet i utvidet resultat før skatt 01.01.	2 089	3 543
Innregnet i utvidet resultat i perioden	175	-1 453
Akkumulert beløp innregnet i utvidet resultat før skatt 31.12.	2 264	2 089
Utsatt skatt releatert til aktuariemessige tap innregnet i utvidet resultat	600	585
Akkumulert beløp innregnet i utvidet resultat etter skatt 31.12.	1 664	1 504

Pensjonskostnad innregnet i resultatregnskapet

Ytelsesplaner

Beløp i mill. kroner	2013	2012
Nåverdi av årets pensjonsopptjening	278	364
Rentekostnad	192	171
Forventet avkastning på pensjonsmidlene	-131	-115
Amortisering av planendring	-	-10
Tilskudd fra ansatte	-26	-26
Arbeidsgiveravgift	43	53
Pensjonskostnad ytelsesplaner	355	437

Innskuddsplaner

Arbeidsgivers tilskudd	27	25
Totale pensjonskostnader – se note 15	382	462

Sensitivitetsanalyse ved endring i forutsetninger	Diskonteringsrente		Årlig lønnsvekst		Økning i G		Fratredelsesrate	
	1 %	-1 %	1 %	-1 %	1 %	-1 %	1 %	-1 %
Økning (+)/reduksjon (-) periodens netto pensjonskostnad	-87	105	66	-69	39	-51	-20	14
Økning (+)/reduksjon (-) i netto pensjonsforpliktelse per 31.12.2013	-1 008	1 237	508	-458	608	-643	-107	70

Note 17 Eiendomsskatt og konsesjonsavgifter

Beløp i mill. kroner	2013	2012
Eiendomsskatt	1 325	1 059
Konsesjonsavgifter	324	327
Sum	1 649	1 386

Konsesjonsavgifter prisjusteres med konsumprisindeksen ved første årsskifte fem år etter at konsesjonen ble gitt og deretter hvert femte år. Økningen i eiendomsskatt skyldes hovedsaklig endring i rammebetingelser i Norge og Sverige.

Nåverdien av forpliktelser vedrørende framtidige konsesjonsavgifter, som ikke er regnskapsført, er for konsernet beregnet til 6237 millioner kroner. Det er benyttet en diskonteringsrente på 5,2 % i henhold til forskrift om justering av konsesjonsavgifter, årlige erstatninger og fond med videre. I 2012 var tilsvarende tall 5939 millioner kroner med en rente på 5,5 %.

Note 18 Andre driftskostnader

Beløp i mill. kroner	2013	2012
Kjøp av eksterne tjenester	1 184	1 248
Materialer	540	502
Kostnader kraftverk drevet av andre	282	413
Erstatninger	108	104
Husleie	263	275
IT kostnader	300	152
Markedsføring	114	117
Reisekostnader	163	174
Forsikring	131	110
Øvrige driftskostnader	363	452
Sum	3 449	3 546

Note 19 Finansposter

2013

Beløp i mill. kroner	Vurderingsbasis				Bank	Sum
	Virkelig verdi over resultat	Amortisert kost	Tilgjengelig for salg	Egenkapitalmetoden		
Finansinntekter						
Renteinntekter	48	-	-	-	173	221
Utbytte andre aksjer/investeringer	-	-	-	1	-	1
Andre finansinntekter	-	19	-	-	-	19
Sum	48	19	-	1	173	241
Finanskostnader						
Rentekostnader ekstern gjeld	-283	-1 110	-	-	-	-1 393
Andre rentekostnader	-5	-55	-	-	-8	-68
Aktiverte lånekostnader	-	211	-	-	-	211
Andre finanskostnader	-	-	-	-	-83	-83
Sum	-288	-954	-	-	-91	-1 333
Netto valutaeffekter	-1 701	-7 126	-	-	-575	-9 403
Andre finansposter						
Netto gevinster og tap på derivater og verdipapirer	-954	-	-	-	-	-954
Nedskrivning og gevinst/tap av finansielle eiendeler	-	-	-123	-	-	-123
Sum	-954	-	-123	-	-	-1 076
Netto finansposter	-2 895	-8 061	-123	1	-493	-11 572

Note 19 fortsettelse

2012

Beløp i mill. kroner	Vurderingsbasis				Bank	Sum
	Virkelig verdi over resultat	Amortisert kost	Tilgjengelig for salg	Egenkapital- metoden		
Finansinntekter						
Renteinntekter	29	28	-	-	184	241
Utbytte andre aksjer/investeringer	-	-	632	-	-	632
Andre finansinntekter	-	18	-	115	-	133
Sum	29	46	632	115	184	1 006
Finanskostnader						
Rentekostnader ekstern gjeld	-	-1 327	-	-	-	-1 327
Andre rentekostnader	-49	-42	-	-	-12	-103
Aktiverte lånekostnader	-	179	-	-	-	179
Andre finanskostnader	-	-	-	-	-64	-64
Sum	-49	-1 190	-	-	-76	-1 315
Netto valutaeffekter	1 904	2 670	-	-	-105	4 469
Andre finansposter						
Netto gevinster og tap på derivater og verdipapirer	349	-	-	-	-	349
Nedskrivning og gevinst/tap av finansielle eiendeler	-	-31	-2 140	-	-	-2 171
Sum	349	-31	-2 140	-	-	-1 822
Netto finansposter	2 233	1 495	-1 508	115	3	2 338

Note 20 Urealiserte effekter presentert i resultatet

Beløp i mill. kroner	2013			2012		
	Urealisert	Realisert	Sum	Urealisert	Realisert	Sum
Salgsinntekter						
Langsiktige kontrakter	1 285	6 949	8 234	-1 613	6 179	4 566
Nordisk og kontinental forvaltningsportefølje	480	247	727	71	525	596
Trading og Origination (eksl. EEG 2012 og UK PPA)	-223	904	681	460	266	726
Sluttbruker	-28	4 631	4 603	-	4 024	4 024
Andre salgsinntekter	-	33 969	33 969	-	26 534	26 534
Elimineringer	-43	-23	-66	7	-6	1
Sum salgsinntekter	1 471	46 678	48 148	-1 075	37 523	36 447
Energikjøp	1 595	-25 922	-24 327	506	-18 678	-18 172
Netto valutaeffekter	-9 934	531	-9 403	3 815	653	4 468
Andre finansposter						
Netto gevinster og tap på derivater og verdipapirer	-924	-29	-954	347	2	349
Nedskrivning og gevinst/tap av finansielle eiendeler	-2	-120	-123	-2 140	-30	-2 171
Sum urealiserte effekter	-7 795			1 452		

Note 21 Skatt

Skattekostnad består av

Beløp i mill. kroner	2013	2012
Resultatskatt	2 939	2 853
Betalbar grunnrenteskatt	1 948	1 714
Korreksjon tidligere års ligning ¹⁾	-588	61
Endring utsatt skatt	-1 667	-318
Kildeskatt	-	95
Skattekostnad i resultatregnskapet	2 632	4 407

¹⁾ Korreksjon tidligere års ligning i 2013 skyldes hovedsakelig at Statkraft fikk tilbakebetalt tidligere års kildeskatt knyttet til utbytte fra E.ON-aksjeposten på 566 millioner kroner. I 2012 var kravet presentert som en betinget eiendel, og ikke innregnet i balansen.

Betalbar resultatskatt

Beløp i mill. kroner	2013	2012
Beregnet resultatskatt årets resultat	2 939	2 853
Skattevirkning av konsernbidrag	-1 121	-815
Betalbar resultatskatt før utligning mot årets naturressursskatt	1 819	2 038

Betalbar skatt i balansen

Beløp i mill. kroner	2013	2012	01.01.2012
Naturressursskatt	601	604	603
Betalbar grunnrenteskatt	1 948	1 714	1 531
Resultatskatt som overstiger naturressursskatt	1 217	1 434	1 124
Forskuddsbetalt skatt	-211	-521	-
Skyldig skatt tidligere inntektsår	-	189	390
Betalbar skatt i balansen	3 557	3 423	3 649

Forskuddsbetalt skatt inkludert i fordringer

Beløp i mill. kroner	2013	2012	01.01.2012
Forskuddsbetalt skatt inkludert i fordringer - se note 27	73	510	-

Avstemming av norsk nominell skattesats på 28 % mot effektiv skattesats

Beløp i mill. kroner	2013	2012
Resultat før skattekostnad	2 763	9 108
Forventet skattekostnad etter nominell sats 28 %	774	2 550

Skatteeffekter av

Grunnrenteskatt	2 710	1 713
Satsforskjeller	-759	-392
Endring i skattesats	-152	-299
Resultat tilknyttede selskaper	-342	-254
Skattefrie inntekter	-25	-195
Endringer vedrørende tidligere år	-169	-3
Verdireduksjon aksjer i E.ON SE	34	596
Endring nedvurdering av utsatt skattefordel	178	715
Andre permanente forskjeller ¹⁾	383	-23
Skattekostnad	2 632	4 407
Effektiv skattesats	95,3 %	48,4 %

¹⁾ Andre permanente forskjeller inneholder hovedsakelig ikke fradagsberettigede renter, merverdiavskrivninger uten skatteeffekt og verdiendringer knyttet til egenkapitalinstrumenter uten skatteeffekt.

SPESIFIKASJON AV UTSATT SKATT

Nedenfor er det gitt en spesifikasjon av netto utsatt skatt. I balansen er utsatt skattefordel og utsatt skatt knyttet til ulike skattesubjekter/-regimer presentert hver for seg. Utsatt skattefordel balanseføres i den grad det er sannsynliggjort at den vil bli utnyttet.

Beløp i mill. kroner	01.01.2013	Resultatført i perioden	Ført mot utvidet resultat	Kjøp og salg av selskaper	Konsernbidrag	31.12.2013
Omløpsmidler/kortsiktig gjeld	321	-430	-372	-	1 121	640
Driftsmidler ¹⁾	6 677	-26	292	-121	-	6 822
Pensjonsforpliktelser	-575	17	-47	-	-	-605
Andre langsiktige poster	2 734	-2 226	242	-	-	750
Fremførbare underskudd/godtgjørelse ¹⁾	-288	-34	-24	132	-	-215
Utsatt skatt grunnrentebeskatning	1 371	767	-	-	-	2 137
Fremførbar negativ grunnrenteinntekt ²⁾	-2 625	267	-	-	-	-2 358
Sum netto utsatt skatt	7 615	-1 667	91	11	1 121	7 171
Herav presentert som utsatt skattefordel – se note 22	1 973					1 125
Herav presentert som utsatt skatt – se note 30	9 588					8 296

Beløp i mill. kroner	01.01.2012	Resultatført i perioden	Ført mot utvidet resultat	Kjøp og salg av selskaper	Konsernbidrag	31.12.2012
Omløpsmidler/kortsiktig gjeld	621	-1 226	111	-	815	321
Driftsmidler ¹⁾	7 097	-316	-169	64	-	6 677
Pensjonsforpliktelser	-942	-43	410	-	-	-575
Andre langsiktige poster	1 460	1 343	-69	-	-	2 734
Fremførbare underskudd/godtgjørelse ¹⁾	-215	-73	-	-	-	-288
Utsatt skatt grunnrentebeskatning	1 838	-468	-	-	-	1 371
Fremførbar negativ grunnrenteinntekt ²⁾	-3 090	465	-	-	-	-2 625
Sum netto utsatt skatt	6 770	-318	283	64	815	7 615
Herav presentert som utsatt skattefordel – se note 23	2 226					1 973
Herav presentert som utsatt skatt – se note 31	8 998					9 588

¹⁾ Konsernet har i tillegg ikke balanseførte utsatte skattefordeler. I hovedsak gjelder dette Tyskland hvor utsatte skattefordeler på 1106 millioner ikke er balanseført (926 millioner kroner pr 31.12.2012).

²⁾ Skattefordel knyttet til fremførbar negativ grunnrenteinntekt som estimeres utnyttet de neste ti årene balanseføres. I beregningen av forventet fremtidig skattemessig overskudd legges normalproduksjon og forventning til prisbanen de neste ti år til grunn. Ikke balanseført utsatt skattefordel knyttet til negativ grunnrenteinntekt til fremføring utgjorde 1653 millioner kroner pr 31.12.2013 (1695 millioner kroner pr 31.12.2012).

Utsatt skatt ført mot utvidet resultat

Beløp i mill. kroner	2013	2012
Estimatavik pensjoner	-49	410
Omregningsdifferanser	480	-254
Sikringsbokføring	-340	126
Sum utsatt skatt ført mot utvidet resultat	91	283

Note 22 Immaterielle eiendeler

Beløp i mill. kroner	2013	2012
Utsatt skattefordel	1 125	1 973
Goodwill	824	684
Annet	753	585
Sum	2 702	3 242

Utsatt skattefordel er nærmere omtalt i note 21.

Beløp i mill. kroner	Goodwill	Annet	Sum
2013			
Balanseført verdi per 01.01.	684	585	1 269
Tilgang	48	436	485
Tilgang ved oppkjøp	-	263	263
Kapitaliserte renter	-	-	-
Reklassifisert mellom anleggsklassene	-	-	-
Overført til/fra varige driftsmidler	-	-716	-716
Omregningseffekter	116	230	347
Avganger	-	-2	-2
Avskrivninger	-25	-35	-61
Nedskrivninger	-	-8	-8
Balanseført verdi per 31.12.	824	753	1 577
Anskaffelseskost per 31.12	1 340	1 112	2 452
Akkumulerte av- og nedskrivninger per 31.12.	-517	-359	-876
Balanseført verdi per 31.12.	824	753	1 577
2012			
Balanseført verdi per 01.01.	711	199	910
Tilgang	-	174	174
Tilgang ved oppkjøp	87	278	365
Kapitaliserte renter	-	22	22
Reklassifisert mellom anleggsklassene	-36	36	-
Overført til/fra varige driftsmidler	-	17	17
Omregningseffekter	-36	-12	-48
Avganger	-10	-11	-21
Avskrivninger	-	-95	-95
Nedskrivninger	-31	-22	-53
Balanseført verdi per 31.12.	684	585	1 269
Anskaffelseskost per 31.12	1 161	1 124	2 285
Akkumulerte av- og nedskrivninger per 31.12.	-478	-539	-1 016
Balanseført verdi per 31.12.	684	585	1 269
Forventet økonomisk levetid		10-15 år	

NEDSKRIVNING GOODWILL

Nedskrivningstest på goodwill er gjennomført ved årsslutt. Denne testen avdekket ingen vesentlige nedskrivninger i 2013.

FORSKNING OG UTVIKLING

Konsernets forsknings- og utviklingsaktiviteter består av aktiviteter knyttet til nye energikilder og videreutvikling av eksisterende anlegg og teknologier. I forskningsaktiviteter knyttet til nye energikilder inngår generelle forskningsprosjekter. Prosjektene har som formål å gi mer viten om teknologi eller annet som kan gi grunnlag for fremtidige aktiviteter/prosjekter.

For å tilegne seg ny kunnskap og utvikle nye metoder innenfor energidisponering og vedlikehold, har konsernet også forsknings- og utviklingsaktiviteter rettet mot eksisterende anlegg/energikilder. Forsknings- og utviklingsaktiviteter som er gjennomført i 2013 og 2012 er kostnadsført med henholdsvis omlag 109 millioner kroner og 120 millioner kroner.

Note 23 Varige driftsmidler

Beløp i mill. kroner	Regulerings- anlegg	Turbiner, genera- torer, mv.	Nett- anlegg	Andeler i kraftverk drevet av andre	Tomt, fjell- rom, bygg, vei, bru og kaianlegg	Anlegg under utførelse	Annet ¹⁾	Sum
2013								
Balanseført verdi per 01.01.	19 052	21 644	3 459	2 076	29 177	9 661	4 406	89 475
Tilgang	-	247	119	40	576	7 251	468	8 702
Tilgang ved oppkjøp	-	940	-	-	-648	127	-324	96
Overført mellom anleggsgrupper	-20	1 136	106	-	1 742	-3 256	292	-
Overført fra immaterielle eiendeler	226	4 463	-	2	-3 961	-48	34	716
Avgang	-	-794	-2	-43	-243	-12	33	-1 062
Balanseførte låneutgifter	-	-	-	-	-	210	-	210
Valutaeffekter	491	787	56	-	1 374	437	68	3 211
Avskrivninger	-519	-1 215	-296	-52	-274	-	-382	-2 735
Nedskrivninger	-	-210	-	-	-3	-3	-	-215
Avgang akkumulerte av- og nedskrivninger	46	184	2	-	30	-	311	572
Balanseført verdi per 31.12.	19 275	27 184	3 443	2 022	27 772	14 367	4 906	98 969
Anskaffelseskost per 31.12.	27 281	47 957	8 552	3 197	31 020	14 392	7 977	140 372
Akkumulerte av- og nedskrivninger per 31.12.	-8 006	-20 772	-5 107	-1 175	-3 247	-24	-3 070	-41 401
Balanseført verdi per 31.12.	19 275	27 184	3 443	2 022	27 772	14 367	4 906	98 969

¹⁾ I posten Annet inngår i hovedsak fjernvarmeanlegg, bygninger, kontor- og datautstyr, elektrotekniske anlegg og kjøretøyer.

Beløp i mill. kroner	Regulerings- anlegg	Turbiner, genera- torer, mv.	Nett- anlegg	Andeler i kraftverk drevet av andre	Tomt, fjell- rom, bygg, vei, bru og kaianlegg	Anlegg under utførelse	Annet ¹⁾	Sum
2012								
Balanseført verdi per 01.01.	19 710	17 732	3 550	2 107	29 395	9 617	4 022	86 132
Tilgang	84	2 588	135	42	318	5 245	509	8 921
Tilgang ved oppkjøp	-	-	-	-	74	285	34	393
Overført mellom anleggsgrupper	-88	3 946	70	-2	351	-4 520	243	-
Overført fra immaterielle eiendeler	-	-	1	-	-	-	-17	-17
Avgang	-	-90	-1	-1	-39	-59	-245	-435
Balanseførte låneutgifter	-	-	-	-	-	179	-	179
Valutaeffekter	-123	-290	-13	-	-499	-213	-25	-1 164
Avskrivninger	-531	-951	-283	-71	-304	-	-322	-2 462
Nedskrivninger	-	-1 337	-	-	-133	-874	-1	-2 345
Avgang akkumulerte av- og nedskrivninger	-	47	1	2	14	-	207	271
Balanseført verdi per 31.12.	19 052	21 644	3 459	2 076	29 177	9 661	4 406	89 475
Anskaffelseskost per 31.12.	26 890	37 282	8 137	3 306	33 123	11 016	7 436	127 190
Akkumulerte av- og nedskrivninger per 31.12.	-7 838	-15 637	-4 678	-1 230	-3 946	-1 356	-3 031	-37 716
Balanseført verdi per 31.12.	19 052	21 644	3 459	2 076	29 177	9 661	4 406	89 475

INVESTERINGER I 2013

Tilgang i 2013 av varige driftsmidler på 8921 millioner kroner og av immaterielle eiendeler på 485 millioner kroner, besto av både investeringer i ny kapasitet og vedlikeholdsinvesteringer. Vedlikeholdsinvesteringene utgjorde 1980 millioner kroner (1811 millioner kroner i 2012). Investeringene relaterer seg primært til segmentene Nordisk vannkraft og Industrielt eierskap (Skagerak Energi). Investeringene i ny kapasitet var 8546 millioner kroner (7327 millioner kroner i 2012). De største prosjektene var de norske vannkraftverkene Svartisen, Eiriksdal/Makkoren og Nedre Røssåga, gasskraftverket Knapsack II i Tyskland, vannkraftverk i Tyrkia, Panama og Peru, landbasert vindkraft i Sverige og Storbritannia, fjernvarmeanlegg i Norge og Sverige samt småskala vannkraft i Norge.

NEDSKRIVNINGER 2013

Varige driftsmidler er i 2013 skrevet ned med totalt 215 millioner kroner mot 2345 millioner kroner i 2012.

Nedskrivninger i 2013 gjelder i all hovedsak de norske vindparkene Hitra, Smøla og Kjøllefjord som ble nedskrevet med 190 millioner kroner. Dette som følge av forventning om lavere kraftpriser og høyere eiendomsskatt.

Note 23 fortsettelse

Beløp i mill. kroner	Balanseført verdi	Bruksverdi	Nedskrevet i 2013
Norske vindparker	590	460	190
Andre	-	-	25
Sum nedskrivninger			215

Vurdering for verdifall Ved vurdering av verdifall grupperes anleggsmidlene på det laveste nivået der det er mulig å skille ut uavhengige inngående kontantstrømmer (kontantgenererende enheter). Gjenvinnbart beløp av en kontantgenererende enhet kalkuleres basert på hvilken verdi eiendelen vil gi for virksomheten. Gjenvinnbart beløp er det høyeste av virkelig verdi fratrukket salgsutgifter og bruksverdi. Identifikasjon av en eiendels kontantgenererende enhet innebærer bruk av skjønn fra ledelsen i Statkraft.

Grunnlag for verdifastsettelse Gjenvinnbart beløp er basert på bruksverdi. Bruksverdi er beregnet ved å estimere diskonterte fremtidige kontantstrømmer. Forventede inntekter er basert på forventninger om fremtidig produksjon og prisbaner.

Øvrige driftskostnader er basert på regnskapsåret 2013 som vurderes som et representativt år. Varige driftsmidler under oppføring inngår i bruksverdi med påløpte kostnader ved årets slutt, samt gjenværende investeringsramme godkjent av Statkrafts ledelse. I kraftverk som er satt i drift inngår forventede vedlikeholdsinvesteringer.

Det er benyttet avkastningskrav før skatt og som gjenspeiler spesifikk risiko for det relevante driftssegmentet.

Vurdering av anvendte forutsetninger I beregningene av forventet bruksverdi inngår forutsetninger om fremtidige inntekter og kostnader. De estimerte bruksverdiene er spesielt følsomme for endringer i fremtidige kraftpriser. En reduksjon i kraftprisene på 5 % vil redusere forventet bruksverdi med 7 % for de norske vindparkene sett under ett.

BRUKSTID FOR ULIKE DRIFTSMIDLER

Nedenfor følger en nærmere spesifisering av brukstiden for de ulike driftsmidlene. Det er ikke gjort vesentlige endringer i avskrivningsplan fra tidligere:

	Avskrivningstid (år)		Avskrivningstid (år)
Fallrettigheter	evig	Nettanlegg	
Tomter	evig	– transformator	35
Damanlegg		– apparatanlegg, høyspent	35
– fyllingsdammer, betongdammer	75	Bygninger (adm. mv.)	25–50
– øvrige dammer	30	Vindmøller	
Tunnelsystemer	75	– landbaserte	20–22
Maskintekniske installasjoner		– havbaserte	25
– rørgater	40	Øvrige faste anlegg	
– aggregater (turbin, ventil)	40	– varige	20
– øvrige maskintekniske anlegg	15	– mindre varige	10
Fjellrom	75	Diverse løsøre	5
Veier, broer og kaier	75	Kontor- og datautstyr	3
Elektrotekniske anlegg		Inventar og utstyr	5
– transformator/generator	40	Transportmidler	8
– apparatanlegg (høyspent)	35	Anleggsmaskiner	12
– kontrollanlegg	15	Småbåter	10
– driftssentral	15	Gass- og dampgenerator	20–25
– samband	10	Kjølevannsystem	20–25
		Transformatorer gasskraftverk	20–25

Note 24 Tilknyttede selskaper og felles virksomhet

Informasjon vedrørende Statkrafts vesentlige tilknyttede selskaper gjengis i tabell under. Basert på en helhetsvurdering hvor størrelse og kompleksitet er tatt i betraktning er følgende selskaper gjengitt:

2013

Beløp i mill. kroner	BKK	Agder	SN Aboitiz Power – Magat Inc	SN Aboitiz Power – Benguet Inc	Malana Power Company Ltd. ¹⁾	Desenvix Energias Renováveis S.A	Andre	Sum
Inngående balanse 01.01.	5 323	4 113	1 006	948	899	1 953	2 209	16 092
Resultatandel	333	405	348	270	15	-52	-	1 321
Merverdiavskrivninger/nedskrivninger	-14	-66	-	-	-	-	-19	-99
Kapitalinnskudd	-	-	-	-	-	-	51	51
Investering/salg	-	-	-	-31	-	-	-136	-167
Utbytte	-399	-284	-165	-179	-	-	-24	-1 051
Omregningseffekter	-	-	-14	-35	-39	-253	337	-4
Føringer mot utvidet resultat	-36	-32	-	15	-	-	216	163
Utgående balanse 31.12.	5 207	4 136	1 175	989	875	1 648	2 634	16 305
Merverdi 31.12.2013	2 225	2 175	419	51	407	-	1 269	6 546
Herav fallrettigheter som ikke avskrives	1 818	333	1 027	-	-	-	1 269	4 447

¹⁾ I oppstillingen vises tallene for Malana og Allan Duhangan samlet, da disse er klassifisert som en kontantgenererende enhet.

2012

Beløp i mill. kroner	BKK	Agder	SN Aboitiz Power – Magat Inc	SN Aboitiz Power – Benguet Inc	Malana Power Company Ltd. ¹⁾	Desenvix Energias Renováveis S.A	Andre ²⁾	Sum
Inngående balanse 01.01.	5 127	3 804	1 337	833	1 474	-	2 595	15 228
Resultatandel	396	474	751	259	13	-36	179	1 525
Merverdiavskrivninger/nedskrivninger	-14	-66	2	-	-468	-	-72	-618
Kapitalinnskudd	-	-	-	-	-	-	-8	-8
Investering/salg	-	9	-29	-	-	2 382	10	2 372
Utbytte	-399	-297	-1 088	-204	-	-	-173	-1 957
Omregningseffekter	-	-	32	64	-120	-393	-223	-758
Føringer mot utvidet resultat	213	189	1	-4	-	-	-99	320
Utgående balanse 31.12.	5 323	4 113	1 006	948	899	1 953	2 209	16 092
Merverdi 31.12.2012	2 240	2 240	384	-	385	-	1 226	6 475
Herav fallrettigheter som ikke avskrives	1 818	333	942	-	-	-	1 142	4 235

¹⁾ I oppstillingen vises tallene for Malana og Allan Duhangan samlet, da disse er klassifisert som en kontantgenererende enhet. Nedskrivning på 460 millioner kroner grunnet manglende utvikling og utfordringer i driften av strømmettet i India. Dette har medført begrensninger i markedstilgangen.

²⁾ Biomassekraftverkene Landsbergen og Emden i Tyskland er nedskrevet med 44 millioner kroner som følge av forverret markedsforhold i hovedsak på grunn av økte priser på trevirke.

Beskrivelse av virksomheten i vesentlige tilknyttede selskaper og felles virksomhet

Kraftselskapet BKK har sitt hovedkontor i Bergen og sin virksomhet på Vestlandet. Konsernets hovedaktiviteter er produksjon, omsetning og transport av elektrisk kraft. I tillegg til hovedaktivitetene selges også rådgivnings- og entreprenørtjenester. BKK tilbyr også sine kunder bredbånd, fjernvarme og fellesmåling av energi.

Agder Energi har sitt hovedkontor i Kristiansand og er et selskap innen fornybar energi i Norge. Konsernets aktiviteter omfatter produksjon, omsetning og transport av elektrisk kraft, samt andre energirelaterte tjenester.

SN Aboitiz Power er et selskap hjemmehørende i Filippinene hvor SN Power gjennom samarbeid med Aboitiz Equity Ventures eier og driver vannkraftanleggene Magat og Benguet. Selskapets aktiviteter er produksjon, omsetning og transport av elektrisk kraft. 75 % av selskapets produksjon selges til spotpris i kraftmarkedet, mens 25 % selges gjennom langsiktige kontrakter.

Malana Power Company Ltd er et selskap hjemmehørende i India hvor SN Power gjennom samarbeid med Bhilwhara Group eier og driver vannkraftanlegget Malana. Selskapets aktiviteter er produksjon, omsetning og transport av elektrisk kraft. Hoveddelen av anleggets produksjon selges som lange kontrakter.

Desenvix Energias Renováveis S.A er et selskap hjemmehørende i Brasil hvor SN Power gjennom samarbeid med Jackson Group og Funcef eier, utvikler og driver vann- og vindkraftproduksjon samt transmisjonslinjer. Produksjonen inkluderer både spottsalg og salg på langsiktige kontrakter. Prosjektutviklingen i selskapet er forsinket med mer enn ett år i henhold til opprinnelig tidsplan. Eierne av Desenvix har forpliktet seg til ytterligere kapitalinnskudd i 2014 for å sikre finansieringen av selskapet.

Note 24 fortsettelse

Finansiell informasjon for vesentlige tilknyttede selskaper

Etterfølgende tabell viser oppsummert finansiell informasjon om vesentlige tilknyttede selskaper. Tallene som gjengis gjelder 100 % av selskapenes virksomhet i henhold til IFRS 12.

2013

Beløp i mill. kroner	BKK	Agder	SN Aboitiz Power – Magat Inc	SN Aboitiz Power – Benguet Inc	Malana Power Company Ltd. ²⁾	Desenvix Energias Renováveis S.A
Omløpsmidler	3 125	2 767	737	892	48	148
Anleggsmidler	16 381	13 494	3 171	3 737	1 209	4 399
Kortsiktig gjeld	2 403	4 295	266	530	30	554
Langsiktig gjeld	10 702	7 730	1 817	1 756	246	2 318
Brutto driftsinntekter	3 895	9 890	1 441	1 226	73	639
Resultat etter skatt	687	846	732	571	7	-134
Totalresultat	795	920	732	571	7	-134

2012

Beløp i mill. kroner	BKK	Agder	SN Aboitiz Power – Magat Inc	SN Aboitiz Power – Benguet Inc	Malana Power Company Ltd.	Desenvix Energias Renováveis S.A
Omløpsmidler	1 917	2 703	552	571	36	431
Anleggsmidler	15 734	12 706	3 194	3 863	1 233	4 871
Kortsiktig gjeld	3 143	4 697	3	369	307	832
Langsiktig gjeld	8 101	6 769	2 006	1 869	257	2 583
Brutto driftsinntekter	4 178	8 945	1 926	823	102	533
Resultat etter skatt	820	1 044	1 488	526	23	-89
Resultat etter skatt fra avvirket virksomhet	-	145	-	-	-	-
Totalresultat	1 543	1 426	1 488	526	23	-89

FELLES VIRKSOMHET, FELLES DRIFT OG TILKNYTTETE SELSKAPER

Aksjer i selskaper klassifisert som felles virksomhet og tilknyttet selskaper er behandlet etter egenkapitalmetoden i konsernregnskapet. Selskaper klassifisert som felles drift er behandlet etter bruttometoden som angitt i IFRS 11.

Navn	Forretningskontor	Eierandel	Stemmeandel
FELLES VIRKSOMHET:			
Andershaw Wind Power Limited	London	50,00 %	50,00 %
Barmoor Wind Power Ltd.	Berwick upon Tweed	50,00 %	50,00 %
Burica Hydropower SA	Panama City	50,00 %	50,00 %
Dugar Hydro Power Ltd	Himachal Pradesh	50,00 %	50,00 %
Hidroelectrica La Confluencia S.A	Santiago	50,00 %	50,00 %
Hidroelectrica La Higuera S.A	Santiago	50,00 %	50,00 %
HPC Ammerån AB	Stockholm	50,00 %	50,00 %
HPC Byske AB	Stockholm	50,00 %	50,00 %
HPC Edsox AB	Stockholm	50,00 %	50,00 %
HPC Röan AB	Stockholm	50,00 %	50,00 %
Luster Småkraft AS	Gaupne	50,00 %	50,00 %
Viking Varme AS	Porsgrunn	50,00 %	50,00 %
FELLES DRIFT:			
Selskaper			
Aktieselskabet Tyssefaldene ¹⁾	Tysseidal	60,17 %	60,17 %
Dudgeon Offshore Wind Limited ¹⁾	London	30,00 %	30,00 %
Forewind Ltd. ¹⁾	London	25,00 %	25,00 %
Kraftwerksgesellschaft Herdecke, GmbH & Co. KG	Hagen	50,00 %	50,00 %
Länsi-Suomen Voima Oy	Helsinki	13,20 %	13,20 %
Naturkraft AS	Tysvær	50,00 %	50,00 %
Røldal-Suldal Kraft AS ²⁾	Suldal	4,79 %	4,79 %
Scira Offshore Energy Ltd.	London	50,00 %	50,00 %
Sira-Kvina Kraftselskap DA ³⁾	Sirdal	46,70 %	46,70 %
Statkraft Agder Energi Vind DA ¹⁾	Kristiansand	62,00 %	62,00 %
Eiendeler			
Aurlandsverkene	Aurland	7,00 %	7,00 %
Følgefonn ⁴⁾	Kvinnherrad	100,00 %	100,00 %
Grytten	Rauma	88,00 %	88,00 %
Gäddede	Gäddede	70,00 %	70,00 %
Harjavalta	Harjavalta	13,20 %	13,20 %
Harrsele	Harrsele	50,57 %	50,57 %
Kobbelv	Sørfold	82,50 %	82,50 %
Kraftverkene i Orkla	Rennebu	48,60 %	48,60 %
Leirdøla	Luster	65,00 %	65,00 %
Leiro	Eidfjord	65,00 %	65,00 %
Nordsvorka	Surnadal	50,00 %	50,00 %
Rana ⁵⁾	Rana	35,00 %	35,00 %
Sima	Eidfjord	65,00 %	65,00 %
Solbergfoss ⁶⁾	Askim	33,33 %	33,33 %
Stegaros	Tinn	50,00 %	50,00 %
Svartisen	Meløy	70,00 %	70,00 %
Svorka	Surnadal	50,00 %	50,00 %
Tyssefaldene ⁷⁾	Odda	60,17 %	60,17 %
Vikfalli	Vik	88,00 %	88,00 %
Volgsjöfors	Volgsjöfors	73,10 %	73,10 %
Ulla-Førre ⁸⁾	Suldal	73,48 %	73,48 %

Note 24 fortsettelse

Navn	Forretningskontor	Eierandel	Stemmeandel
TILKNYTTETE SELSKAPER			
Agder Energi AS (Agder)	Kristiansand	45,50 %	45,50 %
Allain Duhangan Hydro Power Ltd.	New Dehli	43,10 %	43,10 %
Bergenshalvøens Kommunale Kraftselskap AS (BKK)	Bergen	49,90 %	49,90 %
Desenvix Energias Renováveis S.A	Florianapolis	40,65 %	40,65 %
Energi og Miljøkapital AS	Skien	35,00 %	35,00 %
Istad AS	Molde	49,00 %	49,00 %
Kokemäenjoen Säännöstely-yhtiö	Virkkulantie	15,20 %	15,20 %
Malana Power Company Ltd.	New Dehli	49,00 %	49,00 %
Manila-Oslo Renewable Enterprise Inc ⁹⁾	Manilla	16,70 %	16,70 %
Nividhu (Pvt) Ltd.	Colombo	30,00 %	30,00 %
Rullestad og Skromme Energi AS	Etne	35,00 %	35,00 %
SN Aboitiz Power – Magat Inc	Manila	40,00 %	40,00 %
SN Aboitiz Power Benguet Inc	Manila	40,00 %	40,00 %
SN Aboitiz Power Cordillera Inc	Manila	40,00 %	40,00 %
SN Aboitiz Power Hydro Inc	Manila	40,00 %	40,00 %
SN Aboitiz Power Nueva Ecija Inc	Manila	40,00 %	40,00 %
SN Aboitiz Power Pangasnan Inc	Manila	40,00 %	40,00 %
SN Aboitiz Power RES Inc	Manila	40,00 %	40,00 %
SN Aboitiz Power Generation Inc	Manila	40,00 %	40,00 %
Stiftelsen Norwegian Electricity Cooperation	Oslo	29,00 %	29,00 %
Theun-Hinboun Power Company Ltd.	Laos	20,00 %	20,00 %

¹⁾ Aksjonærvaktalene tilsier felles kontroll.

²⁾ Statkraft eier 8,74 % av aksjene i Røldal-Suldal Kraft AS, som igjen eier 54,79 % av Røldal-Suldal anleggene. Statkrafts indirekte eierandel i kraftanleggene er dermed 4,79 %.

³⁾ Statkraft samlede eierandel er på 46,7 %, hvorav 14,6 % eies indirekte gjennom Skagerak Energi AS.

⁴⁾ Statkraft samlede eierandel er på 100 %, hvorav 14,94 % eies indirekte gjennom Skagerak Energi AS.

⁵⁾ 65 % av produksjonen i Rana er utleid i 15 år fra 1. januar 2005.

⁶⁾ Statkraft eier 33,3 % av Solbergfoss, men disponerer 35,6 % av produksjonen.

⁷⁾ Statkraft eier 60,17 % av aksjene i AS Tyssefaldene, som igjen eier Håvardsvatn kraftstasjon 100 %. Dessuten disponerer Statkraft 71,4 % av produksjonen i Tysso II kraftverk.

⁸⁾ Statkraft samlede eierandel er på 73,48 %, hvorav 1,49 % eies indirekte gjennom Skagerak Energi AS.

⁹⁾ Selskapet eier 60 % av investeringene i Filippinene.

Ingen av selskapene har observerbare markedsverdier i form av børskurs eller lignende.

UTTAKSRETTIGHETER

Statkraft har uttaksrettigheter i kraftverk som også har andre eiere. Disse rettighetene behandles som felles drift og regnskapsføres med Statkrafts andel av inntekter, kostnader, eiendeler og gjeld. Oversikt over uttaksrettigheter:

Navn	Stemmeandel
Båtfors	6,64 %
Forsmo	2,20 %
Selfors	10,60 %

Note 25 Øvrige finansielle anleggsmidler

Beløp i mill. kroner	2013	2012
Vurdert til amortisert kost:		
Lån til tilknyttede selskaper	1 420	1 066
Obligasjoner og øvrige langsiktige fordringer	880	775
Sum vurdert til amortisert kost	2 300	1 841

Tilgjengelig for salg:

Andre aksjer og andeler	240	8 873
Sum	2 540	10 714

I andre aksjer og andeler i balansen for 2012 inngikk aksjeposten i E.ON SE. Statkraft solgte hele sin eierandel på 83,4 millioner aksjer i løpet av 1. halvår 2013. Salget har resultert i et tap på 120 millioner kroner i 2013. Salget frigjorde 8515 millioner kroner.

Opprinnelig kostpris på aksjene var 23 125 millioner kroner. Verdiendringen i 2012 var -2146 millioner kroner, hvorav -2128 millioner kroner er tapsført under nedskrivning på finansielle eiendeler, og -18 millioner kroner er ført mot utvidet resultat.

Note 26 Beholdninger

Beløp i mill. kroner	2013		2012	
	Innregnet verdi	Kostpris	Innregnet verdi	Kostpris
Gronne sertifikater vurdert til netto realiserbar verdi:				
El-sertifikater	603	744	826	653
CO ₂ -kvoter	922	967	430	620
Sum	1 525	1 711	1 256	1 273
Vurdert til laveste av kostpris og netto realiserbar verdi:				
Reservedeler	90		101	
Annet	180		231	
Sum varelager vurdert til laveste av kostpris og netto realiserbar verdi	271		332	
Sum	1 796		1 588	

Note 27 Fordringer

Beløp i mill. kroner	2013	2012
Kundefordringer	6 833	7 114
Periodiserte inntekter mv	1 086	1 008
Kortsiktige lån til tilknyttede selskaper	48	137
Forskuddsbetalt skatt	73	510
Fordringer knyttet til kontantsikkerhet	1 191	291
Andre fordringer	367	579
Sum	9 597	9 638
Herav rentebærende	1 056	428

Se note 29 for mer informasjon.

Forfallsanalyse av fordringer

Beløp i mill. kroner	Fordringer, forfalt med			Fordringer, forfalt og nedskrevet	Sum
	Ikke forfalt	Mindre enn 90 dager	Mer enn 90 dager		
2013					
Kundefordringer	6 389	364	113	-33	6 833
Andre fordringer	2 748	15	1	-	2 764
Sum	9 137	379	114	-33	9 597

Tapsført i året 4

Beløp i mill. kroner	Fordringer, forfalt med			Fordringer, forfalt og nedskrevet	Sum
	Ikke forfalt	Mindre enn 90 dager	Mer enn 90 dager		
2012					
Kundefordringer	6 297	733	109	-25	7 114
Andre fordringer	2 524	-	-	-	2 524
Sum	8 821	733	109	-25	9 638

Tapsført i året 3

Note 28 Derivater

Energiderivater - nettoposisjon

Beløp i mill. kroner	2013	2012
Langsiktige kontrakter	-280	-1 829
Trading og Origination (ekskl. markedsadgang Tyskland og Storbritannia)	394	354
Nordisk og kontinental forvaltningsportefølje ¹⁾	696	113
Energikjøpskontrakter	1 164	-252
Andre kontrakter og elimineringer	-195	241
Sum	1 779	-1 373

Av dette er følgende:

- Anleggsmidler	2 733	2 206
- Omløpsmidler	4 945	4 471
- Langsiktig gjeld	-2 177	-3 863
- Kortsiktig gjeld	-3 723	-4 187
Sum	1 779	-1 373

Valuta- og rentederivater - nettoposisjon

Beløp i mill. kroner	2013	2012
Rentebytteavtaler	-253	-289
Valutaterminkontrakter	-1 114	1 716
Rente- og valutabytteavtaler	339	-3
Sum	-1 028	1 424

Av dette er følgende:

- Anleggsmidler	2 561	3 192
- Omløpsmidler	614	525
- Langsiktig gjeld	-3 537	-2 176
- Kortsiktig gjeld	-667	-117
Sum	-1 028	1 424

Derivater - nettoposisjon konsern

Beløp i mill. kroner	2013	2012
Energiderivater	1 779	-1 373
Valuta- og rentederivater	-1 028	1 424
Sum	751	51

Av dette er følgende:

- Anleggsmidler	5 295	5 397
- Omløpsmidler	5 559	4 996
- Langsiktig gjeld	-5 713	-6 038
- Kortsiktig gjeld	-4 389	-4 303
Sum	751	51

¹⁾ Nordisk forvaltningsportefølje inneholder Nord Poolkontrakter med negativ verdi som gjøres opp mot Nord Poolkontrakter som inngår i Trading og Origination. Disse kontraktstypene inngår i en felles vurderingsenhet.

Note 29 Bankinnskudd, kontanter og lignende

Beløp i mill. kroner	2013	2012
Kontanter og bankinnskudd	6 222	4 796
Pengemarkedsfond, sertifikater, gjeldsbrev, obligasjoner	1 557	755
Sum	7 779	5 552

Bokført verdi av eiendeler som er stilt som garanti for forpliktelser

Av likvide midler er følgende beløp stilt som sikkerhet til motpart:

Beløp i mill. kroner	2013	2012
Depotkonti i forbindelse med kraftomsetning på kraftbørs	35	67
Andre bundne bankinnskudd ¹⁾	12	232
Sum	47	299

¹⁾ Andre bundne bankinnskudd knytter seg til «back to back» lån i datterselskaper, hvor bankinnskudd er stilt som sikkerhet. Se note 34.

Kontantsikkerhet

Kontantsikkerhet er innbetalinger til/fra motparter som sikkerhet for netto urealiserte gevinster og tap som Statkraft har på rentebytteavtaler, kombinerte rente- og valutabytteavtaler samt valutaterminer. Tabellen under viser netto innbetalinger per årsslutt fra motpart, som på senere tidspunkt vil bli betalt tilbake. Se note 27 og 31.

Beløp i mill. kroner	2013	2012
Kontantsikkerhet for finansielle derivater	-252	2 666

Note 30 Avsetning for forpliktelser

Beløp i mill. kroner	2013	2012
Utsatt skatt	8 296	9 588
Pensjonsforpliktelser	2 252	2 100
Andre avsetninger for forpliktelser	9 048	8 866
Sum avsetninger for forpliktelser	19 596	20 554

Pensjonsforpliktelser er nærmere omtalt i note 16, mens utsatt skatt er omtalt i note 21. I andre avsetninger for forpliktelser inngår forpliktelse knyttet til egenkapitalinstrumenter.

Note 31 Rentebærende gjeld

Beløp i mill. kroner	2013	2012
Rentebærende kortsiktig gjeld		
Sertifikatgjeld	-	700
Første års avdrag på langsiktig gjeld	3 624	3 313
Gjeld knyttet til kontantsikkerhet	938	2 957
Kassekreditt	-	96
Andre kortsiktig lån	25	42
Sum rentebærende kortsiktig gjeld	4 587	7 108
Rentebærende langsiktig gjeld		
Obligasjonslån i det norske markedet	400	400
Eksterne lån i datterselskaper og andre lån	32 964	33 117
Sum rentebærende langsiktig gjeld	33 364	33 517
Sum rentebærende gjeld	37 951	40 626

Konsernets netto nedbetaling av gjeld i 2013 utgjorde 3847 millioner kroner. Andre endringer forklares i hovedsak av salg av E.ON-aksjer som har medført nedbetaling av gjeld, endringer i kontantsikkerhet på 2019 millioner kroner, samt endringer i valutakurs på lån i utenlandsk valuta. For nærmere detaljer, se note 6-11.

Note 32 Annen rentefri kortsiktig gjeld

Beløp i mill. kroner	2013	2012
Leverandørgjeld	693	1 458
Skyldig offentlige avgifter	1 966	1 916
Øvrig rentefri gjeld ¹⁾	6 522	4 645
Sum	9 181	8 019

¹⁾ Av øvrig rentefri gjeld er 4597 millioner kroner påløpt, ikke forfalt rentefri gjeld i 2013. I 2012 var den 3315 millioner kroner.

Note 33 Betingede utfall, tvistesaker m.m

MER-/MINDREINNTEKT

I den monopolregulerte nettvirksomheten kan det oppstå forskjeller mellom inntektsrammen bestemt av NVE og hva som faktisk utfaktureres i nettleie. Dersom fakturert beløp er lavere enn inntektsrammen, oppstår det merinntekt, og dersom fakturert beløp er høyere, oppstår det mindreinntekt. Mer-/mindreinntekt vil utlignes over tid i tråd med at faktisk fakturering justeres.

Inntektsføringen i regnskapet baseres på faktisk fakturering. Akkumulert mer-/mindreinntekt som vist i tabellen under regnskapsføres i fremtidige perioder.

Mer-/mindreinntekt nettvirksomhet, utgående balanse

Beløp i mill. kroner	2013	2012
Akkumulert merinntekt overført til senere år	264	405
Akkumulert mindreinntekt overført til senere år	-22	-22
Netto mer-/mindreinntekt	243	383

TVISTESAKER

Statkraft har omfattende virksomhet og vil som et resultat av dette til enhver tid være involvert i større eller mindre tvistesaker. Det er ved regnskapsavleggelsen ingen tvistesaker som vil kunne påvirke Statkrafts resultat eller likviditet i vesentlig grad.

Note 34 Pantstillelser, garantiansvar og forpliktelser

PANTSTILLELSER

Fylkeskommuner og offentlig eide energiselskaper er i visse tilfeller gitt rett til å disponere en andel av kraftproduksjonen i kraftverk som tilhører Statkraft mot å dekke en andel av byggekostnadene. Fylkeskommunene/selskapene har fått anledning til å stille pant i kraftverket for å finansiere slike rettigheter. Pantegjeld som fylkeskommunene har tatt opp under denne ordningen, utgjør til sammen 1065 millioner

kroner. I tillegg har andre datterselskaper pantstillelser på til sammen 1480 millioner kroner. Balanseført verdi i Statkraft Energi AS av pantsatte eiendeler utgjør 5355 millioner kroner per 31. desember 2013, og tilsvarende 5023 millioner kroner i andre datterselskaper, hovedsakelig SN Power. Fjordkraft har tilgjengelig kassekreditt på 1200 millioner kroner som kan pantsettes inntil 600 millioner kroner i kundeordringer. Per 31. desember 2013 var det ikke trukket på kassekreditten.

GARANTIANSVAR

Konsernet har følgende garantier som ikke er balanseført:

Beløp i mill. kroner	2013	2012
Morselskapsgarantier ¹⁾	15 392	14 292
Øvrige	2 374	1 194
Sum garantier i Statkraft AS	17 766	15 486
¹⁾ Hvorav de vesentligste garantiene er knyttet til energihandel med 8939 millioner kroner og forpliktelser ovenfor leverandører med 4780 millioner kroner.		
Morselskapsgarantier	1 080	1 710
Garantier på NASDAQ OMX Stockholm AB og andre kraftbørser	1 212	1 647
Øvrige	1 168	879
Sum garantier i øvrige datterselskaper	3 460	4 236
Sum garantier	21 226	19 722

KONTRAKTSFORPLIKTELSE

Statkraftkonsernet har følgende forpliktelser som ikke er balanseført:

- Langsiktige avtaler om kjøp av CO₂-kvoter.
- Avtaler om kjøp av gass i størrelsesorden 43,4 TWh i periode frem til 2017.
- Forpliktelse vedrørende finansiell kraftutvekslingsavtale i størrelsesorden 407 millioner kroner.
- Konesjonsavtale om utvikling, bygging og drift av tre vannkraftverk som innebærer et medansvar estimert til å være i størrelsesorden 707 millioner euro.
- Det er foretatt investeringsbeslutning på flere småskala vannkraftverk hvor konsernet er pliktig å investere i disse. Investeringene har en ramme på 256 millioner kroner
- SN Power vedtok i september 2010 å bygge vannkraftverket Cheves i Peru. Kraftverket vil få en installert effekt på 173 MW og en forventet årlig produksjon på 866 GWh. Investeringen har en ramme på 584 millioner US dollar, hvorav 159 millioner US dollar er gjenstående per desember 2013. I tillegg er det gitt morselskapsgarantier for ferdigstillelse på 278 millioner US dollar hvorav 113 millioner US dollar er utestående.
- SN Power vedtok i oktober 2011 å bygge vannkraftverket Bajo Frio i Panama. Kraftverket vil få en installert effekt på 58 MW og en forventet årlig produksjon på 260 GWh. Investeringen har en ramme på 234 millioner US dollar (100 %), hvorav 88 millioner US dollar er gjenstående per desember 2013. I tillegg er det gitt morselskapsgarantier, hvor SN Power dekker 7 millioner US dollar.

KONSESJONSKRAFTKONTRAKTER

Konsernet innregner konsesjonskraft som normalt kjøp og salg i henhold til fastsatt konsesjonskraftpris ved levering, uavhengig av om oppgjøret skjer ved fysisk levering eller finansielt oppgjør. Normalt er konsesjonskraftkontrakter evigvarende. Partene kan imidlertid avtale finansielt oppgjør for en periode.

I 2013 er flere konsesjonskraftkontrakter endret fra finansielt oppgjør til fysisk leveranser. Ved utgangen av 2013 utgjorde konsesjonskraftkontrakter med finansielt oppgjør et årlig volum i størrelsesorden 86 GWh og gjennomsnittsprisen var 11 øre per kWh. Estimert virkelig verdi per 31. desember 2013 for gjenværende kontrakter med finansielt oppgjør er negativ med om lag 423 millioner kroner.

Note 35 Leieavtaler

Totalsummen av framtidig minsteleie i henhold til uoppsigelige operasjonelle leieavtaler for hver av de følgende periodene er:

Beløp i mill. kroner	Innen 1 år etter periodens slutt	Mellom 1 og 5 år etter periodens slutt	Mer enn 5 år etter periodens slutt	Sum
Husleieavtaler	127	574	1 271	1 973
Kjøretøy	7	17	17	41
Øvrige leieavtaler	2	5	46	52
Sum	136	595	1 334	2 065

Leiebeløp knyttet til leieavtaler kostnadsført i perioden og spesifisert på følgende måte:

Beløp i mill. kroner	Minsteleie	Variabel leie	Fremleiebetalinger
Husleieavtaler	81	-	-
Kjøretøy	11	-	-
Øvrige leieavtaler	12	3	-
Sum	105	3	-

Statkraft etablerte i 2012 en ny forretningsaktivitet hvor man tilbyr markedsadgang til små produsenter av fornybar energi. Noen av disse aktivitetene er definert som leieavtaler med variabel betaling av leie, og er presentert som energikjøp, se note 12 og 14. Leieavtalene har en varighet fra 1 til 17 år og betalt leie for 2013 er på 1200 millioner kroner.

Selskapet har inngått en avtale om salg- og tilbakeleie av transmisjonsanlegg for en havbasert vindpark. Leieavtalen vurderes som en finansiell leieavtale og medfører innregning av tilhørende eiendel og forpliktelse. Per 31.12.2013 er bokført verdi av eiendelen 672 millioner kroner og forpliktelsen vurdert til 729 millioner kroner.

Totalsummen av fremtidig minsteleie i henhold til uoppsigelige finansielle leieavtaler for hver av de følgende periodene er:

Beløp i mill. kroner	Innen 1 år etter periodens slutt	Mellom 1 og 5 år etter periodens slutt	Mer enn 5 år etter periodens slutt	Sum
Avtale om transmisjonsanlegg	65	327	883	1 275

Nåverdien av fremtidig minsteleie i henhold til uoppsigelige finansielle leieavtaler for hver av de følgende periodene er:

Beløp i mill. kroner	Innen 1 år etter periodens slutt	Mellom 1 og 5 år etter periodens slutt	Mer enn 5 år etter periodens slutt	Sum
Avtale om transmisjonsanlegg	63	265	400	729

Av den fremtidige minsteleien er 63 millioner kroner klassifisert som kortsiktig gjeld og 665 millioner kroner som langsiktig gjeld.

Note 36 Honorar til ekstern revisor

Deloitte AS er revisor for konsernet Statkraft, og reviderer alle revisjonspliktige datterselskaper.

Totale honorarer (eksklusiv merverdiavgift) til konsernrevisor for revisjon og øvrige tjenester utgjør som følger:

Beløp i tusen kroner	2013	2012
Lovpålagt revisjon	15 301	15 823
Andre attestasjonstjenester	1 301	711
Skatterådgivning	2 491	1 660
Øvrige tjenester ¹	3 434	1 855
Sum	22 527	20 049

¹ Honorar for øvrige tjenester i 2013 inkluderer hovedsaklig kontrollhandlinger knyttet til omstrukturering av SN Power, samt attestasjon av rapport for samfunnsansvar.

Note 37 Ytelser til ledende ansatte og styret

Statkraft er organisert i resultatenheter og i støtteenheter. Lederne for disse rapporterer til konsernledelsen som består av konserndirektører og konsernsjef.

Lønn og andre ytelser til ledende ansatte

Beløp i hele kroner	Lønn	Bonus ¹⁾	Natural- ytelser	Lønn og andre ytelser
Christian Rynning-Tønnesen, konsernsjef	4 492 131	-	161 029	4 653 160
Jens B. Staff, konserndirektør	2 281 779	425 000	187 541	2 894 320
Jon Brandsar, konserndirektør	2 277 475	400 000	134 675	2 812 150
Steinar Bysveen, konserndirektør	2 419 926	300 000	186 931	2 906 857
Hilde Bakken, konserndirektør	2 228 561	355 000	187 508	2 771 069
Asbjørn Grundt, konserndirektør	2 617 761	405 000	180 534	3 203 295
Øistein Andresen, konserndirektør	2 364 335	200 000	165 485	2 729 820

¹⁾ Bonus er opptjent i 2012, men utbetalt i 2013.

Konsernledelsen har ikke mottatt godtgjørelser eller økonomiske fordeler fra andre foretak i samme konsern enn det som er vist over. Det er ikke gitt tilleggs godtgjørelse for spesielle tjenester utenfor de normale funksjoner for en leder. For 2013 var total lønn og andre ytelser til ledende ansatte 21 970 671 kroner.

Godtgjørelse til styret, revisjons- og kompensasjonsutvalg samt deltakelse på styremøter

Beløp i hele kroner	Styregodt- gjørelse	Revisjons- utvalg	Kompensa- sjonsutvalg	Deltakelse på styremøter
Olav Fjell, styreleder	445 750	-	45 900	9
Ellen Stensrud, nestleder	313 150	-	-	6
Halvor Stenstadvold, styremedlem	258 100	85 700	-	9
Berit J. Rødseth, styremedlem	258 100	62 200	-	7
Inge Ryan, styremedlem ¹⁾	126 500	30 500	-	5
Silvija Seres, styremedlem	258 100	-	28 550	9
Erik Haugane ¹⁾	131 600	31 700	-	4
Odd Vanvik, ansattevalgt styremedlem	258 100	-	28 550	8
Thorbjørn Holøs, ansattevalgt styremedlem	258 100	62 200	-	8
Lena Halvari, ansattevalgt styremedlem	258 100	-	-	9

¹⁾ Inge Ryan gikk ut av styret den 27. juni 2013, hvorpå Erik Haugane ble valgt inn den samme dato.

Styret har ikke avtaler om annet vederlag enn styrehonorar og vederlag for deltakelse i utvalgsarbeid, og det er heller ikke gitt lån eller stilt sikkerhet til fordel for medlemmer av styret. For 2013 var total godtgjørelse til styret, revisjonsutvalg og kompensasjonsutvalg henholdsvis 2 565 600 kroner, 272 300 kroner og 103 000 kroner.

Kostnadsført pensjon til ledende ansatte

Beløp i hele kroner	Pensjoner ¹⁾
Christian Rynning-Tønnesen, konsernsjef	2 307 450
Jens B. Staff, konserndirektør	872 625
Jon Brandsar, konserndirektør	1 100 042
Steinar Bysveen, konserndirektør	890 454
Hilde Bakken, konserndirektør	927 059
Asbjørn Grundt, konserndirektør	1 081 478
Øistein Andresen, konserndirektør	860 318

¹⁾ Årets regnskapsmessige kostnad for pensjonsordning som gjenspeiler perioden som den enkelte har fungert i stilling som ledende ansatt.

For 2013 var total pensjonsavsetning til ledende ansatte 8 039 426 kroner.

STYRETS ERKLÆRING OM LEDERLØNN OG ANNEN GODTGJØRELSE TIL LEDENDE ANSATTE – 2013

Styret vil bidra til en moderat, men konkurransedyktig utvikling av ledergodtgjøringene i Statkraft. Prinsipper og retningslinjer for lederlønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte er utformet i henhold til dette.

Statkraft har en policy på å ha konkurransedyktige betingelser, men ikke være lønnsledende.

Ved fastsettelse av lønn og annen godtgjøring i Statkraft benyttes et eksternt stillingsvurderingssystem som rangerer stillingene etter en anerkjent og utbredt metodikk. Det foretas årlig en undersøkelse av hvordan tilsvarende rangerte stillinger i det norske arbeidsmarkedet er avlønnet. Denne informasjonen sammen med intern belønningspraksis i Statkraft danner grunnlaget for fastsettelse av godtgjøring.

Organisering

Styret i Statkraft har etablert et særskilt kompensasjonsutvalg.

Mandatet til utvalget er:

- En gang per år å forberede styrebehandling av lønn og vilkår for konsernsjef.
- Forberede behandling i styret av Styrets erklæring om lederlønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte.
- Forberede behandling i styret av prinsipielle spørsmål knyttet til lønnsnivå, bonussystemer, pensjonsvilkår, ansettelsesavtaler og lignende for ledere i Statkraft.
- Behandle særlige spørsmål knyttet til kompensasjon for ansatte i Statkraftkonsernet i den utstrekning utvalget finner at disse berører forhold av særlig betydning for konsernets eksterne profil, og konkurranseevne, og dets attraktivitet som arbeidsgiver.
- Konsernsjef skal konsultere styrets kompensasjonsutvalg med sin innstilling for lønnsregulering av konserndirektører og konsernrevisor før endelig beslutning.

Redegjørelse for lederlønnspolitik

Konsernsjefen godtgjøres med fastlønn, og konserndirektørene godtgjøres med fastlønn og variabel lønn.

Fastlønn Fastlønn fastsettes etter en stillings- og markedsvurdering – vurdert opp mot Statkrafts policy om å tilby konkurransedyktige betingelser, men ikke være lønnsledende. Ved den årlige reguleringen vektlegges også gjennomsnittlig lønnsvekst for øvrige ansatte i konsernet.

Variabel lønn I tillegg til fastlønn har konsernet en bonusordning for konserndirektørene. De årlige bonusavtalene har en maksimal utbetaling på kroner 500 000 per person. De avtalte målene er finansielle, operasjonelle og individuelle.

Andre variable elementer Ytterligere variable elementer inkluderer ordninger med firmabil, aviser, mobiltelefon og dekning av bredbåndskommunikasjon i samsvar med etablerte standarder.

Pensjonsordninger Statkraft har for heleide norske virksomheter sin pensjonsordning i Statens Pensjonskasse.

Konsernsjef Christian Rynning-Tønnesen, har en pensjonsalder på 67 år med en pensjonsytelse på 66 % av årslønnen forutsatt full opptjeningsstid på 30 år. De øvrige konserndirektørene har pensjonsalder fra tidligst 65 år, med en pensjonsytelse på 66 % av årslønnen basert på 30 års opptjening.

I 2003 etablerte Statkraft i en pensjonsordning over driften for inntekt over 12G. Ordningen omfattet alle ansatte med lønn over 12G – inkludert konsernsjef og konserndirektører. Denne ordningen ble i 2012 lukket for nye ansatte. Det er ikke etablert ny alderspensjonsordning for lønn over 12G, men det er etablert et system med tilleggslønn som kan benyttes til supplerende, privat pensjonssparing. Tilleggslønnen er satt til 18 % av ordinær lønn over 12G. Det er også etablert en kollektiv uføredeknning knyttet til lønn over 12G.

Stillingsendingsavtaler Konsernsjef og enkelte av konserndirektørene har avtale om stillingsendring etter fylte 62 år. Dette er avtaler om at det på et hvert tidspunkt etter at den ansatte har fylt 62 år foreligger en gjensidig rett for den ansatte eller selskapet til å be om, eller bli bedt om, å fratse direktørstillingen uten nærmere begrunnelse. Gjør en av partene denne retten gjeldende, skal den ansatte tilbys en annen stilling med en lønn på 75 % av direktørlønnen – og en arbeidstid på inntil 50 % frem til avtalt pensjonsalder.

Lederlønnspolitikken er i dag endret og ordningen er lukket for nye ansatte.

Etterlønnordninger Gjensidig oppsigelsestid for konsernsjef er avtalt til 6 måneder. For konserndirektørene er det en gjensidig oppsigelsestid på 3 måneder, og ved mer enn 2 års ansettelsestid er arbeidsgivers oppsigelsestid 6 måneder.

For konsernsjef og enkelte av konserndirektørene er det avtalt en særskilt etterlønn ved oppsigelse fra arbeidsgiver med kortere frist enn de ovennevnte. I avtalen fraskriver den ansatte seg rettighetene i arbeidsmiljølovens bestemmelser om oppsigelsesvern. Dersom arbeidsgiver benytter denne oppsigelsesadgangen, har den ansatte rett på et sluttvederlag på inntil 12 månedslønner utover avtalt oppsigelsestid. Beløpet skal utbetales månedlig. Sluttvederlaget skal reduseres etter fastsatte regler dersom arbeidstaker oppbeholder annen inntekt innenfor utbetalingsperioden. Disse avtalene er inngått i henhold til Retningslinjer for ansettelsesvilkår for ledere i heleide statlige foretak og selskaper av 28. juni 2004.

Lederlønnspolitikken er også endret og ordningen er lukket for nye ansatte.

Vilkår konsernsjef Fastlønn til konsernsjef for 2014 er 4 630 000 kroner, med øvrige vilkår slik det fremgår av denne erklæringen.

Note 38 Nærstående parter

Alle datterselskaper, tilknyttede selskaper og felles virksomhet som angitt i note 39 og note 24 er nærstående parter av Statkraft. Mellomværender og transaksjoner mellom konsoliderte selskaper elimineres i Statkrafts konsernregnskap og vises ikke i denne note.

Tabellen nedenfor viser transaksjoner og mellomværender med nærstående parter klassifisert som tilknyttede selskaper eller felles virksomhet og som ikke er eliminert i konsernregnskapet.

Personer som angitt i note 37 inngår i konsernets ledelse eller styre og er også nærstående parter av Statkraft.

Beløp i mill. kroner	2013	2012
Inntekter	326	391
Kostnader	487	851
Fordringer ved periodens slutt	1 659	5 507
Gjeld ved periodens slutt	409	597

Vesentlige transaksjoner med eier og selskaper kontrollert av eier

Aksjene i Statkraft SF eies 100 % av den norske stat.

Beløp i mill. kroner	2013	2012
I brutto driftsinntekter inngår:		
Konsesjonskraft til myndighetsbestemte priser	341	307
I netto driftsinntekter inngår:		
Energikjøp fra Statoil	812	857
Overføringskostnader til Statnett	939	996
I driftskostnader inngår:		
Eiendomsskatt og konsesjonsavgift til norske myndigheter	1 649	1 136
I skattekostnader inngår:		
Betalbar skatt til norske myndigheter etter effekt av konsernbidrag	3 308	3 148
Foreslått utbytte til den norske stat	-	2 900

Energikjøpet fra Statoil vist ovenfor omfatter kjøp av gass som enten benyttes i konsernets produksjon av elektrisitet eller som videreselges i markedet. Volum og pris er basert på langsiktige kontrakter fremforhandlet på markedsmessige betingelser. Overføringskostnader til Statnett omfatter hovedsakelig nettleie. Prisene i dette markedet fastsettes av Norges vassdrags- og energidirektorat. Øvrige transaksjoner med nærstående parter skjer på markedsmessige vilkår.

Statkraft har også transaksjoner og mellomværender med andre foretak som er kontrollert av den norske stat, men hvor størrelsen på disse verken enkeltvis eller samlet er av vesentlig betydning for Statkrafts regnskaper.

De utleide kraftverkene Saida I-HV, Svelgen I og II samt Tyssø II ble 1. april 2013 overført fra Statkraft SF til Statkraft AS og videre til Statkraft Energi AS. Transaksjonen er ført til virkelig verdi, og netto tilførte eiendeler utgjør 3442 millioner kroner, hvorav 624 millioner kroner er rapportert som kapitalinnskudd og 2817 millioner kroner er rapportert som annen innskutt egenkapital.

Note 39 Konsoliderte selskaper

Aksjer i konsoliderte datterselskaper

Navn	Forretningskontor	Land	Morselskap	Eier- og stemmeandel
Aksjer i datterselskaper				
Statkraft AS	Oslo	Norge	Statkraft SF	100,00 %
Nordic Hydropower AB ¹⁾	Stockholm	Sverige	Statkraft SF	50,00 %
Asian Power Invest AB	Stockholm	Sverige	Statkraft SF	100,00 %
Statkraft AS				
Hitra Vind AS	Oslo	Norge	Statkraft AS	100,00 %
Kjøllefjord Vind AS	Oslo	Norge	Statkraft AS	100,00 %
Renewable Energies and Photovoltaics Spania S.L.	Malaga	Spania	Statkraft AS	70,00 %
Smøla Vind 2 AS	Oslo	Norge	Statkraft AS	100,00 %
Småkraft AS ²⁾	Bergen	Norge	Statkraft AS	40,00 %
Statkraft Albania Shpk.	Tirana	Albania	Statkraft AS	100,00 %
Statkraft Asset Holding AS	Oslo	Norge	Statkraft AS	100,00 %
Statkraft Carbon Invest AS	Oslo	Norge	Statkraft AS	100,00 %
Statkraft Elektrik Enerjisi Toptan Satış Ltd. Şirketi	Istanbul	Tyrkia	Statkraft AS	100,00 %
Statkraft Energi AS	Oslo	Norge	Statkraft AS	100,00 %
Statkraft Enerji A.S.	Istanbul	Tyrkia	Statkraft AS	100,00 %
Statkraft Financial Energy AB	Stockholm	Sverige	Statkraft AS	100,00 %
Statkraft Forsikring AS	Oslo	Norge	Statkraft AS	100,00 %
Statkraft France SAS	Lyon	Frankrike	Statkraft AS	100,00 %
Statkraft Germany GmbH	Düsseldorf	Tyskland	Statkraft AS	100,00 %
Statkraft Industrial Holding AS	Oslo	Norge	Statkraft AS	100,00 %
Statkraft Norfund Power Invest AS	Oslo	Norge	Statkraft AS	60,00 %
Statkraft Suomi Oy	Kotka	Finland	Statkraft AS	100,00 %
Statkraft Sverige AB	Stockholm	Sverige	Statkraft AS	100,00 %
Statkraft Treasury Centre GBP SA	Brüssel	Belgia	Statkraft AS	100,00 %
Statkraft Treasury Centre NOK SA	Brüssel	Belgia	Statkraft AS	100,00 %
Statkraft Treasury Centre SA	Brüssel	Belgia	Statkraft AS	100,00 %
Statkraft Treasury Centre SEK SA	Brüssel	Belgia	Statkraft AS	100,00 %
Statkraft UK Ltd.	London	Storbritannia	Statkraft AS	100,00 %
Statkraft Vind AB	Stockholm	Sverige	Statkraft AS	100,00 %
Statkraft Värme AB	Kungsbacka	Sverige	Statkraft AS	100,00 %
Statkraft Western Balkans d.o.o.	Beograd	Serbia	Statkraft AS	100,00 %
Södra Statkraft Vindkraft Utveckling AB	Stockholm	Sverige	Statkraft AS	90,10 %
Statkraft Energi AS				
Aursjøvegen AS	Sunnalsøra	Norge	Statkraft Energi AS	33,00 %
Baltic Cable AB	Malmø	Sverige	Statkraft Energi AS	100,00 %
Statkraft Varme AS	Oslo	Norge	Statkraft Energi AS	100,00 %
Statkraft Enerji A.S.				
Anadolu Elektrik A.S.	Istanbul	Tyrkia	Statkraft Enerji A.S.	100,00 %
Çakir Enerji A.S.	Istanbul	Tyrkia	Statkraft Enerji A.S.	100,00 %
Çetin Enerji A.S.	Istanbul	Tyrkia	Statkraft Enerji A.S.	100,00 %
Kargi Kızılırmak Enerji A.S.	Istanbul	Tyrkia	Statkraft Enerji A.S.	100,00 %
Statkraft Energy Ltd.				
Rheidol 2008 Trustees Ltd.	London	Storbritannia	Statkraft Energy Ltd.	100,00 %
Statkraft France SAS				
Plaine de l'Ain Power SAS	Lyon	Frankrike	Statkraft France SAS	100,00 %

Note 39 fortsettelse

Navn	Forretnings- kontor	Land	Morselskap	Eier- og stemmeandel
Statkraft Germany GmbH				
Statkraft Markets GmbH	Düsseldorf	Tyskland	Statkraft Germany GmbH	100,00 %
Knapsack Power GmbH & Co KG				
Knapsack Power Verwaltungs GmbH	Düsseldorf	Tyskland	Knapsack Power GmbH & Co KG	100,00 %
Statkraft Holding Knapsack GmbH				
Knapsack Power GmbH & Co KG	Düsseldorf	Tyskland	Statkraft Holding Knapsack GmbH	100,00 %
Statkraft Markets GmbH				
Statkraft Holding Herdecke GmbH	Düsseldorf	Tyskland	Statkraft Markets GmbH	100,00 %
Statkraft Holding Knapsack GmbH	Düsseldorf	Tyskland	Statkraft Markets GmbH	100,00 %
Statkraft Markets BV	Amsterdam	Nederland	Statkraft Markets GmbH	100,00 %
Statkraft Markets Financial Services GmbH	Düsseldorf	Tyskland	Statkraft Markets GmbH	100,00 %
Statkraft Romania SRL	Bucuresti	Romania	Statkraft Markets GmbH	100,00 %
Statkraft South East Europe EOOD	Sofia	Bulgaria	Statkraft Markets GmbH	100,00 %
Statkraft Trading GmbH	Düsseldorf	Tyskland	Statkraft Markets GmbH	100,00 %
Statkraft Markets BV				
Devoll Hydropower Sh.A.	Tirana	Albania	Statkraft Markets BV	100,00 %
Statkraft Industrial Holding AS				
Skagerak Energi AS	Porsgrunn	Norge	Statkraft Industrial Holding AS	66,62 %
Fjordkraft AS ³⁾	Oslo	Norge	Statkraft Industrial Holding AS	3,15 %
Fjordkraft AS				
Trondheim Kraft AS	Trondheim	Norge	Fjordkraft AS	100,00 %
Skagerak Energi AS				
Skagerak Elektro AS	Porsgrunn	Norge	Skagerak Energi AS	100,00 %
Skagerak Kraft AS	Porsgrunn	Norge	Skagerak Energi AS	100,00 %
Skagerak Naturgass AS	Porsgrunn	Norge	Skagerak Energi AS	100,00 %
Skagerak Nett AS	Porsgrunn	Norge	Skagerak Energi AS	100,00 %
Skagerak Varme AS	Porsgrunn	Norge	Skagerak Energi AS	100,00 %
Skagerak Kraft AS				
Grunnåi Kraftverk AS	Porsgrunn	Norge	Skagerak Kraft AS	55,00 %
Sauland Kraftverk AS	Hjartdal	Norge	Skagerak Kraft AS	67,00 %
Statkraft Vind AB				
Statkraft Leasing AB	Stockholm	Sverige	Statkraft Vind AB	100,00 %
Statkraft SCA Vind AB	Stockholm	Sverige	Statkraft Vind AB	60,00 %
Statkraft SCA Vind II AB	Stockholm	Sverige	Statkraft Vind AB	60,00 %
Statkraft Södra Vindkraft AB	Stockholm	Sverige	Statkraft Vind AB	90,10 %
Statkraft SCA Vind AB				
Statkraft SCA Vind Elnät AB	Stockholm	Sverige	Statkraft SCA Vind AB	100,00 %
Statkraft Södra Vindkraft AB				
Statkraft Södra Vindarrrende AB	Växjö	Sverige	Statkraft Södra Vindkraft AB	100,00 %
Vindpark EM AB	Stockholm	Sverige	Statkraft Södra Vindkraft AB	90,10 %
Statkraft Sverige AB				
Gidekraft AB	Stockholm	Sverige	Statkraft Sverige AB	90,10 %
Järnvägsforsen AB	Stockholm	Sverige	Statkraft Sverige AB	94,85 %
Statkraft Sverige Vattendel 3 AB	Stockholm	Sverige	Statkraft Sverige AB	100,00 %
Statkraft Suomi Oy				
Ahvionkoski Oy	Kotka	Finland	Statkraft Suomi Oy	100,00 %
Statkraft UK Ltd.				
Baillie Windfarm Holdings Ltd.	London	Storbritannia	Statkraft UK Ltd.	80,00 %
Berry Burn Wind Farm Limited	London	Storbritannia	Statkraft UK Ltd.	100,00 %
Statkraft Wind UK Ltd.	London	Storbritannia	Statkraft UK Ltd.	100,00 %
Statkraft Energy Ltd.	London	Storbritannia	Statkraft UK Ltd.	100,00 %

Note 39 fortsettelse

Navn	Forretnings- kontor	Land	Morselskap	Eier- og stemmeandel
SN Power				
Statkraft Norfund Power Invest AS				
Agua Imara AS	Oslo	Norge	Statkraft Norfund Power Invest AS	51,00 %
SN Power Brasil AS	Oslo	Norge	Statkraft Norfund Power Invest AS	100,00 %
SN Power Holding AS	Oslo	Norge	Statkraft Norfund Power Invest AS	100,00 %
Agua Imara AS				
Agua Imara ACA Pte Ltd	Singapore	Singapore	Agua Imara AS	100,00 %
Agua Imara ACA Pte Ltd				
Fountain Intertrade Corporation	Panama City	Panama	Agua Imara ACA Pte Ltd	50,10 %
Lunsemfwa Hydro Power Company Ltd	Kabwe	Zambia	Agua Imara ACA Pte Ltd	51,00 %
Lunsemfwa Hydro Power Company Ltd				
Muchinga Power Company Ltd.	Kabwe	Zambia	Lunsemfwa Hydro Power Company Ltd	100,00 %
SN Power Brasil AS				
SN Power Investimentos Ltda	Florianopolis	Brasil	SN Power Brasil AS	100,00 %
SN Power Investimentos Ltda				
SN Power Energia do Brasil Ltda	Florianopolis	Brasil	SN Power Investimentos Ltda	100,00 %
SN Power Holding AS				
SN Power Holding Singapore Pte. Ltd.	Singapore	Singapore	SN Power Holding AS	100,00 %
SN Power Holding Singapore Pte. Ltd.				
Himal Power Ltd.	Kathmandu	Nepal	SN Power Holding Singapore Pte. Ltd.	50,70 %
SN Power Holding Chile Pte. Ltd.	Singapore	Singapore	SN Power Holding Singapore Pte. Ltd.	100,00 %
SN Power Holding Peru Pte. Ltd.	Singapore	Singapore	SN Power Holding Singapore Pte. Ltd.	100,00 %
SN Power India Pvt. Ltd.	New Dehli	India	SN Power Holding Singapore Pte. Ltd.	100,00 %
SN Power Invest Asia Pte. Ltd.	Singapore	Singapore	SN Power Holding Singapore Pte. Ltd.	100,00 %
SN Power Markets Pvt. Ltd.	New Dehli	India	SN Power Holding Singapore Pte. Ltd.	100,00 %
SN Power Vietnam Pte. Ltd.	Singapore	Singapore	SN Power Holding Singapore Pte. Ltd.	80,00 %
SN Power Holding Chile Pte. Ltd.				
SN Power Chile Inversiones Eléctricas Ltda.	Santiago	Chile	SN Power Holding Chile Pte. Ltd.	100,00 %
SN Power Chile Inversiones Electricas Ltda.				
SN Power Chile Tinguiririca y Cia.	Santiago	Chile	SN Power Chile Inversiones Electricas Ltda.	99,90 %
SN Power Holding Peru Pte. Ltd.				
SN Power Peru Holding S.R.L	Lima	Peru	SN Power Holding Peru Pte. Ltd.	100,00 %
SN Power Peru Holding S.R.L				
Empresa de Generacion Electrica Cheves S.A	Lima	Peru	SN Power Peru Holding S.R.L	68,69 %
SN Power Peru S.A	Lima	Peru	SN Power Peru Holding S.R.L	100,00 %
SN Power Peru Holding S.R.L				
Empresa de Generacion Electrica Cheves S.A ⁴⁾	Lima	Peru	SN Power Peru Holding S.R.L	68,69 %
SN Power Peru S.A				
Empresa de Generacion Electrica Cheves S.A ⁴⁾	Lima	Peru	SN Power Peru S.A	31,31 %

¹⁾ Nordic Hydropower AB er eid 50,00 % av Statkraft SF og 50,00 % av Asian Power Invest AB.

²⁾ Småkraft AS eies 20 % av Skagerak Kraft AS, Agder Energi AS og Bergenshalvøens Kommunale Kraftselskap AS.

³⁾ Fjordkraft AS eies av Statkraft Industrial Holding AS (3,15 %), Skagerak Energi AS (48 %) og Bergenshalvøens Kommunale Kraftselskap AS (48,85 %).

Fjordkraft AS har vært konsolidert siden 1. januar 2007.

⁴⁾ Kraftverk under bygging

Note 39 fortsettelse

Ikke-kontrollerende eierinteressers andel av konsernets aktiviteter

Det er vesentlige ikke-kontrollerende eierinteresser i SN Power Invest AS og Skagerak Energi AS. Deres andeler av konsernets aktiviteter og kontantstrømmer finnes i følgende tabell:

Beløp i mill. kroner	SN Power Konsern		Skagerak Energi Konsern	
	2013	2012	2013	2012
Brutto inntekter	622	1 506	2 875	2 710
Totalresultat	684	391	490	879
- herav allokert til ikke-kontrollerende eierinteresser	-317	37	-2	-1
Eiendeler	13 371	14 657	10 705	10 395
Gjeld	4 978	4 115	6 827	6 563
Egenkapital	8 393	10 542	3 878	3 832
- herav akkumulerte ikke-kontrollerende eierinteresser	1 083	865	31	28
Utbytte utdelt til ikke-kontrollerende eierinteresser	79	98	-	-
Netto kontantstrøm fra virksomheten	33	-140	912	-15

*Førrevassdammen ved
Blåsjømagasinet i Rogaland, Norge*

Regnskap Statkraft SF

Resultatregnskap

Statkraft SF morselskap

Beløp i mill. kroner	Note	2013	2012
Driftsinntekter	2	124	460
Andre driftskostnader	15	-32	-128
Avskrivninger	6	-4	-22
Driftskostnader		-36	-150
Driftsresultat		88	310
Finansinntekter	4	71	4 067
Finanskostnader	4	-36	-56
Netto finansposter		34	4 011
Resultat før skatt		122	4 321
Skattekostnad	5	-50	-187
Resultat etter skatt		72	4 134
Disponering av årets resultat			
Avsatt utbytte	10	-	2 900
Overført til (+)/fra (-) annen egenkapital	10	72	1 234

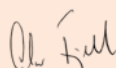

Balanse

Statkraft SF morselskap

Beløp i mill. kroner	Note	31.12.2013	31.12.2012
EIENDELER			
Varige driftsmidler	6	-	1 144
Investering i datterselskaper og tilknyttede selskaper	7	47 074	46 450
Øvrige finansielle anleggsmidler	8	400	400
Anleggsmidler		47 474	47 993
Fordringer	9	2 459	5 366
Bankinnskudd, kontanter og lignende		7	88
Omløpsmidler		2 466	5 454
Eiendeler		49 940	53 447
EGENKAPITAL OG GJELD			
Innskutt egenkapital	10	43 250	43 250
Opptjent egenkapital	10	6 222	6 150
Egenkapital		49 472	49 400
Utsatt skatt	5	5	74
Avsetning for forpliktelseser	11	-	444
Rentebærende langsiktig gjeld	12	400	400
Langsiktig gjeld		405	918
Rentebærende kortsiktig gjeld	13	6	14
Betalbar skatt	5	54	177
Annen rentefri gjeld	14	3	2 938
Kortsiktig gjeld		62	3 129
Egenkapital og gjeld		49 940	53 447

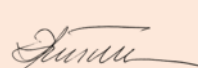
Styret i Statkraft SF
Oslo, 26. mars 2014

Olav Fjell
styrets leder

Ellen Stensrud
nestleder

Halvor Stenstadvold
styremedlem

Berit Rødseth
styremedlem

Silvija Seres
styremedlem

Erik Haugane
styremedlem

Odd Vanvik
styremedlem

Lena Halvari
styremedlem

Thorbjørn Holøs
styremedlem

Christian Rynning-Tønnesen
konsernsjef

Kontantstrømoppstilling

Statkraft SF morselskap

Beløp i mill. kroner	Note	2013	2012
LIKVIDER TILFØRT/BRUKT PÅ VIRKSOMHETEN			
Resultat før skatt		122	4 321
Avskrivninger	6	4	22
Betalt skatt		-173	-234
Tilført fra årets virksomhet		-47	4 109
Endring i andre kortsiktige poster		1 294	-3 865
Mottatt utbytte og konsernbidrag		1 573	3 985
Netto likviditetsendring fra virksomheten	A	2 820	4 229
LIKVIDER TILFØRT/BRUKT PÅ INVESTERINGER			
Investeringer i varige driftsmidler	6	-1	-14
Netto likviditetsendring fra investeringer	B	-1	-14
LIKVIDER TILFØRT/BRUKT PÅ FINANSIERING			
Nedbetaling av gjeld			2
Utdelt utbytte	10	-2 900	-4 288
Netto likviditetsendring fra finansiering	C	-2 900	-4 286
Netto endring i likvider gjennom året	A+B+C	-	-71
Bankinnskudd, kontanter og lignende 01.01.		88	159
Bankinnskudd, kontanter og lignende 31.12.		7	88

Noter

Statkraft SF mor

Oversikt over noter til selskapsregnskapet

Note 1	Vesentlige regnskapsprinsipper	Note 10	Egenkapital
Note 2	Driftsinntekter	Note 11	Avsetning for forpliktelser
Note 3	Lønn og andre personalkostnader	Note 12	Rentebærende langsiktig gjeld
Note 4	Finansinntekter og -kostnader	Note 13	Rentebærende kortsiktig gjeld
Note 5	Skatt	Note 14	Annen rentefri gjeld
Note 6	Varige driftsmidler	Note 15	Honorar til ekstern revisor
Note 7	Eierandeler i datterselskaper og tilknyttede selskaper	Note 16	Forpliktelser og garantiansvar
Note 8	Øvrige finansielle anleggsmidler	Note 17	Nærstående parter
Note 9	Fordringer		

Note 1 Vesentlige regnskapsprinsipper

Årsregnskapet til Statkraft SF er utarbeidet i samsvar med regnskapsloven og god regnskapsskikk i Norge (GRS).

VURDERINGS- OG KLASSIFISERINGSPRINSIPPER

Usikkerhet i estimater Regnskapet er basert på forutsetninger og estimater som påvirker regnskapsført verdi av eiendeler, forpliktelser, inntekter og kostnader. Beste estimater ved tidspunkt for avleggelse av regnskapet legges til grunn, men faktiske tall kan avvike fra opprinnelige estimater.

Prinsipper for innteks- og kostnadsføring Inntektsføring ved salg av varer og tjenester foretas ved opptjening, mens kostnadsføring skjer etter sammenstillingsprinsippet. Utbytter og konsernbidrag fra datterselskaper inntektsføres i opptjeningsåret, mens utbytte fra andre selskaper inntektsføres etter kontantprinsippet. Gevinst/tap ved salg av varige driftsmidler behandles som driftsinntekter eller kostnader.

Skatt

Generelt Konsernets kraftproduksjonsvirksomhet i Norge, er underlagt de særskilte reglene for beskatning av kraftforetak. Konsernets skattekostnad omfatter i tillegg til ordinær resultatskatt også naturressursskatt og grunnrenteskatt.

Resultatskatt Resultatskatt blir beregnet etter ordinære skatteregler, slik at anvendt skattesats er til enhver tid den vedtatte. Skattekostnaden knyttes til det regnskapsmessige resultatet og består av betalbar skatt og endring i utsatt skatt/skattefordel. Betalbar skatt beregnes på grunnlag av årets skattemessige resultat. Utsatt skatt/skattefordel beregnes på grunnlag av midlertidige forskjeller mellom regnskapsmessig og skattemessig verdi, samt skattevirkninger av underskudd til fremføring. Utsatt skattefordel blir balanseført i den grad det er sannsynlig at fordelene kan benyttes, og skatt på poster knyttet til egenkapitaltransaksjoner føres mot egenkapitalen.

Naturressursskatt Naturressursskatt er en overskuddsuaavhengig skatt og beregnes på grunnlag av det enkelte kraftverkets gjennomsnittlige produksjon de siste syv årene. Skattesatsen er satt til 1,3 øre per kWh. Betalbar resultatskatt kan avregnes mot betalt naturressursskatt. Den andelen av naturressursskatten som overstiger betalbar resultatskatt, kan fremføres med renter til senere år, og blir balanseført som forskuddsbetalt skatt.

Grunnrenteskatt Grunnrenteskatt er overskuddsavhengig og utgjør 30 % av netto grunnrenteinntekt beregnet for hvert enkelt kraftverk. Grunnrenteinntekten blir beregnet på grunnlag av det enkelte verkets produksjon time for time, multiplisert med spotprisen i den korresponderende timen. For leveranser av konsesjonskraft og for kraft på langsiktige fysiske kontrakter med en varighet på over syv år brukes faktisk kontraktspris. Inntekter fra grønne sertifikater inngår i brutto grunnrenteinntekt. Den beregnede inntekten reduseres med faktiske driftskostnader, avskrivninger og en friinntekt for å komme frem til skattegrunnlaget. Friinntekten fastsettes årlig på grunnlag av skattemessig verdi av driftsmidlene i kraftverket multiplisert med en normrente fastsatt av Finansdepartementet. Den aktuelle normrenten er for 2013 fastsatt til 1,5 %. Negativ grunnrenteinntekt per kraftverk beregnet fra og med inntektsåret 2007 kan samordnes med positiv grunnrenteinntekt for andre kraftverk. Negativ grunnrenteinntekt per kraftverk fra inntektsåret 2006 eller tidligere år kan kun fremføres med renter mot senere positiv grunnrenteinntekt i samme kraftverk. Utsatt skattefordel knyttet til fremførbare negativ grunnrenteinntekt og utsatt skatt knyttet til andre midlertidige forskjeller er beregnet med basis i kraftverk hvor det er sannsynliggjort at skattefordel vil utnyttes innenfor en tidshorison på ti år. Anvendt sats er 31 % nominell skattesats. Friinntekt behandles som en permanent forskjell i det året som den beregnes for, og påvirker således ikke beregningen av utsatt skatt knyttet til grunnrente.

Utsatt skatt og utsatt skattefordel presenteres netto så langt de forventes å reversere i samme periode. Tilsvarende gjelder for utsatt skatt og utsatt skattefordel knyttet til grunnrenteskatt. Utsatte skatteposisjoner knyttet til betalbar resultatskatt kan ikke utlignes mot utsatte skatteposisjoner knyttet til grunnrenteskatt.

Klassifisering og vurdering av eiendeler og gjeld Eiendeler bestemt til varig eie eller bruk er klassifisert som anleggsmidler. Andre eiendeler er klassifisert som omløpsmidler. Fordringer som skal tilbakebetales innen et år, klassifiseres som omløpsmidler. Ved klassifisering av kortsiktig og langsiktig lån er analoge kriterier lagt til grunn.

Anleggsmidler vurderes til anskaffelseskost, men nedskrives til virkelig verdi når verdifallet forventes å ikke være forbigående. Nedskrivninger reverseres når grunnlaget for nedskrivning ikke lenger er til stede. Anleggsmidler med begrenset økonomisk levetid avskrives planmessig. Langsiktige lån balanseføres til pålydende, korrigert for eventuell uamortisert over- eller underkurs. Omløpsmidler vurderes til det laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktige lån balanseføres til nominelt mottatt beløp på etableringstidspunktet.

Immaterielle eiendeler Utgifter til immaterielle eiendeler er balanseført til historisk kost i den utstrekning kriteriene for balanseføring er oppfylt. Immaterielle eiendeler med begrenset økonomisk levetid avskrives planmessig.

Varige driftsmidler Varige driftsmidler blir balanseført og avskrevet lineært over antatt økonomisk levetid fra det tidspunktet driftsmidlet blir satt i ordinær drift. Anskaffelseskost består kun av direkte henførbare kostnader. Ved balanseføring av egne timer holdes indirekte administrasjonskostnader utenfor.

Investeringer i datterselskaper og tilknyttede selskaper Datterselskap er selskaper hvor konsernet har bestemmende innflytelse over finansielle og driftsmessige prinsipper. Bestemmende innflytelse oppnås normalt når selskapet eier mer enn 50 % av de stemmeberettigede aksjene. Investeringen er vurdert til anskaffelseskost for aksjene med mindre nedskrivning har vært nødvendig. Det foretas nedskrivning til virkelig verdi når verdifall skyldes årsaker som ikke kan antas å være forbigående. Nedskrivninger reverseres når grunnlaget for nedskrivning ikke lenger er til stede. Utbytte og andre utdelinger inntektsføres samme år som de er avsatt i datterselskapet. Overstiger utbyttet andel av tilbakeholdt resultat etter kjøpet, representerer den overskytende del tilbakebetaling av investert kapital og utdelingene fratrekkes investeringens verdi i balansen. Tilknyttede selskaper er selskaper hvor Statkraft SF har betydelig innflytelse. Betydelig innflytelse foreligger normalt der selskapet eier eller kontrollerer fra 20 til 50 prosent av de stemmeberettigede aksjene.

Anleggsaksjer og andeler Alle langsiktige investeringer behandles til kostmetoden i selskapsregnskapet. Mottatt utbytte behandles som finansinntekt.

Fordringer Kundefordringer og andre fordringer oppføres til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av individuelle vurderinger av de enkelte fordringene.

Kortsiktige finansielle plasseringer Aksjer, obligasjoner, sertifikater og lignende klassifisert som omløpsmidler er vurdert til markedsverdi.

Bankinnskudd, kontanter og lignende På linjen bankinnskudd, kontanter og lignende inngår også sertifikater og obligasjoner med kort restløpetid. Markedsoppgjør for derivater tilknyttet finansaktiviteter (kontantsikkerhet) balanseføres.

Usikre forpliktelser Usikre forpliktelser blir regnskapsført dersom det er sannsynlighetsovervekt for at de kommer til oppgjør. Beste estimat benyttes ved beregning av oppgjørsverdi.

Langsiktig gjeld Opptakskostnader og over- eller underkurs regnskapsføres i henhold til effektiv rentemetoden (amortisert kost) for fastrentelån. Første års avdrag på langsiktig gjeld er presentert som kortsiktig gjeld.

Note 1 fortsettelse

FINANSIELLE DERIVATER OG SIKRING

Regnskapsmessig behandling av finansielle instrumenter følger intensjonen bak inngåelsen av avtalene. Ved inngåelse defineres avtalen enten som sikringsforretning eller handelsforretning. Klassifisering av derivater skjer i tråd med de generelle retningslinjene for slik klassifisering, med unntak av enkelte derivater som er sikringsinstrumenter i en sikringsføring, der derivatene er presentert sammen med sikringsobjektet.

Rentederivat Statkraft benytter rentederivater for å sikre seg mot store svingninger i rentekostnadene. Regnskapsføring av gevinster og tap avhenger av om rentederivatet er utpekt som sikringsinstrument og eventuelt type sikring. Rentederivater som ikke er sikringsinstrument vurderes i henhold til laveste verdis prinsipp. Urealiserte tap eller gevinster inngår i finansresultatet. Rentederivater som er definert som sikringsinstrument periodiseres på tilsvarende måte som rentene på sikret gjeld eller fordring. Rentederivater klassifiseres som finansielt anleggsmiddel eller langsiktig finansiell forpliktelse dersom gjenværende løpetid er lengre enn ett år.

Ved oppgjør av lån før forfall resultatføres gevinst og tap. Rentederivater knyttet til lån som er nedbetalt blir normalt kansellert. Gevinst og tap på kansellerte rentebytteavtaler periodiseres sammen med underliggende lån.

Valutaderivat For å sikre seg mot svingninger i valutakursene inngår Statkraft valutaderivater i tråd med vedtatt finansiell policy. Regnskapsføring av gevinster og tap avhenger av om valutaderivatet er utpekt som sikringsinstrument og eventuelt type sikring. Valutaderivater som ikke er sikringsinstrument vurderes til virkelig verdi. Verdiendringer resultatføres som finansinntekt eller finanskostnad.

Sikring Regnskapsmessig behandling av finansielle derivater utpekt som sikringsinstrument bokføres i henhold til prinsippene for sikringstypene verdisikring og kontantstrømsikring. Ved verdisikring av balanseførte eiendeler eller forpliktelser balanseføres derivatet til virkelig verdi. Balanseført verdi av de sikrede eiendelene eller gjeldspostene justeres for verdien av det finansielle derivatets verdiendring som knytter seg til sikret risiko. Ved kontantstrømsikring for sikring av fremtidige kontantstrømmer balanseføres ikke urealiserte gevinster og tap på sikringsinstrumentene.

Valuta Pengeposter i utenlandsk valuta er vurdert til balansedagens kurs. Realiserte og urealiserte valutaeffekter presenteres netto i resultatregnskapet som finansinntekt eller finanskostnad. Transaksjoner i utenlandsk valuta omregnes til kursen på transaksjonstidspunktet.

Prinsipper for kontantstrømoppstilling Kontantstrømoppstillingen er utarbeidet med basis i den indirekte metoden. Dette innebærer at man i oppstillingen tar utgangspunkt i selskapets årsresultat for å kunne presentere kontantstrømmer tilført fra henholdsvis ordinær drift, investeringsvirksomheten og finansieringsvirksomheten.

Note 2 Driftsinntekter

Driftsinntektene består av inntekter fra utleide kraftverk.

Note 3 Lønn og andre personalkostnader

Selskapet hadde ingen ansatte i 2013. For informasjon om lønn og personalkostnader for konsernledelsen og styret henvises til note 37 i konsernregnskapet.

Note 4 Finansinntekter og -kostnader

Finansinntekter

Beløp i mill. kroner	2013	2012
Renteinntekter	57	51
Utbytte og konsernbidrag	15	4 015
Andre finansinntekter	-1	1
Sum	71	4 067

Finanskostnader

Beløp i mill. kroner	2013	2012
Rentekostnader	-32	-32
Andre finanskostnader	-4	-24
Sum	-36	-56
Netto finansposter	34	4 011

Note 5 Skatt

Skattekostnad består av

Beløp i mill. kroner	2013	2012
Overskuddsskatt	29	91
Grunnrenteskatt	25	86
Korreksjon tidligere års ligning	-5	-4
Endring utsatt skatt grunnrente	-	13
Endring utsatt skatt	1	-
Sum skattekostnad i resultatregnskapet	50	187

Betalbar overskuddsskatt

Beløp i mill. kroner	2013	2012
Naturressursskatt	7	27
Grunnrenteskatt	25	86
Overskuddsskatt som overstiger naturressursskatt	22	64
Betalbar skatt i balansen	54	177

Avstemming av nominell skattesats mot effektiv skattesats

Beløp i mill. kroner	2013	2012
Resultat før skattekostnad	122	4 321
Forventet skattekostnad etter nominell sats 28 %	34	1 210
Skatteeffekter av:		
Grunnrenteskatt	25	100
Skattefrie inntekter	-4	-1 124
Endringer vedrørende tidligere år	-5	-4
Andre permanente forskjeller, netto	-	6
Skattekostnad	50	187
Effektiv skattesats	41 %	4 %

Spesifikasjon av midlertidige forskjeller og fremførbare underskudd

Nedenfor er det gitt en spesifikasjon av midlertidige forskjeller og fremførbart underskudd, samt beregning av utsatt skatt.

Beløp i mill. kroner	2013	2012
Omløpsmidler / kortsiktig gjeld	20	-
Driftsmidler	-	186
Andre langsiktige poster	-	-89
Sum midlertidige forskjeller og fremførbare underskudd	20	97
Midlertidige forskjeller grunnrenteskatt	-	180
Negativ fremførbart grunnrenteinntekt	-	-25
Sum midlertidige forskjeller og fremførbart grunnrenteinntekt	-	155
Total utsatt skatt (+) / utsatt skattefordel (-)	5	74
Anvendt skattesats	31 %/27 %	30 %/28 %
Total utsatt skatt (+)/utsatt skattefordel (-) 01.01.	74	61
Resultatført i perioden	1	13
Overføring i henhold til kontinuitetsmetoden	-70	-
Total utsatt skatt (+)/utsatt skattefordel (-) 31.12.	5	74

Overføring av utleide verk medfører ikke beskatning for Statkraft SF da overføringen skjer i henhold til skattemessig kontinuitet i hht skatteloven § 11-21 med tilhørende forskrift, kombinert med overdragelse av kraftanlegg og fallrettigheter etter skatteloven §§ 9-3 og 18-3.

Note 6 Varige driftsmidler

Beløp i mill. kroner	Regulerings- anlegg	Turbiner, generatorer, mv	Andeler i kraftverk drevet av andre	Fjellrom, bygg, tomt, vei, bro og kaianlegg	Anlegg under utførelse	Annet	Sum
Anskaffelseskost 01.01.	1 089	112	32	3	36	12	1 284
Tilgang	-	-	-	-	2	-	2
Avgang	-1 089	-112	-32	-3	-38	-12	-1 286
Akkumulerte av- og nedskrivninger 31.12.	-	-	-	-	-	-	-
Balanseført verdi 31.12.	-	-	-	-	-	-	-
Årets ordinære avskrivning	-3	-1	-	-	-	-	-4
Avskrivningstid	30–75 år	15–40 år	5–50 år	50 år– ubegrenset		3–40 år	

Varige driftsmidler knyttet seg hovedsakelig til utleide kraftverk. Etter søknad fra Statkraft traff Olje- og energidepartementet i februar 2013 vedtak om fritak for konsesjonsplikt og forkjøpsrett ved overføring av de utleide verkene fra Statkraft SF. Statkraft SF overførte med virkning fra 1. april 2013 vannfallsrettighetene med tilhørende eiendeler, rettigheter og forpliktelser knyttet til kraftverkene Tysso II, Svelgen I- II og Sauda I- IV til Statkraft AS i form av tingsinnskudd. Statkraft AS overdro umiddelbart etterpå verkene videre til Statkraft Energi AS. Etter overføringen ligger ingen eiendeler, rettigheter eller forpliktelser igjen i Statkraft SF tilknyttet foregrepne hjemfall.

Note 7 Eierandeler i datterselskaper og tilknyttede selskaper

Beløp i mill. kroner	Forretnings- kontor	Eier- og stemmeandel	Balanseført verdi
Datterselskaper			
Statkraft AS	Oslo	100 %	46 908
Asian Power Invest AB	Stockholm	100 %	166
Nordic Hydropower AB ¹⁾	Stockholm	100 %	-
Sum			47 074

¹⁾ Nordic Hydropower AB eies med 50,00 % hver av Statkraft SF og Asian Power Invest AB.

Note 8 Øvrige finansielle anleggsmidler

Beløp i mill. kroner	2013	2012
Lån til konsernselskaper	400	400
Sum	400	400

Note 9 Fordringer

Beløp i mill. kroner	2013	2012
Andre fordringer	30	39
Kortsiktige fordringer konsernselskap	2 429	5 327
Sum	2 459	5 366

Skatteklagenemda vedtok i 2011 at Statkraft SF ikke er skattemessig eier av Sønnå Høy. Selskapet hadde dermed krav på å få tilbakebetalt grunnrente- og eiendomsskatt betalt for inntekstårene 2007-2011. Andre fordringer spesifisert i tabellen over knytter seg hovedsakelig til eiendomsskatt som ikke har blitt tilbakebetalt.

Note 10 Egenkapital

Beløp i mill. kroner	Innskutt egenkapital	Opptjent egenkapital	Sum egenkapital
Egenkapital 01.01.2012	43 250	4 916	48 166
Resultat 2012	-	4 134	4 134
Avsatt utbytte	-	-2 900	-2 900
Egenkapital 31.12.2012	43 250	6 150	49 400
Resultat 2013	-	72	72
Egenkapital 31.12.2013	43 250	6 222	49 472

Statkraft SF er et norsk statsforetak, stiftet og hjemmehørende i Norge. Statkraft SF er eiet 100 % av den norske stat, ved Nærings- og handelsdepartementet.

Note 11 Avsetning for forpliktelser

Beløp i mill. kroner	2013	2012
Andre avsetninger for forpliktelser	-	444
Sum	-	444

Andre avsetninger for forpliktelser vedrørte i 2012 neddiskontert verdi av vederlaget som Statkraft er pliktig å betale ved overdragelse av anlegget i Saudefaldene i 2031. Forpliktelsen er overdratt til Statkraft Energi som del av overføring av utleide verk. Se note 6 for nærmere omtale av overføringen.

Note 12 Rentebærende langsiktig gjeld

Beløp i mill. kroner	2013	2012
Obligasjonslån i det norske markedet	400	400
Sum	400	400

Avdragsplan

Beløp i mill. kroner	2014	2015	2016	2017	2018	Etter 2018	Total
Obligasjonslån i det norske markedet	-	-	-	-	-	400	400
Sum	-	-	-	-	-	400	400

Statkraft SF er debitor for statsgaranterte lån på til sammen 400 millioner kroner. Statkraft SF har identiske fordringer på Statkraft AS gjennom back to back-avtaler og har således ingen netto eksponering knyttet til lånet.

Note 13 Rentebærende kortsiktig gjeld

Beløp i mill. kroner	2013	2012
Øvrige lån	6	14
Sum	6	14

Note 14 Annen rentefri gjeld

Beløp i mill. kroner	2013	2012
Leverandørgjeld	-	7
Skyldige offentlige avgifter	-	18
Periodiserte kostnader	3	8
Avsatt utbytte til eier	-	2 900
Kortsiktig gjeld til foretak i samme konsern	-	5
Sum	3	2 938

Note 15 Honorar til ekstern revisor

Deloitte AS er revisor for konsernet Statkraft. Totale honorarer for revisjon og øvrige tjenester for Statkraft SF (eksklusiv merverdiavgift) for 2013 utgjør som følger:

Beløp i tusen kroner	2013	2012
Lovpålagt revisjon	462	542
Skatterådgivning	30	-
Sum	492	542

Note 16 Forpliktelser og garantiansvar

Statkraft SF har ingen garantier og forpliktelser som ikke er balanseført.

Note 17 Nærstående parter

Statkraft SF innehar eierinteresser i flere selskaper og opptjener gjennom dette utbytter og konsernbidrag. Det vises til note 7 for nærmere spesifisering.

Statkraft Energi AS har i tillegg driftsansvar for kraftverkene i Laos hvor Statkraft SF indirekte har eierandeler. Alle konserninterne transaksjoner og transaksjoner med utleide kraftstasjoner skjer til markedsmessige vilkår.

Statkraft SF overførte med virkning fra 1. april 2013 vannfallsrettighetene med tilhørende eiendeler, rettigheter og forpliktelser knyttet til kraftverkene Tysso II, Svelgen I- II og Sauda I- IV til Statkraft AS i form av tingsinnskudd. Statkraft AS overdro umiddelbart etterpå verkene videre til Statkraft Energi AS. Overføringen av de utleide verkene er gjennomført til kontinuitet i selskapsregnskapene. Etter overføringen ligger ingen eiendeler, rettigheter eller forpliktelser igjen i Statkraft SF tilknyttet forgrepne hjemfall.

For informasjon om avlønning til konsernledelsen og styret som også er nærstående parter, henvises det til note 37 i konsernregnskapet.

Deloitte AS
Dronning Eufemias gate 14
Postboks 221 Sentrum
NO-0103 Oslo
Norway
Tlf: +47 23 27 90 00
Faks: +47 23 27 90 01
www.deloitte.no

Til foretaksmøtet i Statkraft SF

REVISORS BERETNING

Uttalelse om årsregnskapet

Vi har revidert årsregnskapet for Statkraft SF som består av selskapsregnskap og konsernregnskap. Selskapsregnskapet består av balanse per 31. desember 2013, resultatregnskap og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og av en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger. Konsernregnskapet består av balanse per 31. desember 2013, av totalresultat, oppstilling over endringer i egenkapital og kontantstrømoppstilling, for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og av en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Styret og konsernsjefs ansvar for årsregnskapet

Styret og konsernsjef er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge for selskapsregnskapet og i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU, for konsernregnskapet, og for slik intern kontroll som styret og konsernsjef finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for selskapets utarbeidelse av et årsregnskap som gir et rettviseende bilde. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon om selskapsregnskapet og vår konklusjon om konsernregnskapet.

Konklusjon om selskapsregnskapet

Etter vår mening er selskapsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til Statkraft SF per 31. desember 2013 og av selskapets resultater og

Deloitte refers to one or more of Deloitte Touche Tohmatsu Limited, a UK private company limited by guarantee, and its network of member firms, each of which is a legally separate and independent entity. Please see www.deloitte.com/no/omoss for a detailed description of the legal structure of Deloitte Touche Tohmatsu Limited and its member firms.

Registrert i Foretaksregisteret
Medlemmer av Den norske Revisorforening
Organisasjonsnummer: 980 211 282

side 2
Revisors beretning til foretaksmøtet i
Statkraft SF

kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Konklusjon om konsernregnskapet

Etter vår mening er konsernregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til konsernet Statkraft SF per 31. desember 2013 og av konsernets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU.

Uttalelse om øvrige forhold

Konklusjon om årsberetningen og om redegjørelser om foretaksstyring og samfunnsansvar

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet og i redegjørelsene om foretaksstyring og samfunnsansvar, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringskikk i Norge.

Oslo, 26. mars 2014
Deloitte AS

Ingebret G. Hisdal
statsautorisert revisor

Årsrapport 2013 Statkraft SF

Statkraft SF
Postboks 200 Lilleaker
0216 Oslo
Tlf.: 24 06 70 00
Faks: 24 06 70 01
Besøksadresse:
Lilleakerveien 6

Organisasjonsnummer:
Statkraft SF: 962 986 277

www.statkraft.no